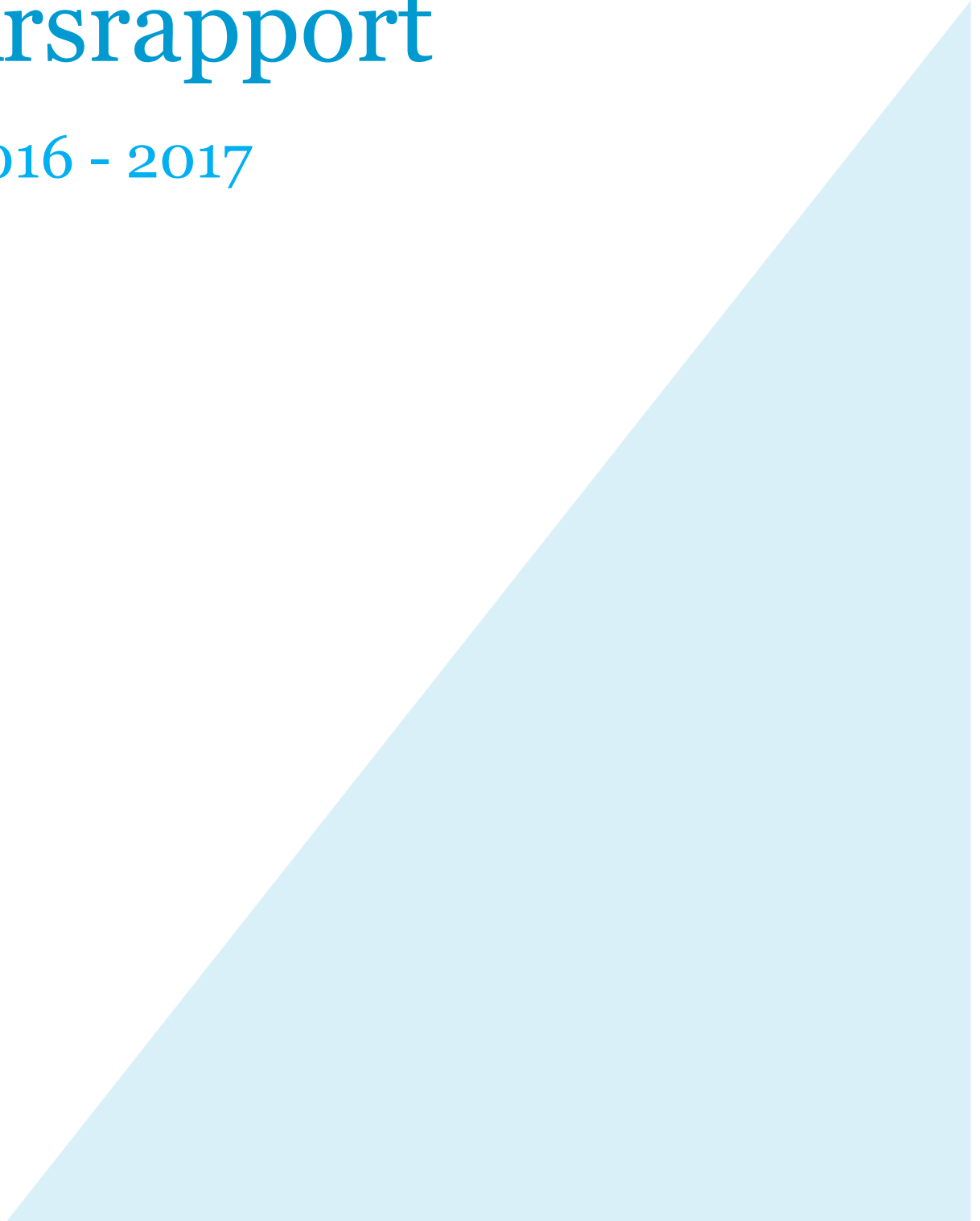

Årsrapport

2016 - 2017

Innholdsfortegnelse

1	Melding frå styret 2016	4
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
3	Årets aktiviteter og resultater.....	9
3.1	Hovedmål 1: SIU skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning	9
3.1.1	Kunnskapsbaserte innspill til politikktutforming.....	9
3.1.2	Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering.....	14
3.2	Hovedmål 2: SIU skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører.....	21
3.2.1	Effektiv forvaltning av programmer og prosjekter	21
3.2.2	Andre programmer og ordninger: grunnopplæring	26
3.2.3	Andre programmer og ordninger: høyere utdanning	31
3.2.4	Programmer og ordninger for andre oppdragsgivere.....	35
3.2.5	Rådgivning og veiledning	37
3.3	God deltakelse i programmer og prosjekter som kan medvirke til økt gjennomføring av videregående opplæring for elever og lærlinger og økt mestring av grunnleggende ferdigheter.....	38
3.4	Samspill mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon	39
3.5	Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland overfor utlandet.....	42
3.6	Hovedmål 3: SIU skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene, i samsvar med sitt samfunnsoppdrag	45
3.6.1	Utvikling av SIU som lærende organisasjon.....	45
3.6.2	Styrke samhandling på tvers i organisasjonen	46
3.6.3	Profesjonalisere SIU som oppdragsorganisasjon	47
3.6.4	Sykefravær	47
3.6.5	Langsiktig økonomisk planlegging.....	48
3.7	Midler over andre kapitler.....	48
3.7.1	Oppfølging av Panorama-strategien.....	48
3.7.2	Partnerskapsprogram for samarbeid med land i sør	49
3.7.3	Styrking av kunnskapsgrunnlaget om bilateralt samarbeid	49
3.7.4	Nasjonal rapport til midtveisevaluering av Erasmus+	49
3.7.5	ReferNet.....	49
3.7.6	Midler over kap. 225 post 72 og kap. 225 post 73	49
3.7.7	Samlokalisering	50
4	Styring og kontroll i virksomheten	51
4.1	Overordnet vurdering.....	51
4.2	Tiltak for avbyråkratisering og effektivisering.....	52
4.3	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	52
4.4	Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet.....	54
4.4.1	Midlertidighet og rekruttering	54
4.4.2	Rapportering på likestilling	55
4.4.3	Antall lærlinger i statsforvaltningen	56

4.5	Brukerorientering.....	56
5	Vurdering av framtidutsikter.....	57
5.1	Virksomhetsplanen for 2017.....	59
5.2	Hovedmål 1: SIU skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning.....	59
5.2.1	Kunnskapsbaserte innspill til politikktutforming.....	59
5.2.2	Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnet for internasjonalisering.....	60
5.3	Hovedmål 2: SIU skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører.....	60
5.3.1	Effektiv forvaltning av programmer og ordninger.....	60
5.3.2	God deltakelse i programmer og prosjekter som kan medvirke til økt gjennomføring av videregående opplæring og økt mestring av grunnleggende ferdigheter.....	61
5.3.3	Styrket flerkulturell kompetanse med sikte på vellykket integrering.....	61
5.3.4	Samspill mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon.....	62
5.3.5	Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland.....	62
5.4	Hovedmål 3: SIU skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene, i samsvar med sitt samfunnsoppdrag.....	63
5.4.1	SIU skal ha en fremtidsrettet og effektiv organisasjon.....	63
5.4.2	SIU skal være en attraktiv og profesjonell arbeidsgiver som tiltrekker seg, utvikler og beholder medarbeidere med høy kompetanse.....	63
5.4.3	SIU skal styrke sikkerhets- og beredskapskulturen.....	63
5.4.4	SIU skal styrke sin miljøprofil med tanke på bærekraft.....	64
5.5	Overordnet risikovurdering 2017.....	65
6	Årsregnskap.....	66
6.1	Resultatregnskap.....	66
7	Vedlegg.....	68
7.1	Statistikk over programaktiviteten.....	68
7.2	Økonomivedlegg.....	72

1 Melding frå styret 2016

Styret sitt arbeid har i 2016 vore prega av internasjonale perspektiv og utfordringar, så vel som organisatoriske og strategiske vurderingar knytt til SIUs verksemd framover i tid.

Den politiske utviklinga i 2016 har gjort arbeidet med internasjonalisering enno meir aktuelt og viktig. Verda ser ei utvikling med aukande nasjonalisme, konflikt og terror i våre relative nærrområde, og aukande flyktningstraumar og migrasjon. Samtidig erfarer vi i Noreg behovet for omstilling i arbeidslivet knytt til fall i oljepris og det grønne skiftet. Relasjonane til store nasjonar, som også er mellom våre prioriterte samarbeidsland, er i endring. Medan samarbeidsklimaet mot Russland har blitt meir anstrengt i 2016, vart det forsoning mellom Noreg og Kina i desember 2016; noko som opnar for meir samarbeid på fleire nivå enn før med Kina. Då SIU i desember 2016 markerte 25-årsjubileet slo festtalar Frank Aarebrot fast at «Norge trenger flere internasjonister», og dette er uttrykk for kjerna i SIU sitt samfunnsoppdrag.

Styret besøkte i november Brussel og Paris. I Brussel fekk vi ein engasjert presentasjon av ambassadør Ingrid Schulerud ved EU-delegasjonen om EU sine utfordringar, som flyktningstraum og Brexit. Med utdannings- og forskingsrådene og fleire av våre nasjonale ekspertar i Europakommisjonen diskuterte vi kopling mellom utdanning og arbeidslivet generelt, og koplinga mellom Erasmus+ og Horisont 2020. I Paris besøkte styret både OECD og UNESCO. Funn frå OECD sine utdannings- og kompetanseundersøkingar vart presentert, medan vi hos UNESCO diskuterte arbeidet med utdanningsmåla i FNs bærekraftagenda.

Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen besøkte SIU i juni 2016, og hadde møte med leiinga og styrerepresentantar, i tillegg til at han deltok på eit allmøte med dei tilsette. Vidare kom også EU- og Europaminister Elisabeth Aspaker på besøk i november, og ho understreka kor viktig utdanningssamarbeid med Europa er, og SIUs rolle i kunnskapsdiplomati og med EØS-midlane. Styret har også hatt eit møte med statssekretær Bjørn Haugstad i KD, der det m.a. vart lagt vekt på internasjonalisering som eit viktig og naudsynt element i all kvalitetsutvikling i høgare utdanning.

I tråd med dette har styret, saman med leiinga og dei tilsette i SIU, brukt 2016 til å utvikle ein ny strategi for perioden 2017 – 2021. Tittelen på den nye strategien er *Internasjonalisering for alle*, og visjonen er at alle som er involvert i utdanning og opplæring skal erfare eit internasjonalt læringsmiljø, både dei som reiser ut, dei som blir heime, og dei som kjem til Noreg.

Internasjonalisering styrkar kvaliteten i utdanninga. Regjeringa har i 2016 lagt fram visjonære dokument som siktar mot å styrke kvaliteten både i grunnopplæring, fagskolar, høgare utdanning og kompetansepolitikk. Saman med globale utdanningsmål fastsett i FNs bærekraftagenda, europeisk utdanningspolitikk uttrykt m.a. i New Skills Agenda for Europe legg desse grunnlag og rammer for SIUs arbeid med å oppfylle visjonen om internasjonalisering for alle.

Det er gledeleg å registrere ein auke i søknader til dei fleste program og ordningar i SIU. Vi ser ei substansiell auke i studentmobilitet gjennom Erasmus+, samtidig som norske institusjonar fekk større utteljing på søknadar til sentraliserte tiltak. SIU fekk av KD ansvar for å produsere den nasjonale rapporten som skal inngå som ein del av midtvegsevalueringa

av Erasmus+, og arbeidet med dette har gitt oss verdifull informasjon både om forvaltninga av programmet og om brukarane sine opplevingar knytt til deltaking i Erasmus+.

Satsinga på Nord-Amerika held fram, og prosjektmidlar vart utlyst både i Nord-Amerika Partnerskapsprogrammet og i INTPART. Det er framleis stor interesse i høgare utdanningssektoren for samarbeid med både USA og Canada, og SIU har dei siste åra lagt vekt på å stimulere til partnerskap som også involverer næringslivspartnarar.

Panoramastrategien er førande for arbeidet mot prioriterte samarbeidsland utanfor EU og Nord-Amerika. UTFORSK og INTPART er dei to viktigaste verkemidla for samarbeid med lnda som er omfatta av strategien. Begge program hadde markant auka søkartal samanlikna med tidlegare år. Både talet på søknadar og innvilga prosjekt er indikasjonar på at norske institusjonar i aukande grad tar i bruk SIUs virkemiddel for å nå måla sine for auka samarbeid med desse landa. UTFORSK og INTPART legg mellom anna vekt på å involvere studentar i internasjonale forskingsprosjekt, utvikle forskingsbaserte kurs og kople studentutveksling og faglig samarbeid.

SIU deltok i planlegging og gjennomføring av *Science weeks* både i Japan og Sør-Afrika, og vi hadde ei aktiv rolle i utforminga av det faglege programmet til delegasjonsreisa i samband med Kunnskapsministeren sitt besøk i Brasil. På alle tre arrangement var det stor deltaking frå norske institusjonar, og arrangementa gav høve til både å styrke eksisterande samarbeid og etablere nye partnerskap. Delegasjonsbesøket til Brasil fungerte som ein døroppnar for norske fagmiljø som vil styrke samarbeidet med Brasil innan mellom anna fornybar energi og bevaring av biologisk mangfald. Besøket vil bli følgt opp i 2017, m.a. ved ei planlagt ny felles utlysing av prosjektmidlar mellom CAPES og SIU. I Japan deltar SIU i arbeidsfellesskapet knytt til den norske ambassaden og Team Norway, og liknande ordning er under vurdering for andre prioriterte land.

For første gong i SIUs historie har vi ein medarbeidar med kontoradresse utanfor Noreg. I august vart det norske Kunnskapskontoret i Brussel etablert, med medarbeidarar frå Forskningsrådet, SIU og Innovasjon Norge. Kontoret skal bidra til å styrke norsk deltaking i EU-programma for utdanning, forskning og innovasjon, og skal bidra til at norske synspunkt får større gjennomslag i Brussel.

SIU har også fornya engasjementet for samarbeid med utviklingsland i 2016, gjennom lansering og utlysingar i NORPART og Building Skills for Jobs. Begge program er nye satsingar, som byggjer nye partnerskap og kanaliserer bidrag frå norsk utdanningssektor og arbeids- og næringsliv til kapasitetsutvikling av partnerinstitusjonar og –land.

I nært samarbeid med høgare utdanningsinstitusjonar arbeider SIU målretta for å auke talet på norske studentar som reiser på utveksling. Studiar SIU gjennomførte i 2016 viser at berre 15% av kandidatar som tok ein grad i Noreg i 2015 hadde vore på utveksling, og at det er svært store variasjonar i andelen som tar utveksling mellom institusjonar, og mellom studieprogram innanfor same institusjon. Stortingsmeldinga om kvalitet i høgare utdanning, som vart presentert i januar 2017 fastset at det er eit mål at denne andelen aukar til 20% innan 2020. Ferske tar for 2016 viser at trenden har snudd, og denne gledelege utviklinga vil SIU bidra til å forsterke, mellom anna ved å styrke rådgjevinga overfor sektoren, og ved å tilby ein digital verktøykasse som institusjonane kan bruke i sitt arbeid for å stimulere til auka studentutveksling.

Gjennom analysearbeidet har vore med på å setje dagsorden i utdanningssektoren. Årets undersøking blant internasjonale studentar i Noreg fekk merksemd, fordi den viser tydeleg at

desse studentane er ein underbrukt ressurs i norsk høgare utdanning, med tanke på å skape eit internasjonalt læringsmiljø på campus. Rapporten vart presentert på SIUs første frukostmøte i Oslo, og debatten viste at dette er utfordringar institusjonane ønskjer å ta tak i. Vidare gjennomførte vi ei spørjeundersøking blant alle VG2-elevar som var på utveksling våren 2016. Denne undersøkinga viser at dei aller fleste elevane opplever at dei har stort fagleg og personleg utbytte av opphaldet, men ei betydelig gruppe på omlag 10% har vanskelege opplevingar. SIU vil styrkje oppfølginga av utvekslingsorganisasjonane som følgje av funna i denne undersøkinga.

I september vart SIU samlokalisert etter fem år på to ulike adresser. Vi flytta inn i tidsmessige lokale sentralt i Bergen. Dei nye lokala gir nye moglegheiter for samhandling internt i organisasjonen, og større og meir fleksible lokale gir tydelege effektiviseringsgevinstar. 1. april starta Harald E. Nybølet i stillinga som direktør på SIU, i eit åremål på seks år. Gro Tjore, som var konstituert direktør i vakanseperioden, gjekk tilbake til stillinga som assisterande direktør.

SIU legg stor vekt på tett og godt samarbeid med utdanningssektoren. Samarbeidet foregår på mange nivå og flater; gjennom programforvaltninga, kommunikasjonsarbeidet og utgreiings- og analysearbeidet. SIU si leiing legg også vekt på å møte leiinga ved utdanningsinstitusjonar og andre relevante organ, og med ny direktør i SIU var det i 2016 naturleg å auke frekvensen på slike besøk. I juni var leiinga ved Høgskolen i Oslo og Akershus på besøk hos SIU, og aktuelle samarbeidsflater knytt til profesjonsutdanningane var blant dei tema som vart diskutert. I september besøkte SIU Universitetet i Stavanger, og her var hovudtema utveksling, og korleis SIU kan bistå UiS i å nå sine mål på dette området. Vidare besøkte SIU Universitetet i Bergen og Hordaland fylkeskommune, og leiinga i Universitets- og høgskolerådet kom på besøk til SIU. I november vart møteserien avslutta med eit konstruktivt møte med direktøren i Vox.

I januar 2016 fekk kunnskapsministeren overlevert rapporten «Kunnskapssektoren sett utenfra». Rapporten har sett dagsorden for både SIUs administrasjon og SIUs styre i 2016. Gjennom fleire høyrings- og innspelsrundar har organisasjonen levert kommentarar, innspel og etterspurt informasjon. Direktør og styreleiar har deltatt på ei rekkje møter i samband med organiseringsprosjektet, også med politisk leiing. Denne prosessen har sett eit visst preg på organisasjonen i 2016, m.a. har saka vore tema på allmøte, leiarmøte og møte i Kontaktutvalet gjennom året.

Styret har i denne prosessen lagt vekt på både å framheve at det er kritisk viktig at internasjonalisering blir prioritert enda høgare i heile utdanningssektoren i åra som kjem. Samtidig er SIU ein organisasjon som er vant til vekst og endring, og som er rusta til å tilpasse seg eit nytt landskap. Styret ser store moglegheiter for SIU framover, uavhengig av kva organisasjonsform ein landar på for sektoren.

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) er organisert som et forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet (KD). SIU er Norges kompetansesenter for internasjonalisering av utdanning, som i nært samspill med myndigheter, utdanningsinstitusjoner og andre relevante aktører bidrar til å styrke kvaliteten i norsk utdanning.

SIU skal fremme internasjonalisering, interkulturell dialog, utviklingssamarbeid og internasjonal mobilitet på alle utdanningsnivåer og samordne innsatsen på nasjonalt nivå i samsvar med politikken på området. SIU skal være det nasjonale programkontoret for internasjonalt utdanningssamarbeid og forvalte programmer og tiltak på vegne av KD og andre aktører.

SIUs fire viktigste virkemidler for å nå hovedmålene er programforvaltning, kunnskapsutvikling, profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland, og kommunikasjon.

I 2016 har SIU utviklet en ny strategi for perioden 2017 – 2021. Strategien har fått tittelen *Internasjonalisering for alle*, og målbærer visjonen om at alle som er involvert i utdanning og opplæring skal erfare et internasjonalt læringsmiljø, både de som reiser ut, de som blir hjemme og de som kommer til Norge; og at internasjonalisering skal dekke alle utdanningsnivåer og alle opplæringsarenaer.

I strategien har vi definert fire strategiske hovedmål for perioden 2017-2021:

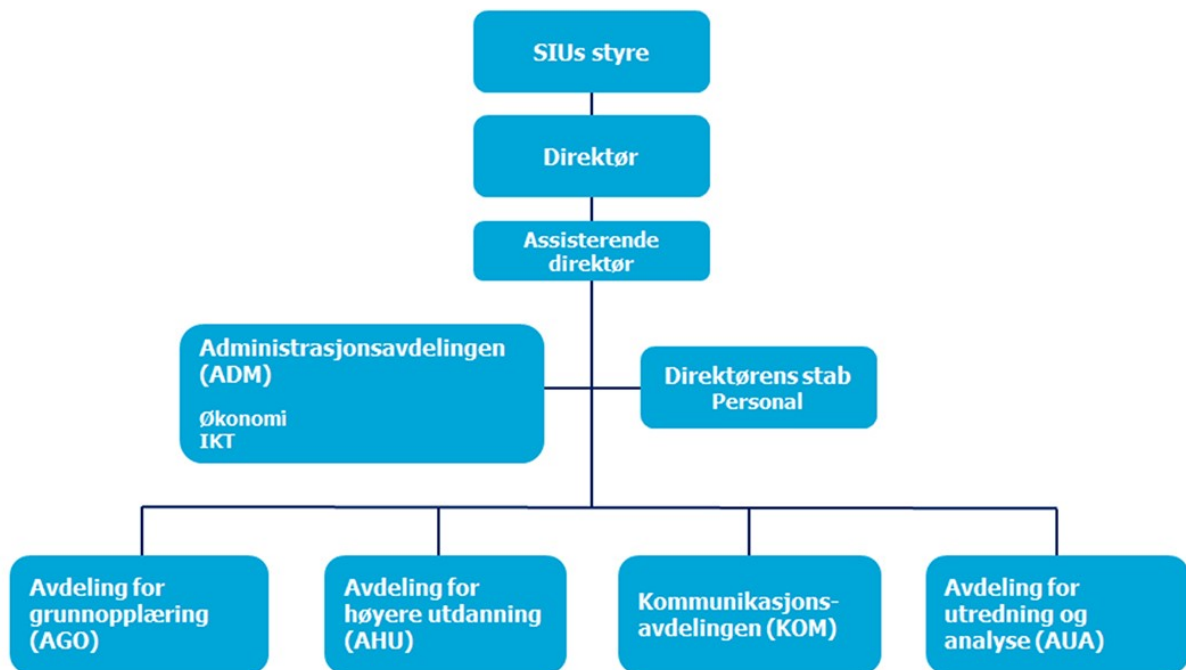
- SIU skal være en pådriver for å internasjonalisere norsk utdanning, og slik gjøre elever, lærlinger, studenter og ansatte bedre rustet til å møte et globalt samfunn og arbeidsliv
- SIU skal frambringe og formidle ny kunnskap om internasjonalisering, og gi innspill til politikkutvikling i norske og internasjonale organer
- SIU skal fremme kunnskapsnasjonen Norge
- SIU skal være en framtidsrettet og attraktiv kunnskapsorganisasjon

SIU er lokalisert i Bergen og er organisert i fem avdelinger, samt direktørens stab. Figur 1 på neste side viser SIUs organisasjonskart.

Ledelsen består nå av:

Direktør:	Harald E. Nybølet
Assisterende direktør:	Gro Tjore
Avdelingsdirektør, Administrasjonsavdelingen:	John Rasten
Avdelingsdirektør, Avdeling for høyere utdanning:	Vidar Pedersen
Avdelingsdirektør, Avdeling for grunnopplæring:	Siv Andersen
Avdelingsdirektør, Avdeling for utredning og analyse:	Ragnhild Tungesvik
Avdelingsdirektør, Kommunikasjonsavdelingen:	Kristin Solheim

Tabell 1. Organisasjonskart

Tabell 2. Hovedtall for virksomheten i 2016

Antall ansatte ¹ (inkludert faste, midlertidige og vikarer i 2016)	107
Total omsetning	349 549 mill. kr
Statlig finansiering	179 186 mill. kr

Omsetning for SIU i 2016, jf. resultatregnskapet: 112 436 mill. kr. Dette tallet inkluderer ikke tilskuddsmidlene på 237 113 mill. kr som SIU utbetalte i 2016.

Statlig finansiering (Kunnskapsdepartementet (KD), Utenriksdepartementet (UD) og Norad) omfatter adm. midler jf. note 1 i regnskapet: 93 979 mill.kr. Dette tallet inkluderer ikke inntekter til tilskuddsmidler som SIU mottok i 2016 fra KD, UD og Norad.

¹ Inkluderer ikke nasjonale eksperter, utenlandslektorater og lærlinger.

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Hovedmål 1: SIU skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning

STYRINGSPARAMETER 1

3.1.1 Kunnskapsbaserte innspill til politikkutforming

Å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering av norsk utdanning er en viktig oppgave for SIU. For å legge til rette for at internasjonalisering fremmer kvalitet og relevans gjennom hele utdanningsløpet trenger vi kunnskap blant annet om hvordan virkemidler for internasjonalisering virker, om erfaringer blant elever, studenter og lærere på ulike nivå, og om utdanningssystemer og trender i andre land. I 2016 har SIU gjennomført en rekke analyser og studier med dette formål.

Mål om økt mobilitet

Målrettet arbeid med mobilitet krever kunnskap om mobile elever, studenter og ansatte, utviklingen i antallet over tid, fordeling på fag og institusjoner, motivasjoner og barrierer for å reise ut, samt hvordan institusjonene kan tilrettelegge.

Som tidligere år har SIU i 2016 utgitt en rapport som samler mobilitetsstatistikk med tidsserier og analyser for hele utdanningsløpet (SIU rapport 03/2016). I tillegg har SIU formidlet mobilitetsstatistikk og analyser av trender på siu.no. Antallet elever og lærlinger som deltar i en eller annen form for mobilitet har vært jevnt voksende på 2000-tallet. Veksten stoppet i 2014/15, trolig på grunn av overgang fra LLP-programmet til Erasmus+.

De siste par årene har det igjen vært vekst i elevmobilitet innenfor partnerskap i Nordplus og Erasmus+. Individuell elev- og lærlingemobilitet har ligget relativt stabilt siden 2012. Antallet gradsstudenter i utlandet har økt over flere år, og utviklingen fortsatte i 2015. Antall utvekslingsstudenter flatet ut i perioden 2011-15, og gikk som andel av studentmassen noe tilbake. Tall for 2016 er ikke inkludert i mobilitetsrapporten, men det er verdt å merke seg at antall utreisende utvekslingsstudenter har steget betydelig det siste året, fra 6478 til 6900 (tall fra DBH).

Mens vi tidligere har måttet anslå omtrent hvor mange studenter som har hatt et utenlandsopphold i løpet av gradsstudiene sine, gjør nye data fra Norsk senter for forskningsdata (NSD) det nå mulig å slå dette fast med sikkerhet. Rundt 15 prosent av studentene som fullførte en grad i 2015 hadde vært på utveksling. Det er med andre ord et stykke igjen til den politiske målsetningen om 20 prosent, som i Kvalitetsmeldingen fastsettes som ambisjon for 2020.

Tilgangen på nye data fra NSD la også grunnlag for rapporten *Studentutveksling fra Norge: En oversikt over institusjoner og fagområder* (SIU rapport 02/2016). Rapporten synliggjør betydelige forskjeller i omfanget av utveksling. Det er store forskjeller mellom ulike studier og fagområder. Tradisjonelle høyskoleutdanninger har også gjennomgående lavere mobilitetsstall enn tradisjonelle universitetsstudier. Samtidig viser statistikken store forskjeller mellom tilsvarende fagområder ved forskjellige institusjoner av samme type, og i noen

tilfeller også mellom relativt like studietilbud ved samme institusjon. Forskjellene tyder på at forskjellig praksis og ulike kulturer i fagmiljøene har stor betydning for omfanget av internasjonalisering og utveksling.

Rapporten *Internasjonal studentutveksling – hvordan og hvorfor?* (SIU rapport 07/2016) var basert på en spørreundersøkelse blant et utvalg studieprogramansvarlige. Undersøkelsen viser at det er store forskjeller i synet på utveksling blant studieprogramansvarlige, og at det er en klar sammenheng mellom synet på utveksling og hvordan og i hvilken grad det legges til rette for utveksling. De som er positive til utveksling har også mer utveksling og det ser også ut til at studentene i større grad reiser til institusjoner og miljøer de norske fagmiljøene har aktive relasjoner til. Det er et godt utgangspunkt for å sikre kvalitet i utvekslingen.

De to sistnevnte rapportene er del av et større prosjekt om utmobilitet, som SIU har arbeidet med i 2016. Prosjektet er initiert som svar på stagnasjonen i studentutveksling som vi observerte før 2016. Målet er i samarbeid med sektoren selv å komme frem til effektive tiltak som kan implementeres av universiteter og høyskoler. Mer om dette prosjektet, se side 15 og 16.

Kvalitet i utenlandsstudier

I rapporten *Til hvilken pris* (SIU rapport 01/2016) analyseres forholdet mellom kvalitet og studieavgifter ved utenlandske institusjoner, der det er registrert norske gradsstudenter. Et stort flertall av de norske gradsstudentene i utlandet velger engelskspråklige betalingsstudier (Storbritannia, USA, Australia og Sentral-Europa). Rapporten konkluderer med at de fleste studerer ved institusjoner som holder høy kvalitet. Samtidig er det et betydelig antall som studerer ved institusjoner av usikker kvalitet.

Rapportens funn var en del av bakgrunnen for at Kunnskapsdepartementet besluttet å styrke informasjonen til studenter som ønsker å studere i utlandet. SIU, NOKUT, ANSA, UHR, NSO, Lånekassen og Helsedirektoratet skal sammen sikre variert og kvalitetssikret informasjon. SIU er sekretariat for gruppen. For mer informasjon om gruppens arbeid, se side 19.

På oppdrag fra gruppen gjennomførte NIFU en spørreundersøkelse blant norske gradsstudenter i utlandet med tittel *Norske gradsstudenter i utlandet: Hvorfor reiser de ut og hvor søker de informasjon?* (NIFU arbeidsnotat 2017/1). Studentens vurdering av utdanningen i utlandet er hovedsakelig positiv. I snitt er de mer fornøyde enn studenter i Norge. Når det gjelder motivasjon fremstår utenlandsstudiene vel så mye som et opplevelses- og selvrealiseringsprosjekt som ledd i en karriereutvikling. Kommersielle agenter brukes av mange for å samle informasjon og få hjelp i søknadsprosessen. Agentene bidrar utvilsomt til å styre studentene i retning av bestemte land og bestemte læresteder.

Internasjonale studenter i Norge

SIU gjennomførte i 2016 sin femte spørreundersøkelse blant internasjonale studenter i Norge. Undersøkelsen foretas hvert annet år. Tjue høyere utdanningsinstitusjoner deltok i undersøkelsen, og alle universitetene var inkludert. Spørsmålene gikk ut til 7465 studenter, og 2623 studenter valgte å delta.

Funnene fra årets undersøkelse viste blant annet at de internasjonale studentene generelt var svært tilfredse med studiene i Norge, men at de i for liten grad hadde kontakt med norske studenter under oppholdet. Rapporten argumenterte for at dette hovedsakelig var et ressurstap for de norske institusjonene og de norske studentene, ettersom de internasjonale studentene fikk utviklet sine internasjonale ferdigheter og faglige nettverk i samhandling med andre internasjonale studenter i Norge.

Rapporten *International students in Norway – Perceptions of Norway as a Study destination* (SIU rapport 06/2016) ble presentert på SIUs aller første frokostseminar på HiOA 18. november. Rapport og institusjonsdata er sendt ut til de institusjonene som deltok i undersøkelsen. I tillegg har norske ambassader i landene med de ti største respondentgruppene fått tilsendt rapporten. De har også fått tilbud om rapporter med resultatene for landene de er baserte i. Datamaterialet er også gjort offentlig tilgjengelig via arkivering hos NSD.

Kobling mellom utdanning og arbeidsliv

Bedre koblinger mellom utdanning og arbeidsliv er en sentral utdanningspolitisk målsetning, for å sikre utdanningenes relevans og lette overgangen til arbeidslivet. Store deler av arbeidslivet er i dag preget av internasjonal samhandling. Kontakt med arbeids- og næringslivet internasjonalt er derfor også viktig.

SIU arbeider med dette på bred front, både i programforvaltning og innenfor utredning/analyse. En undersøkelse om internasjonalt utdanningssamarbeid i norske innovasjonsklynger ble gjennomført i 2016 i samarbeid med Innovasjon Norge med tittel *Norwegian Innovation Clusters: International Cooperation in Education* (SIU rapport 01/2017). Studien kartlegger omfang og former for samarbeid, samt utfordringer og merverdi knyttet til samarbeidet. 12 av 17 aktuelle klynger (NCE/GCE) har svart på spørreundersøkelsen, og nesten alle (11) er involvert i en eller flere former for internasjonalt samarbeid innen utdanning og kompetanseutvikling.

Undersøkelsen viser at utdanningssamarbeid er et strategisk område for de fleste av klyngene. Det omfatter ulike aktiviteter, som utvikling av kurs og utdanningsprogram, mobilitet av forelesere, praksisplasser, studentveiledning, organisering av konferanser, workshops, seminarer, sommerskoler og feltarbeid for studenter, samt aktiviteter knyttet til grunnopplæring og yrkesrettet utdanning. Selv om klyngene generelt er positive til å delta i internasjonalt utdanningssamarbeid, peker de også på noen utfordringer og faktorer som kan lette samarbeidet. Det dreier seg om bedre informasjon og mer fleksibilitet innenfor eksisterende finansieringsordninger, samt flere muligheter for finansiering.

En studie av potensialet for kontakt og koblinger mellom norske forsknings-, utdannings- og næringslivsaktører i India, ble startet opp i 2016. Bakgrunnen er Panorama-strategien, som betoner viktigheten av å se utdannings- og forskningssamarbeid med BRIKS/Japan i sammenheng med norske næringslivsinteresser og innovasjonssatsinger. Første del av studien kartla utdannings- og forskningssamarbeid med indiske miljøer ved norske universiteter og høyskoler, og eventuelle koblinger til næringsliv i India. Kartleggingen var basert på en survey utført av NIFU, i samarbeid med SIU. Resultatene ble publisert i september 2016 (NIFU arbeidsnotat 2016: 13).

Arbeidet med studien pågår fremdeles, nå med kartlegging av norske bedrifter i India og intervju med et utvalg norske næringslivsaktører i India. Hensikten er å få et bilde av deres strategier og satsinger i India, samt interesse for samarbeid med norske utdannings- og forskningsmiljøer. Studien, som ferdigstilles våren 2017, skal munne ut i en rapport som ser norsk forsknings-, utdannings- og næringslivstilstedeværelse i India i sammenheng.

Kunnskapsprosjektet Europa

SIU tok i 2015 initiativ til et kunnskapsprosjekt om Europa, for å bygge opp et mer systematisk kunnskapsgrunnlag om internasjonalisering i en europeisk kontekst. Prosjektet

er et flerårig tiltak (2015-2020) som åpner for langsiktige analyser av internasjonalisering og internasjonalt samarbeid i Europa.

Som del av prosjektet ble en studie av norsk deltagelse i Erasmus+ finansierte strategiske partnerskap satt i gang i 2016. Prosjektet dekker alle utdanningssektorer (barnehage, skole, yrkesopplæring, høyere utdanning og voksnes læring). Første delrapport av dette prosjektet, som gir en totaloversikt over den norske porteføljen, ble ferdigstilt høsten 2016 (SIU rapport 05/2016). Del to av prosjektet er en kvalitativ studie av et utvalg partnerskap. Denne studien, som etter planen skal ferdigstilles høsten 2017, vil se på partnerskapenes sammensetning, arbeidsform og institusjonelle forankring, nytteverdien for faglig og institusjonell utvikling, samt formidling av resultater. UHR i Sverige gjør en tilsvarende studie og vi vil samarbeide med dem om å trekke frem noen komparative perspektiver. Det var opprinnelig et ønske å inkludere flere land i studien i samarbeid med nasjonalkontorene i disse landene, men grunnet ressursmangel ved de aktuelle kontorene lot det seg dessverre ikke realisere.

En ny dimensjon i det europeiske utdanningssamarbeidet er utfordringene EU nå møter, på flere plan. SIU vil følge utviklingen på utdanningsområdet tett. Kunnskapskontoret i Brussel, som ble opprettet i 2016 i samarbeid med Forskningsrådet og Innovasjon Norge, vil være viktig i denne sammenheng.

Høsten 2016 leverte SIU på forespørsel fra Kunnskapsdepartementet en kartlegging og kort interesseanalyse av konsekvensene av Brexit. Storbritannia er et av de viktigste studielandene for norske studenter i utlandet, både på helgrads- og delgradsstudier. EØS-avtalen åpner i utgangspunktet for at norske studenter skal kunne studere i EU/EØS-land under samme vilkår som EU-borgere. Storbritannia har imidlertid fått unntak i EØS-avtalen for skolepenger, og norske gradsstudenter betaler satser som tredjelandsstudenter. Brexit vil derfor ikke bety en endring i gradsstudentenes situasjon. Konsekvensene for samarbeid og utveksling innenfor Erasmus+ vil avhenge av hvilken tilknytning Storbritannia vil få til Erasmus+ etter Brexit. Rundt 45 prosent av norske utvekslingsstudenter til Storbritannia reiste i 2015 ut gjennom Erasmus+. Mye tyder på at press fra britiske studentorganisasjoner vil sikre deltagelse i EUs utdanningsprogram på en eller annen måte.

Internasjonalisering i grunnpoplæringen

Etter at SIU fikk status som kompetansesenter også for grunnskole og videregående skole i 2011, er flere studier gjort for å kartlegge internasjonalisering i grunnpoplæringen. Studiene har primært vært basert på kvantitative spørreundersøkelser. For å komplementere bildet gjennomførte SIU høsten 2016 en kvalitativ intervjuundersøkelse ved et utvalg skoler. Målsetningen var å få et mer helhetlig bilde av hvordan arbeidet foregår på skolene, hvordan de involverte aktørene vurderer ulike sider ved arbeidet og hvordan internasjonaliseringsarbeidet henger sammen med andre deler av skolens virksomhet. Engasjerte lærere er en forutsetning for arbeidet, og deres engasjement er knyttet til de erfaringene både elevene og de selv opplever å få i møte med utenlandske samarbeidspartnere og besøk i utlandet. Forankring av arbeidet i skolens ledelse, planer og strategier, og organisatorisk tilrettelegging i form av tid og ressurser, er viktig for at arbeidet kan bidra til skoleutvikling. Resultatene fra undersøkelsen foreligger i et arbeidsnotat.

I februar 2016 gjennomførte SIU og konsulentbyrået ideas2evidence en brukerundersøkelse blant alle Vg2-elever på utveksling med støtte fra Lånekassen. Rapporten *Det beste året i mitt liv* (SIU rapport 04/2016) har blitt presentert bredt, blant annet på Internasjonaliseringskonferansen for grunnpoplæringen 2016 med et plenumsinnlegg, og en egen sesjon. 1361 elever svarte på undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 72.

Svarene viser at elevene i hovedsak er tilfredse med utvekslingen og får stort utbytte av utenlandsoppholdet. Rundt 90 prosent oppgir at de vil anbefale andre å reise ut. Samtidig dokumenterer også undersøkelsen utfordringer, som SIU vil gripe fatt i. Rekrutteringen må bli bredere. Nærmere tre fjerdedeler av elevene på utveksling er kvinner og sammenlignet med elevmassen for øvrig er foreldrenes snittinntekt og utdanningsnivå høyere. Et mindretall rapporterer også om negative erfaringer under oppholdet. Rapporten gav ny kunnskap som bl.a. er nyttig for SIUs videre arbeid med disse ordningene, noe som omtales nærmere på side 13.

Effekter og resultater i programmer

Analyser av effekter og resultater i SIUs programmer er viktig for å følge opp porteføljen, veilede nye brukere og utvikle virkemidlene videre. Dette arbeidet gis derfor høy prioritet i SIU.

Det ble utført en resultatanalyse av åtte prosjekter finansiert gjennom Capes-SIU Programme for *Brazil-Norway Cooperation 2013-15* (programmet heter UTFORSK-Brasil fra 2016). Analysen viste at programmet har bidratt til å styrke samarbeidet mellom brasilianske og norske høyere utdanningsinstitusjoner og til å knytte utdanning til forskningssamarbeidet. Dette ble oppnådd gjennom mobilitet av studenter og vitenskapelig ansatte, utvikling av felles utdanningstilbud der vitenskapelige resultater ble integrert, studentveiledning og undervisning ved partnerinstitusjonene og involvering av studenter i FoU-aktiviteter og feltarbeid.

KD gav SIU ansvar for utarbeidelsen av den nasjonale rapporten til Erasmus+ midtveisevalueringen. Dette arbeidet startet i andre halvdel av 2016. SIU inngikk kontrakt med ideas2evidence, som utarbeidet rapporten. SIU fungerte som mellomledd mellom oppdragsgiver og utfører, og koordinerte innspill fra de berørte instansene (KD, BLD og Bufdir). Rapporten ble oversendt KD 1.mars 2017.

I 2015 satte SIU i gang et langsiktig prosjekt for å utvikle indikatorer for analyse av resultater og effekter i SIUs programmer for høyere utdanning. Arbeidet er et viktig bidrag til kunnskapsutviklingen på feltet og kan bidra til å belyse hvilke tiltak innen internasjonalisering som gir hvilke effekter, under hvilke betingelser. SIU har i 2016 gjennomført en analyse av programporteføljen med sikte på å kartlegge hva virksomheten har av målsettinger og indikatorer, hva vi mangler og hvordan arbeidet med å utvikle bedre måleredskaper bør organiseres. Denne kartleggingen vil inngå som del av en større rapportering på prosjektet i 2017. SIU er nå i gang med utviklingen av konkrete indikatorer. Indikatorarbeidet var planlagt avsluttet i 2016, men på grunn av kompleksiteten i arbeidet vil det fullføres først i 2017.

Innspill til stortingsmeldinger, forskrifter og nasjonale retningslinjer

SIU har i 2016 levert en rekke innspill og høringsvar. Av særlig stor betydning var stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning og KDs forslag til forskrift om rammeplaner for de nye femårige lærerutdanningene, samt NRLUs utkast til nasjonale retningslinjer for de femårige lærerutdanningene.

I innspillet til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning la SIU vekt på at internasjonalisering må styrke norsk utdanning i topp og i bredde. Dette er i tråd med SIUs nye strategi om internasjonalisering for alle. Internasjonalt samarbeid er nødvendig for å utvikle fremragende utviklingstilbud i Norge. Samtidig tilsier situasjonen globalt at bred internasjonalisering er nødvendig for å fremme interkulturell kompetanse og mellomfolkelig forståelse. Innspillet tok utgangspunkt i de store forskjellene i internasjonaliseringsgraden

ved norske institusjoner og fagmiljø. Faglig-kulturelle, organisatoriske og ledelsesmessige faktorer har stor betydning. Dette er faktorer som kan påvirkes gjennom Kunnskapsdepartementets krav til sektoren. Internasjonalisering må ikke fremstå som en tilleggsdimensjon, men være integrert i all utdanning. SIU skulle gjerne sett at internasjonalisering i noe større grad hadde preget stortingsmeldingen, og mener at norsk utdanning ville tjent på at det var blitt løftet tydeligere frem.

Internasjonalisering av lærerutdanningene er viktig ikke bare med tanke på kvaliteten i lærerutdanningene isolert sett, men også for å fremme internasjonalisering i grunnopplæringen. SIU foreslo i høringsinnspillene at internasjonalisering og internasjonalt samarbeid som verktøy for å øke kvalitet og relevans i skolens undervisning, blir tatt inn som undervisningsemne i lærerutdanningene.

Når allmennlærerutdanningene nå skal formes på nytt, som femårige integrerte masterprogram, er det helt avgjørende at studieplanene legges opp slik at det blir rom for studentutveksling på minst ett semester. Dette kom etter SIUs mening ikke klart nok frem i de endelige rammeplanene, men er i ettertid blitt slått fast av KD i et rundskriv som fortolker rammeplanene. For å gi støtte og inspirasjon til institusjonene i deres arbeid med å utforme nye programplaner arrangerte SIU i mai, i samarbeid med Universitetet i Stavanger, en workshop for studieprogramledere og administrativt ansatte med ansvar for internasjonalisering i lærerutdanningene. Workshopen samlet ansatte fra 14 institusjoner, som utvekslet erfaringer om barrierer og muligheter for internasjonalisering og utveksling i lærerutdanningene.

STYRINGSPARAMETER 2

3.1.2 Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering

Å formidle kunnskap som styrker internasjonaliseringsarbeidet i sektoren, er en kjerneoppgave for SIU. Arbeidet tar mange former: arrangementer, publikasjoner og ulike samarbeidstiltak, og sist, men ikke minst, som kommunikasjon i digitale kanaler. Et systematisk arbeid for å kartlegge målgruppenes behov er en forutsetning for at SIU skal klare å etablere og utvikle kommunikasjonskanalene våre.

Utfordringer

Vi ser noen hovedutfordringer knyttet til kommunikasjonsarbeidet. For det første endres medievirkeligheten raskt. SIU må ha en medieberedskap som kan jobbe for at SIU er synlig i de debatter og fora som er relevante, samt jobbe for at faktabasert informasjon blir offentliggjort på en mest mulig effektiv måte. For det andre ser vi en forskyvning fra tradisjonelle kanaler til digitale kanaler, der sosiale medier blir mer og mer viktig. SIU må holde seg oppdatert på endringer i preferanser hos målgruppene. Det betyr at SIU trenger å være til stede i stadig flere kanaler, noe som krever at vår kompetanse må utvides og forbedres. For å få dette til, må kommunikasjonsarbeidet bli enda mer profesjonalisert.

Videre er det en utfordring at SIUs målgrupper er mange og antallet er økende. Studenter (norske og internasjonale), elever, rådgivere, faglig ansatte, arbeids- og næringslivet, norske og utenlandske ambassader, samt allmenheten er alle målgrupper vi prøver å dekke. Det er viktig å gjøre riktige prioriteringer, og dette vil bli en del av diskusjonene rundt ny kommunikasjonsstrategi for SIU. Som grunnlag for å videreutvikle kommunikasjonsarbeidet

må vi kartlegge og forstå hvordan ulike kommunikasjonstiltak treffer, og om våre virkemiddel har ønsket effekt og bidrar til at vi når våre mål. Dette innebærer at vi ikke bare kan se om vi når ut til målgruppene våre, men også om vi kan se endringer i holdninger og adferd.

Formidling av nyheter og resultater

Produksjon og spredning av nyheter er et viktig virkemiddel for å øke kunnskapen om internasjonalisering, både i utdanningssektoren og i samfunnet generelt. Kommunikasjonsavdelingen leverer journalistisk innhold som bidrar til å utvikle kunnskapsgrunnlaget, synliggjøre gode eksempler fra programdriften, sikre god deltakelse i programmene, fremme mobilitet og å se utdanning og forskning i sammenheng. Formidlingen skjer gjennom trykksaker, SIUs egne nettsider, sosiale medier og ulike eksterne kanaler. I 2016 hadde vi to utgaver av SIU-magasinet, ett for høyere utdanning og ett for grunnopplæringen.

Nyhetsartikler publiseres fortløpende på SIUs tre nettsider. Nyhetsartiklene blir også spredd gjennom sosiale medier og i SIUs nyhetsbrev.

Spredning av nyheter gjennom eksterne kanaler har økende betydning for å nå ut til flere lesere. forskning.no er den enkeltkanalen vi har prioritert høyest. For i enda større grad å nå ut med SIU-saker til våre relevante målgrupper, vil vi jobbe mer systematisk også opp mot andre mediekkanaler. Vi har gjennomført en kartlegging av aktuelle kanaler og vil følge opp dette arbeidet i året som kommer.

Medieovervåkingen viser at SIU ble omtalt i 260 artikler i 2016, som gir et snitt på 22 artikler i måneden. For 2015 var tallet 193. Programmene SIU administrerer fikk til sammen 1019 treff, der Erasmus+ utgjorde halvparten. Tre av fire medietreff var i digitale kanaler. Det enkeltmediet som omtalte SIU hyppigst, var nettavisen Khrono, noe som bidrar positivt til å nå ut til SIUs målgrupper i utdanningssektoren.

Formidling av SIUs rapportserie

Resultater fra SIUs utredninger og analyser formidles både gjennom medieomtale og ved egen omtale på siu.no, og spres gjennom nyhetsbrev og sosiale medier. Siktemålet er todelt: Å gjøre målgruppene oppmerksom på rapporten som er publisert, men også å formidle hovedfunnene til et bredere publikum enn de som kan forventes å lese selve rapporten.

For å få best mulig kvalitet på medieomtalen, legger vi større vekt på direkte innsalg enn på pressemeldinger som distribueres bredt. Flere av rapportene i 2016 har fått gode oppslag i nasjonale medier; rapporten *Til hvilken pris*, som undersøkte bakgrunnen for den store økningen Lånekassens utbetalinger til skolepenger, fikk bred omtale i Dagens Næringsliv. Det samme gjorde brukerundersøkelsen blant norske utvekslings elever, *Det beste året i mitt liv*. Sistnevnte rapport ble også omtalt av NRK, noe som igjen førte til at den ble nevnt i en rekke andre medier.

Den årlige mobilitetsrapporten som presenterer og analyserer tall for elev- og studentmobilitet til og fra Norge, brukes gjerne av journalister som bakgrunnsinformasjon til saker som handler om utveksling. Spørreundersøkelsen blant internasjonale studenter om deres erfaringer med Norge som studieland ble presentert på et frokostmøte i Oslo med omkring 50 deltakere. Rapporten fikk fyldig omtale i flere sektormedier, blant annet i Khrono som publiserte en sak på engelsk.

Funnene i rapporten *Internasjonal studentutveksling – hvordan og hvorfor?* dannet grunnlag for SIU-direktørens kronikk *Skyld ikke på studentene for manglende utveksling*, publisert i Khrono i januar 2017.

Også i vår egen formidling på siu.no bruker vi journalistiske virkemidler som intervjuer og case. Nyhetsartiklene blir i tillegg publisert på Forskning.no og eventuelt i andre eksterne kanaler. Vi trekker også frem resultater fra rapportene i andre relevante sammenhenger, blant annet som bakgrunnsinformasjon til journalister og andre i forbindelse med dagsaktuelle tema, noe som ofte bidrar til ytterligere omtale.

Digitale kanaler – web og sosiale medier

Digitale kanaler prioriteres, og dette krever systematisk oppfølging av nyutvikling, drift og vedlikehold av SIUs nettsteder.

Tabell 3. Besøksstatistikk for SIUs nettsider

Unike brukere	2013	2014	2015	2016
Siu.no	308 883	354 000	396 200	224 000*
Studeritlandet/Utdanningiverden.no	31 073	38 476	36 380	53 046
Studyinnorway.no	544 732	697 072	827 404	858 430

*Siu.no har nesten en halvering i antall brukere fra 2015 til 2016. Dette skyldes at vi har avviklet kvoteordningen som genererte store mengder trafikk i 2014 og 2015.

Siu.no

SIU sine nettsider har et oppsett og struktur som er syv år gammel. Endrede brukeroppdateringer og endring i nettvaner hos publikum har presset frem et behov for å rydde opp og forbedre informasjonsarkitekturen. Dette arbeidet ble satt opp som en prioritert oppgave i virksomhetsplanen for SIU for 2016 og fikk tildelt midler på budsjettet.

Prosjektet er delt opp i et forprosjekt og et hovedprosjekt. Forprosjektet startet opp i november 2016 og er ventet å bli ferdigstilt februar 2017.

Utdanningiverden.no

SIUs konsept for å synliggjøre muligheter for utdanning i utlandet for studenter og elever (studeritlandet.no) er etter en evaluering erstattet med konseptet *Utdanning i verden*. Nettstedet skal fremdeles inspirere og informere elever og studenter til å ta deler av sin utdanning i utlandet.

Nytt i konseptet er en sterkere vektlegging av veiledning og rådgivning, og at nettstedet tydeliggjør at det tilbyr offentlig og kvalitetssikret informasjon. Det er mange kommersielle aktører på dette markedet, og det er viktig å gi norske studenter og elever muligheten til å ta godt informerte valg. Relevans og merverdi skapes også gjennom tett samordning med andre aktører som ANSA, Lånekassen og NOKUT.

Foruten ny nettside, er sosiale mediekkanaler som Facebook, Instagram og YouTube sentrale i dette arbeidet, hvor blant annet videoinnhold skaper økt engasjement og trafikk. Antall følgere på Facebook har etter lansering økt med ca 40%.

Erasmusplus.no

For å imøtekomme minimumskravet til formidling fra Europakommisjonen innenfor Erasmus+, drifter SIU også nettstedet Erasmusplus.no i samarbeid med BUFDIR (Aktiv Ungdom). All informasjon rettet mot målgrupper for Erasmus+ blir imidlertid publisert på siu.no/aktivungdom.no slik at de besøkende til ledet videre til riktig informasjonskilde.

Studyinnorway.no

Studyinnorway.no er en godt etablert nettside med svært stor trafikk. Vi ønsker i enda sterkere grad å generere trafikk til de norske høyere utdanningsinstitusjonenes nettsider. Innspill fra institusjonene og internasjonale studenters preferanser og motivasjon for valg av Norge som studieland er viktig informasjon i dette arbeidet. Arbeidet startet med en workshop med representanter fra institusjonene i 2016, og vil fortsette i 2017. Tilbakemeldingene fra institusjonene er positive.

Sosiale medier

Målgruppeorientert formidling gjennom sosiale medier får en stadig mer sentral plass i kommunikasjonsarbeidet. SIU opererer tre ulike Facebook-sider, to Twitter-kontoer og to Instagram-kontoer. Vi har jobbet kontinuerlig for å få flere følgere både til Utdanning i Verden og SIUs Facebook-sider, og dette arbeidet vil vi fortsette i 2017. Study in Norway har derimot mer enn 83 000 følgere på sin Facebook-side, og her er utfordringen heller å ha tilstrekkelig kapasitet til å betjene spørsmål generert av internasjonale studenter. Instagram er også tatt i bruk for målgruppene norske elever og studenter (Utdanning i verden) og internasjonale studenter (Study in Norway).

Evaluering og måling av kommunikasjons tiltak

Ambisjonen vår er at evaluering og måling skal være en naturlig del av kommunikasjonsarbeidet vårt for å sikre at informasjonen vår når ut til brukerne våre på best mulig måte. I 2016 gjennomførte vi en kvalitativ evaluering av SIU-magasinet. Evalueringen viste at det var rom for forbedringer, både når det gjelder intern ressursbruk og distribusjon. Vi når mer effektivt de store målgruppene i utdanningssektoren gjennom digitale kanaler. I fortsettelsen vil vi derfor skrive først og fremst for digitale kanaler og et ev. magasin vil ta utgangspunkt i allerede publiserte saker. Magasinet vil også bli distribuert til en mindre og mer spisset målgruppe. I 2017 vil vi evaluere SIUs nyhetsbrev.

I 2016 startet vi også arbeidet med å evaluere siu.no. Gjennomgangen viser at nettstedet fungerer godt for brukere som kjenner SIU og ordningene våre, men er ikke i like stor grad tilrettelagt for nye brukere. I 2017 vil vi starte arbeidet med å legge om siu.no, og dette er viktige tilbakemeldinger vi tar med oss inn i dette arbeidet. Vi bruker også verktøy som *Google Analytics* for å måle hvilke artikler på nettstedene våre som leses, hvor ofte og om leseren finner frem. Dette arbeidet ønsker vi å gjøre enda mer systematisk i 2017.

Nettbasert løsning for formidling av data- og statistikk om internasjonalisering

Arbeidet med formidling av data og statistikk har pågått i to år og er nå inne i en avsluttende fase, der løsningen programmeres og testes på reelle data. Løsningen vil gjøre statistikk om internasjonalt utdanningssamarbeid og utdanningsmobilitet lettere tilgjengelig for alle SIUs målgrupper. Data fra ulike kilder vil gjøres tilgjengelig på samme plattform, dataene vil bli presentert i brukervennlige tabeller og figurer som kan lastes ned og deles i sosiale medier.

I løpet av våren 2017 vil SIU teste løsningen på eksterne brukere, og ansatte i KD vil være en viktig brukergruppe for dette. Prosjektet planlegger lansering av den nye nettløsningen i april 2017. Vi har i tillegg i 2016 lansert en ny *prosjektkatalog*, der nøkkelinformasjon om alle prosjekter som har fått finansiering gjennom SIU fra 2007 og frem til i dag er presentert. Data fra SIUs spørreundersøkelser publiseres rutinemessig hos NSD og registrering av publiserte data hos DIFI/data.norge.no.

Internasjonaliseringskonferansene for grunnpoplæringen og høyere utdanning

SIU arrangerer årlig to store konferanser om internasjonalisering i utdanningen. Disse har ulike målgrupper, henholdsvis grunnpoplæring (IKG) og høyere utdanning (IK). Både IK og IKG har etablert seg som relevante møteplasser og bidrar godt til SIU sin måloppnåelse med hensyn til å promotere internasjonalisering i utdanningssektoren, og de fungerer som viktige nettverksarenaer for sektoren.

IK 2016 var den femte i rekken og hadde *Internasjonalisering i omstilling* som tema. Konferansen ble arrangert i samarbeid med Universitetet i Stavanger. Som tidligere år gav konferansen både overordnet informasjon om internasjonale trender og nye forskningsresultater, og mye håndfast og «matnyttig» informasjon og gode diskusjoner gjennom parallellsesjonene. IK er en viktig møteplass for alle som jobber med internasjonalisering, samt en kanal for å informere om nye tiltak og ordninger, presentere egne og andres utredningsrapporter etc, samt at konferansen gir oss mulighet til å «sette dagsorden» for internasjonaliseringsfeltet.

IKG 2016 ble arrangert i Bergen i samarbeid med Hordaland Fylkeskommune og Bergen kommune. Konferansen hadde tittelen *Internasjonalt samarbeid: Et verktøy for å møte vår tids utfordringer*. Målet med internasjonalisering er å heve kvaliteten i opplæringen, og konferansen pekte på hvordan erfaring fra andre land kan bidra til å løse utfordringer som migrasjon, krav til kompetanse i kunnskapssamfunnet og demokrati og medborgerskap. Programmet ble utarbeidet i samarbeid med NOKUT, Utdanningsdirektoratet, ANSA, Eures, VOX med flere, og løftet frem internasjonalisering for bedre læringsutbytte. Evalueringen viser at IKG hadde høy måloppnåelse på faglig kvalitet, relevans og som møteplass for sektoren.

Utmobilitetsprosjektet

SIU har vært bekymret over at studentutvekslingen fra norske universitet og høyskoler har stagnert de siste årene. Derfor har vi tatt initiativ til et nasjonalt koordinert arbeid for å bidra til at utvekslingen fra Norge øker over tid. *Utmobilitetsprosjektet* jobber opp mot og i vekselvirkning med UH-institusjonenes egen innsats for å øke utvekslingen. Prosjektet ble initiert i 2015 og skal løpe videre i 2017. Målet er, i samarbeid med sektoren, å komme fram til og presentere effektive tiltak som kan implementeres av universiteter og høyskoler for å øke mobilitetstallene, for slik å bidra til at regjeringens og institusjonenes egne mål for studentutvekslingen kan nås. SIU har opprettet en referansegruppe for prosjektet, med medlemmer fra seks universiteter og høyskoler, og har i 2016 hatt nær dialog med en rekke UH-institusjoner i arbeidet med prosjektet.

En sentral del av prosjektet vil være å utvikle og presentere konkrete og effektive tiltak til bruk på utdanningsinstitusjonene. Tiltakene vil være basert på etablert og ny kunnskap om studentutveksling, samtaler med studenter og ansatte ved universitet og høyskoler, og innhenting av god praksis fra institusjoner i Norge og utlandet. Arbeidet med en digital verktøykasse ble påbegynt i 2016. Verktøykassen skal kunne brukes av alle som arbeider med internasjonalisering og studentutveksling på høyere utdanningsinstitusjoner, både ledelse, vitenskapelig ansatte og administrativt ansatte, som hjelp til å øke utvekslingen fra studieprogrammene. SIU har i 2016 formidlet funn fra prosjektet i en rekke fora. Disse dannet også et viktig grunnlag for SIUs innspill til departementet i arbeidet med stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning. Disse rapportene er omtalt på side 9 og 10.

Som del av dette arbeidet gjennomførte SIU også en kampanje rettet mot studentene. Målsettingen for kampanjen var å inspirere og informere dem om mulighetene for

utvekslingsopphold i utlandet. Kampanjen ble gjennomført i samarbeid med institusjonene i UH-sektoren, og tilbakemeldingene var positive.

I kampanjeperioden økte antallet følgere på Facebook (som var hovedkanal for kampanjen) med 29 % (4 % over målsetting), og majoriteten av følgerne er elever i videregående skole og studenter.

Arbeidsgruppe for samordnet informasjon om utenlandsstudier

SIU ble i 2016 bedt om å lede en arbeidsgruppe med formål å bedre samordningen av informasjon om studier i utlandet, i første omgang mot gradsstudenter. I tillegg til SIU deltok UHR, NOKUT, Helsedirektoratet, Lånekassen og ANSA i arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen har konsentrert arbeidet sitt om tre punkter:

- Økt kunnskapsgrunnlaget om norske gradsstudenter i utlandet, deres motivasjon og valg av studiested. En ekstern undersøkelse med dette som tema ble bestilt av NIFU. Se mer om resultatene fra undersøkelsen på side 10. Et felles frokostseminar ble arrangert med dette som tema i slutten av februar 2017.
- Forbedret eksisterende informasjon til målgruppen, samt i sterkere grad samordnet informasjonen mellom de ulike aktørene i dette arbeidet
- Gjennomført en felles språk-kampanje mellom SIU, ANSA og Lånekassen. Dette inkluderte også felles stand på utdanningsmesser.

Det er fremdeles et behov for sterkere offentlig samordning og samarbeid om informasjon til studenter som skal studere i utlandet. Dette er et langsiktig arbeid, og arbeidsgruppen ønsker å fortsette dette samarbeidet. I fortsettelsen vil ikke samarbeidet kun omfatte gradsstudenter, men også utvekslingsstudenter og elever/lærlinger. SIU vil påta seg å koordinere disse møtene.

Tilleggsstipendlisten

Etter at det i 2015 var gjennomført en revisjon av kriteriene for etablering av kvalifiseringslisten for tilleggsstipend i Lånekassen, ble SIU i juli 2016 delegert myndighet fra Kunnskapsdepartementet til å fastsette listen over læresteder som omfattes av ordningen. Delegasjonsbrevet inneholder klare kriterier for hvordan listen skal fastsettes, inkludert krav om at den skal revideres årlig. Hovedprinsippet for fastsetting av listen er at man ser på to globale rankinger (Times Higher Education og ARWU), sammenstiller disse, og fastsetter en liste over de beste høyere utdanningsinstitusjonene i verden. Denne listen inneholder også institusjoner som ikke tar så høye skolepenger at de utløser tilleggsstipend.

Hensikten med å inkludere disse institusjonene er å vise at det finnes en rekke svært gode utdanningsinstitusjoner i flere land, som ikke forutsetter svært høye skolepenger. Lånekassen bistår SIU med budsjettberegninger, for å fastsette hvor mange institusjoner som får plass på listen. I forbindelse med fastsetting av kvalifiseringslisten for studieåret 2017/18 etablerte SIU rutiner for dette arbeidet, i nært samarbeid med Lånekassen. Listen ble offentliggjort 10. oktober 2016.

Offentliggjøring av listen førte til noen oppslag i media, spesielt knyttet til konkrete institusjoner som falt ut av listen. Den nye metoden for å fastsette listen er objektiv og etterprøvbar, men noen institusjoner som kun har studietilbud innenfor begrensede fagområder vil falle ut. Delegasjonsbrevet fra KD åpner for at SIU på faglig grunnlag kan foreslå endringer i kriteriene for fastsetting av tilleggsstipendlisten. SIU vurderer at det ikke

er aktuelt å foreslå endringer før vi har samlet data over et par år, og kan analysere effekten av de nye kriteriene og den nye måten å presentere listen på.

Oppfølging av regjeringens Tysklandsstrategi

KD kom i november 2015 med en tiltaksplan for satsing på Tyskland, og SIU fulgte i 2016 opp de punktene vi hadde ansvar for. En analyse over pågående samarbeid med og mobilitet til og fra Tyskland ble påbegynt, og vil bli lagt ut på en ny nettside om Tysklandssamarbeid. Dette analysearbeidet vil fortsette frem mot Internasjonaliseringskonferansen i mars 2017, der det skal være en egen sesjon om samarbeid med Tyskland.

Videre etablerte SIU i 2016 tettere kontakt med Das Deutsche- Norwegische Studienzentrum (DNSZ) i Kiel. SIU deltok på 30-årsmarkeringen til DNSZ, deres hjemmestyremøte, samt fulgte opp videre med samtaler og planlegging av felles arrangementer. På bestilling fra KD utarbeider SIU en rapport om DNSZ i dialog med UH-sektoren. I mars 2017 er SIU invitert til å delta på *Erasmus Staff Week – Focus Germany* som arrangeres av DNSZ/UiT, der 16 tyske høyere utdanningsinstitusjoner vil være til stede.

Et norsk-tysk kunnskapspolitisk dialogmøte med de respektive kunnskapsministrene og viktige samarbeidspartnere til stede fant sted i Berlin i september 2016, med SIU som medarrangør for en parallell sesjon om akademisk mobilitet. SIU har etablert tettere kontakt med sentrale tyske samarbeidspartnere som BMBF og DAAD. Temaene som ble diskutert på dialogmøtet følges opp videre, og SIU planlegger å gjennomføre en rekke relevante oppfølgingstiltak i 2017 og senere, blant annet SIU ledelsesbesøk til Tyskland og norsk-tyske bilaterale arrangement for høyere utdanningsinstitusjoner.

SIU deltok videre med innlegg og stand på Fremmedspråksenterets Tysklandskonferanse i november, og gjennomførte et prosjektbesøk i Bayern i samarbeid med det tyske NA-kontoret for Erasmus+, NA-BIBB. Siktemålet med dette prosjektbesøket var å styrke samarbeidet med NA-BIBB, samt å etablere relasjoner til utvalgte bedrifter i Tyskland med sikte på å arrangere et felles kontaktseminar i løpet av 2017. Dette arbeidet dekker både Erasmus+ og Gjør det! På grunnopplæringsfeltet ble det arbeidet med utvidelsen av ordningen med språkassistenter til også å gjelde tysk språk. Den første utlysningen for språkassistenter i tysk kom i starten av 2017.

I dag er det få virkemidler som legger til rette for kortere mobilitetsopphold i Tyskland for elever som har tysk som fag i skolen. Til statsbudsjettet 2018 spilte SIU derfor inn et forslag om to typer stipender for å stimulere til økt tysk språkopplæring på ungdomstrinnet og i videregående skole, herunder studiestipender til tysklærere og språkstipender til elevgrupper med følgelærere.

Satsing på karriere- og studieveiledere

Rådgivere og andre som støtter elever og studenter i studie og karrierevalg er en viktig målgruppe for SIU. Denne gruppen kan være en viktig døråpner for valg som bidrar til økt internasjonalisering og mobilitet. Kunnskap om og tidlig introduksjon til mobilitet er en avgjørende faktor for å styrke deltagelse i internasjonale program og karrierevalg. SIU har siden 2015 arbeidet aktivt for å utforme informasjon og kunnskap til bruk for denne målgruppen. Dette har ført til bedre samordnet innsats, utvikling av felles kompetanse og mer målrettet og effektiv informasjon til rådgiverne.

Den europeiske språkprisen

Den europeiske språkprisen *European Language Label* deles hvert år ut til nyskapende prosjekter som har bidratt til å fremme læring av språk. Hensikten med *Den europeiske*

språkprisen er å vise betydningen av språkopplæring og språkkompetanse, og å bidra til utvikling og nytenkning rundt språkopplæring i Europa. Prisen ble lansert av Europakommisjonen i 1998 for å utvikle og høyne nivået på undervisningen i fremmedspråk, regionale språk og minoritetsspråk. Nasjonale juryer tildeler prisen i henhold til felles europeiske og nasjonale kriterier, og i 2016 gikk prisen til prosjektet New Amigos, som bruker brettspill som pedagogisk redskap og som drivkraft for språkopplæring.

3.2 Hovedmål 2: SIU skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører

STYRINGSPARAMETER 1

3.2.1 Effektiv forvaltning av programmer og prosjekter

På et overordnet plan opplevde SIU i 2016 økt interesse for mange av programmene og ordningene vi forvalter. Vi så en generell positiv utvikling for deltakelsen i Erasmus+, blant annet med økt interesse og uttellingsprosent for enkelte av de sentraliserte tiltakene, og en økning på nesten 20 % i mobiliteten av studenter fra Norge til Europa. Gjennom Erasmus+ og Nordplus tildelte SIU i 2016 rundt 165 millioner kroner i støtte til europeisk og nordisk-baltisk samarbeid.

To store og viktige nye programmer, *Buildings Skills for Jobs* og NORPART, utlyste midler for første gang og responsen var svært god. Gjennom disse og en rekke andre programmer tildelte SIU i 2016 om lag 350 millioner kroner i støtte til flerårige samarbeidsprosjekter med ulike land utenfor Europa. I 2016 tok også SIU for første gang i bruk webinar i informasjonsarbeidet, og prosessene knyttet til rekruttering og opplæring av eksterne evaluatorene ble standardisert på tvers av programmer og fikk et betydelig kvalitetsløft.

Erasmus+

Særlig viktige oppgaver for SIU knyttet til Erasmus+ inkluderer å arbeide for systematisk økning av norsk deltakelse i de ulike tiltakene, oppfølging av prosjekter og formidling av resultater, samt å legge til rette for at aktivitetene i programmet bidrar til å nå nasjonale målsetninger i utdanningssektoren. I 2016 nedfelte KD strategiske mål for norsk deltakelse i utdanningsdelen av Erasmus+ i perioden 2014-2020, og gav SIU i oppdrag å utarbeide en handlingsplan for oppfølgingen av målene. SIU startet arbeidet mot slutten av 2016 og tar sikte på å slutføre handlingsplanen i løpet av våren 2017.

Erasmus+ resultater fra søknadsrunden 2016

Internasjonalisering er et viktig verktøy for kvalitetsutvikling. Søknadsrunden Erasmus+ 2016 viste at det er et godt tilfang av aktører innenfor hele utdanningssektoren som ønsker å ta i bruk de mulighetene som ligger i programmet. SIU så en økning i etterspørsel etter mobilitetsmidler innenfor grunnopplæringen så vel som for høyere utdanning, og et godt tilfang av utdanningsinstitusjoner som ønsket å delta partnerskapsprosjekter. Det er stor grad av sammenfall mellom tematiske prioriteringer i Erasmus+ og norske prioriteringer i utdanningspolitikken.

Prosjekter som søkte i 2016 ønsket blant annet å arbeide med kompetanseheving for lærere, grunnleggende ferdigheter og økt gjennomføring, bruk av IKT i undervisningen, koblingen mellom utdanning og arbeids- og næringsliv og med innovasjon. Samtidig er Erasmus+ et program som søker å ta opp i seg aktuelle samfunnsutfordringer Europa står overfor. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom utviklingen av programmets prioriteringer. Det var derfor interessant å merke seg at mange norske prosjekter ønsket å arbeide med tematikk knyttet til flyktninger og integrering, noe som ble løftet frem som en viktig prioritering i 2016. Det er stadig en utfordring å skaffe norske søkere til sentraliserte tiltak under Erasmus+, men SIU erfarer imidlertid at prosjektetableringsstøtte som virkemiddel har bidratt positivt til å øke interessen for å delta i denne typen prosjekter. Under følger en gjennomgang av resultatene fra søknadsrunden 2016 for de ulike tiltakene.

Erasmus+ Mobilitet

SIU så en økning i etterspørsel og sunn konkurranse om midlene for alle sektorene i grunnopplæringen. SIU mottok/tildelte 120/85 søknader/prosjekter innen mobilitet for de tre sektorene i grunnopplæringen. Disse fordeler seg med henholdsvis 40/29 på skole/barnehager, 69/50 på fag- og yrkesopplæring, og 11/6 på voksnes læring. Dette utgjør totalt 1 594 mobiliteter for de tre sektorene.

Det har vært en utfordring å få høye nok søkertall innenfor ansattmobilitet for skoler og barnehager. SIU så i 2016 imidlertid en moderat økning i søkertall. Det er interessant å merke seg at seks av prosjektene var organisert i konsortium. Det betyr at en skoleeier søker på vegne av flere av sine skoler og/eller barnehager. Dette er et høyt tall sammenlignet med øvrige europeiske land. Konsortier har potensiale til å involvere flere skoler og barnehager, og bidrar til å lette den administrative byrden for de enkelte skolene. SIU har arbeidet langsiktig og strategisk med kommuner og fylkeskommuner for å øke søkertallet generelt, inkludert antallet konsortier. Resultatene fra søknadsrunden i 2017 viser at dette arbeidet har gitt resultater, og SIU vil fortsette å arbeide systematisk med rekruttering fremover.

Tematisk sett går grunnleggende ferdigheter, pedagogikk, didaktikk og undervisningsmetoder, fremmedspråkundervisning og motvirkning av frafall igjen i mange prosjekter. Dette er temaer som også er i tråd med nasjonale prioriteringer. En liten overvekt av mobilitetene er knyttet til kursopphold, men også hospitering er en aktivitet som mange prosjekter søker om å gjennomføre.

Innen fag- og yrkesopplæringen fikk 85 % av søknadene innvilget noe støtte, men ingen fikk full finansiering. Dette skyldes et ønske om å spre midlene over flere prosjekter fremfor å fullfinansiere noen få. I 2016 som tidligere år ble det søkt om ca. tre ganger så mye midler som det som er tilgjengelig for tildeling. Denne oversøkningen er stabil, og et godt utgangspunkt for å absorbere den forventede budsjettøkningen de kommende årene. I 2016 gikk om lag 50 % av tildelte mobiliteter til elever, mens 25 % gikk til lærlinger og 25 % til følgepersoner. På tross av en rimelig god geografisk spredning i søknader ser SIU fremdeles et behov for å arbeide målrettet med enkelte fylker som har vært svakt representert i Erasmus+. Dette har vært en satsning for SIU, og i 2016 var det positive tegn til endring på området.

Interkulturell kompetanse, frafall, gjennomføring og fremmedspråk er temaer som går igjen i prosjekter, i tillegg til arbeid med læreplan og pedagogikk. Basert på kjennskap til prosjektmiljøene erfarer SIU at prosjekter i stor grad speiler aktuelle samfunnsutfordringer som migrasjon og integrering, flerkulturelt arbeidsmarked, lav gjennomføring og dårlig rekruttering til yrkesfag. Tradisjonelt er fagområder som helse- og oppvekst, byggfag og

restaurant- og matfag godt representert i mobilitetsprosjekt. Dette er programfag som på ulike måter er spesielt berørt av en eller flere disse utfordringene.

Innen voksenopplæringen mottok SIU flere søknader i 2016 enn tidligere år. Den vanligste mobilitetstypen er fortsatt deltakelse på kurs. Sluttrapporter som kommer inn indikerer imidlertid at jobbskygging og undervisningsopphold er mobilitetstypene som gir mest positiv tilbakemelding. SIU vil i større grad løfte dette frem i promoteringen av tiltaket. Tematisk sett pekte det å lære seg nye pedagogiske metoder, samt inkludering av både innvandrere og mennesker med spesielle behov, seg ut. Som en sekundær effekt løftes økt internasjonal kompetanse frem. De vanligste samarbeidslandene er Storbritannia og Danmark, noe som kan forklares med fravær av språklige barrierer. På tredje plass kommer litt mer uventet Slovenia. Mottakerorganisasjonene her er spesialisert på inkludering av mennesker med spesielle behov.

I 2016 fikk SIU søknad fra 40 institusjoner om deltakelse i mobilitetsaktiviteter med programland innenfor høyere utdanning. Tildelingen av midlene i 2016 fulgte hovedsakelig etablerte tildelingsmønstre, med noen endringer. I 2016 var behovet for stipendmidler for studentmobilitet vesentlig større enn før, og midlene ble brukt opp i sin helhet til studentmobilitet. Konsekvensen av denne utviklingen var færre midler til ansattmobilitet, som måtte begrenses kun til det nivået som var øremerket til den aktiviteten av Europakommisjonen. Sluttrapporter viser at studentmobiliteten fra Norge til Europa gjennom Erasmus+ økte med 17,5 % fra 2014/2015 til 2015/2016. De mest populære destinasjonsland for norske studenter var Tyskland, UK, Frankrike, Spania, Nederland. Praksismobiliteten økte også i samme periode, med UK, Danmark, Spania, Belgia og Nederland som de mest populære destinasjoner. SIU så også en økning av ansatte på undervisnings- og opplæringsopphold i samme periode. Undersøkelser gjennomført av SIU viser at de vitenskapelig ansatte kan ha en nøkkelrolle med tanke på å motivere studenter til å reise ut, og det er derfor positivt at disse tallene viser en økende tendens og forsterkende effekter.

Det var økt interesse blant norske høyere utdanningsinstitusjoner for samarbeid med partnerland utenfor Europa gjennom Erasmus+ Global mobilitet i 2016. Den totale søknadssummen var nesten doblet fra året før. 14 av 20 institusjoner som søkte fikk støtte. Det var imidlertid også i 2016 igjen tilgjengelige midler til Nord-Afrika og Sentral-Asia etter tildelingen, mens det var en oversøking på midler til alle de andre regionene. Totalt endte tildelingsprosenten opp på 90 %, og dette anses som meget bra i europeisk sammenheng.

SIU erfarer at norske institusjoner bruker tiltaket strategisk for å styrke eksisterende samarbeid, og for å utvikle nye, blant annet mot landene som er omfattet av Panorama-strategien. Oversøkingen på midler til for eksempel Brasil og India var stor i 2016. Derfor foreslår SIU en nasjonal styrking av Erasmus+ Global mobilitet for å bidra til økt samarbeid med Panorama-landene.

Erasmus+ Strategiske partnerskap

Til søknadsrunden i 2016 mottok/tildelte SIU 39/16 søknader/prosjekter innen strategiske partnerskap. Disse fordeler seg på de fire sektorene med henholdsvis 9/4 på skole, 9/4 på fag- og yrkesopplæring, 14/4 på høyere utdanning og 7/4 på voksnes læring.

I 2016 var det en gledelig økning i antall skolepartnerskap som også involverte samarbeid med andre aktører i utdannings- og opplæringssektoren. Samarbeid på tvers av nivå og sektorer er viktig for å nå målene for skolesektoren i Erasmus+, men det har vært en utfordring å få til flere slike partnerskap. Mens de mer tverrsektorielle partnerskapene i stor

grad fremmer innovasjon, fokuserer rene skolepartnerskap på utvikling og utveksling av god praksis. Hovedaktiviteten i skolepartnerskapene er derfor mobilitet av lærere eller elever. Det vanligste temaet i strategiske partnerskap innenfor skole er økt gjennomføring, entreprenørskap, IKT og utvikling av nye undervisningsmetoder.

Samtidig valgte mange partnerskap å arbeide med tema knyttet til interkulturell dialog, integrering av flykninger i skolene og forebygging av radikaliserings gjennom økt demokratiforståelse. Dette er utfordringer som står høyt på dagsorden både nasjonalt og i Europa, og som er løftet frem som spesielt høyt prioritert i utlysningen av Erasmus+ i 2016. Dette viser hvordan Erasmus+ på en god måte har tilpasset seg aktuelle europeiske utfordringer, og også hvordan norske skoler opplever Erasmus+ og europeisk skolesamarbeid som verdifull arena for å arbeide med dette.

Innen fag- og yrkesopplæring er det relativt godt tilfang av nye søkere, og årets søkere inkluderte både større universiteter, videregående skoler og opplæringskontorer. Det kan se ut til at flere søknader kommer fra videregående skoler og dette er gledelig. Videregående skoler har tradisjonelt ikke sendt så mange søknader, en grunn til dette kan være at innretningen på tiltaket kan fremstå komplisert. Det er nå en todeling av tiltaket, noe som gjør det mer tilgjengelig. Det var stor variasjon i temaer for prosjektene, og SIU mottok blant annet søknader som omhandlet akvakultur og kvalifiseringsverktøy for flykningers kompetanse. Næringslivet er i all hovedsak representert gjennom opplæringskontor som organiserer lærlingeordninger lokalt. I de innvilgede søknadene er det større organisasjoner som dominerer.

Innenfor høyere utdanning er interessen for strategiske partnerskap stor og søkertallene stabile. Det er god konkurranse med tildelingsprosent på rundt 30. Partnerskapene er innovasjonsprosjekter med krav om samfunns- og arbeidslivsrelevans. 2016-prosjektene adresserer tidsaktuelle problemstillinger knyttet til helseteknologi, digitalisering og åpne læringsressurser, bedre lærerutdanning og integrering. SIU har promotert tett samarbeid med arbeids- og næringsliv, og de fleste prosjektene har arbeidslivspartnere. SIU vil jobbe mot større faglig bredde, mer fokus på entreprenørskap og promotere tiltaket mot kompetansetunge fagmiljø.

Innen voksenopplæringen fikk SIU inn flere meget sterke søknader, noe som ga sterk konkurranse om midlene. De innvilgede prosjektene handler blant annet om integrering av innvandrere samt grunnleggende ferdigheter på arbeidsplassen. Halvparten av de innvilgede prosjektene involverer aktører fra arbeidslivet. SIU ser at flere prosjekter tar med seg erfaringer fra nasjonale prosjekter og bruker disse aktivt i prosjektet.

Erasmus+ Sentraliserte tiltak

I tråd med norske ambisjoner arbeider SIU for å øke norsk deltakelse også i de sentraliserte tiltakene som forvaltes av Europakommisjonen. Siden 2014 har SIU lyst ut midler til prosjektetablering. Ordningen har vist seg å være svært nyttig, både i promoteringsøyemed og gjennom at SIU kommer i kontakt med potensielle søkere på et tidlig tidspunkt og dermed kan bidra med aktiv veiledning i prosjektene. SIU erfarer at denne satsningen har bidratt til at interessen for å delta i sentraliserte prosjekter har økt.

De sentraliserte tiltakene omfatter flere ulike felt, og har til dels krevende søknadsprosedyrer og varierende grad av konkurranse. Resultatene for Norge i de ordinære søknadsrundene varierer derfor avhengig av programfelt.

Kunnskapsallianser er innovasjonsprosjekter rettet mot høyere utdanning, mens sektorallianser skal styrke samarbeidet mellom fag- og yrkesopplæring og arbeidslivet. SIU har i sitt arbeid blant annet arbeidet målrettet for å identifisere relevante prosjekter med næringslivspartnere, deriblant strategiske partnerskap, og promotere tiltakene mot disse. SIU inviterte også kompetansemiljøer innen innovasjon, teknologioverføring og entreprenørskap til workshop i juni. På tross av til dels krevende søknadsprosesser er det gledelig at det i søknadsrunden 2016 var to norske søkere. Et av prosjektene fikk tildeling, en sektoralliansen ledet av NTNU med blant annet Frøya videregående skole som partner. Prosjektet retter seg mot oppdrettsnæringen og fikk tildelt prosjektetableringsstøtte fra SIU i 2014.

Kapasitetsbygging: Norske institusjoner har respondert positivt på muligheten til å delta i kapasitetsbyggingprosjekter. SIU ser en økning i interesse, og i 2016 ble det sendt inn 20 søknader med norsk deltakelse. Seks av disse fikk støtte, herunder to koordinert fra Norge. I tillegg deltar en rekke norske aktører i prosjekter koordinert fra andre land. Totalt gir dette en uttellingsprosent for prosjekter med norske bidrag på 30, hvilket er godt over det europeiske snittet.

Fellesgrader gjennom Erasmus Mundus har vært et flaggskip for EU siden 2004, men i de siste årene har interessen vært varierende. Ved søknadsrunden 2016 var det seks søknader med norsk deltagelse. Tre prosjekter med norsk deltakelse fikk støtte, altså en uttelling på 50 %. Inkludert disse tre er det nå 15 prosjekter med norsk deltakelse på et eller annet stadium i prosjektenes livssyklus.

Jean Monnet-tiltak har som mål å fremme utviklingen av verdensledende fagmiljøer for utdanning og forskning innenfor europarelaterte studier, og å bidra til dialog mellom akademia og beslutningstakere. Jean Monnet omfatter forholdsvis «enkle» tiltak og uttellingsprosenten er relativt høy, men det er få norske institusjoner som søker om disse midlene. SIU arbeider målrettet for å mobilisere potensielle søkere, og gjennomførte i 2016 blant annet et webinar med bidrag fra Kunnskapskontoret og EU-kommisjonen.

Erasmus+ Idrett skal bidra til utvikle og løse idrettsrelaterte utfordringer på tvers av landegrensene i Europa. Sentrale tema er økt fysisk aktivitet, sosial inkludering, likestilling, frivillighet, dobbelkarrierer (idrett og utdanning) og arbeid mot doping, kampfiksing, vold og rasisme i idretten. I 2016 fikk fem prosjekt med norske partnere tildeling, med samlet sum på rundt 1,2 millioner euro. Blant disse er det to høyere utdanningsinstitusjoner, én kommune, én interesseorganisasjon og én idrettsorganisasjon. SIU mottok også i 2016 én søknad om prosjektetableringsstøtte i forkant av søknadsrunden i 2017.

Politikkutforming: Gjennom Erasmus+ lyses det ut midler til prosjekter for politikkutforming og videreutvikling av utdanningssystemer. Under dette tiltaket kommer det flere enkeltstående utlysninger gjennom året, med ulik tematikk og ulike krav til sammensetning av partnerskap. Det er ofte et krav om deltakelse av aktører fra myndighetsnivå. I norsk sammenheng fungerer SIU som informasjonsformidler og veileder i søknadsprosessen. I 2016 fikk et norskledet prosjekt gjennomslag i den europeiske konkurransen om midler. Prosjektet «Toolkit for recognition of higher education for refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation (Refugees and Recognition)» koordineres av NOKUT og skal gjennomføres i perioden 2016-2018.

3.2.2 Andre programmer og ordninger: grunnopplæring

I tillegg til Erasmus+ forvalter SIU en rekke programmer og ordninger innenfor grunnopplæringsfeltet på oppdrag fra KD. Det er viktig for SIU å samarbeide med andre nasjonale aktører i dette arbeidet for å synliggjøre koblingene mellom internasjonalisering og nasjonale satsninger, slik de fremkommer i statsbudsjettet. I 2016 og starten av 2017 har SIU hatt mer dialog og flere møter med samarbeidspartnere enn tidligere. Eksempelvis har det vært møter mellom SIU og Utdanningsdirektoratet angående godkjenning av utvekslingsorganisasjoner og samarbeidsprogram for utdanningsstøtte, og møter på ledernivå med Kompetanse Norge, Senter for IKT i utdanningen og Lånekassen. I tillegg har vi hatt flere dialogmøter med de aktuelle samarbeidspartnerne i løpet av året samt at vi deltar og bidrar på hverandres arrangement. God kontakt med de nasjonale senterne er også svært viktig og SIU arbeider med å videreutvikle samarbeidet med disse. I 2016 har SIU blant annet samarbeidet med NAFO, Fremmedspråksenteret, Naturfagsenteret og IKT-senteret. SIU har også kontakt med de regionale Brusselkontorene, og forventer at samarbeidet vil bli styrket etter opprettelsen av Kunnskapskontoret i Brussel høsten 2016.

En annen viktig arena er fylkesnettverket for internasjonalisering av grunnopplæringen som møtes en gang i året. Fylkesnettverket er en arena for erfaringsutveksling og samarbeid mellom fylkeskommuner, og et viktig kontaktpunkt mellom SIU og fylkeskommune. Tema for møtet i 2016 var planer og strategier for internasjonalt utdanningssamarbeid. I forkant hadde SIU laget en oversikt over eksisterende fylkeskommunale planer, samt en analyse av disse. Her så vi blant annet på hvor planene var forankret, prioriterte innsatsområder, geografiske prioriteringer og finansieringskilder.

Godkjenning av samarbeidsprogram for utdanningsstøtte

Totalt er 30 samarbeidsprogram godkjent for utdanningsstøtte. SIU sørger for en oppdatert liste over godkjente samarbeidsprogram på siu.no. Oversikten ble nøye gjennomgått og ajourført våren 2015, slik at blant annet program som ikke lenger var i bruk ble tatt bort.

Som følge av overgangsordningen beskrevet i forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte § 5, måtte alle aktive og godkjente samarbeidsprogram søke ny godkjenning innen 15. august 2016. SIU har gjennomført tiltak for å forenkle og effektivisere søknadsprosessen, blant annet ved å ta i bruk SIUs online søknadssystem *Espresso*. Alle søknader bortsett fra én ble godkjent i 2016. To samarbeidsprogram ble det ikke søkt om ny godkjenning for, og disse ble tatt ut av listen. To program ble meldt inn som avsluttet.

Enklere og raskere søknadsbehandling er også muliggjort gjennom at forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte ble endret i 2016, slik at nye samarbeidsprogram som tilfredstiller kravene kan godkjennes av SIU uten at Stortinget fatter eget vedtak om bevilgning. Tre nye samarbeidsprogram er godkjent etter denne endringen. To av disse er yrkesfaglige, og inkluderer samarbeid med opplæringsinstitusjoner i Tyskland. Dette er et resultat av konkrete tiltak og veiledning fra SIU for å øke volumet på samarbeidsprogram med Tyskland. Yrkesfaglige skoler med internasjonal aktivitet oppfordres også direkte om å søke om godkjenning av samarbeidsprogram.

Godkjenning av utvekslingsorganisasjoner for utdanningsstøtte

To nye utvekslingsorganisasjoner fikk godkjenning for utdanningsstøtte i 2016, og totalt er nå 15 organisasjoner godkjent. Tre SIU-ansatte reiste høsten 2016 på studietur til USA. Turen ga nyttig informasjon om hvordan organisasjonene og deres partnerorganisasjoner arbeider. SIU innledet også et samarbeid med en amerikansk akkrediteringsorganisasjon, CSIET. I tillegg til halvårlige dialogmøter med alle godkjente organisasjoner samlet, har SIU ambisjoner om å besøke alle organisasjonene i løpet av en treårsperiode. To organisasjoner

ble besøkt i 2016, og flere besøk er planlagt i 2017. På dialogmøtet i juni ble SIUs nye nettportal Utdanning i verden presentert. Her kan elever og rådgivere finne informasjon om muligheter for utveksling på Vg2. På dialogmøtet i desember deltok Utdanningsdirektoratet for å klargjøre reglementet om godkjenning av opplæringsår fra utlandet. ANSA deltar fast på dialogmøtene.

Brukerundersøkelse om elever på utveksling

I februar 2016 gjennomførte SIU en brukerundersøkelse blant alle Vg2-elever på utveksling gjennom utvekslingsorganisasjon eller samarbeidsprogram, og med støtte fra Lånekassen (se side 12). Hensikten med undersøkelsen var å få oversikt over elevenes egne vurderinger for å få et bedre bilde av hvordan de opplever den faglige og sosiale kvaliteten på utvekslingsoppholdet. Rapporten bekrefter SIUs inntrykk av at ordningen i all hovedsak fungerer godt, og at de aller fleste elevene er fornøyde. Rapporten viser samtidig at vertsfamilien er avgjørende for helhetsopplevelsen til elevene. Organisasjonenes og skolenes oppfølging av elevene underveis i oppholdet er et område der det er rom for forbedringer. Resultatene fra undersøkelsen vil være et viktig grunnlag for den videre oppfølgingen av utvekslingsorganisasjonene og samarbeidsprogrammene. SIU vil i 2017 intensivere kontakten med utvekslingsorganisasjonene. Vi vil også, i samarbeid med KD, vurdere forskriften som ligger til grunn for godkjenning av organisasjonene.

Kvalitet og kompetanse i praksis og opplæring på tvers av landegrenser

I EUs utdanningsstrategi 'Education and Training 2020' (2016) er økt fleksibilitet i overgangene mellom utdanning og arbeidsliv en overordnet samfunnsøkonomisk målsetting. Fag- og yrkesopplæringen er utpekt som en særskilt viktig utdanningssektor for å oppnå målsettingene om økt sysselsetting og økonomisk vekst i EU-landene.

En overordnet målsetning i EUs samarbeid om fag- og yrkesopplæring er å fremme flyt av utdannings- og arbeidsmobilitet gjennom å etablere felles rammer for å gjenkjenne, godkjenne og overføre kompetanse på tvers av landegrenser og utdanningsnivå.

Sentrale virkemidler er EUs mobilitetsverktøy:

- Europass
- ECVET
- EQF
- Euroguidance
- Eurodesk
- EURES
- Erasmus+

De senere årene har forvaltningen av flere av disse verktøyene blitt samlet hos SIU og per i dag er Europass, nasjonal ECVET ekspertgruppe, Euroguidance og Erasmus+ i SIUs portefølje. Dette har gitt SIU mulighet til å bygge kunnskap om internasjonalisering som et verktøy for å øke kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen. 1. januar 2016 overtok SIU også ansvaret for *ReferNet*, nettverket for fag- og yrkesopplæring i EU, Island og Norge. SIUs oppgave er å kartlegge og dele informasjon om utviklingstrekk i norsk fag- og yrkesopplæring som brukes i utviklingen av EUs utdanningspolitikk.

I 2016 arbeidet nettverket særlig med rapportering knyttet til nasjonale tiltak aktuell for Riga-konklusjonene. Norges bidrag var særlig knyttet til læreplasser og yrkesfaglærerløftet. Et annet viktig arbeid for SIU har vært å levere bidrag til en spørreundersøkelse om nasjonale fag- og yrkesopplæringstiltak for voksne asylsøkere og humanitære migranter. I

dette arbeidet har SIU arbeidet tett sammen med relevante aktører, herunder blant andre KD, Udir og IMDi.

SIU har i 2016 lagt vekt på tett koordinering og informasjonsflyt i forvaltningen av ReferNet, Erasmus+, Europass, ECVET ekspertgruppe og Euroguidance, både internt i SIU og ut mot sektoren.

I 2016 har SIU blant annet satt i gang prosjektet *Internasjonalisering - både mål og middel for livslang karriereveiledning*. Målet med prosjektet er å styrke karriereveilederens kunnskap om internasjonalisering - hvilke muligheter som finnes og hvordan internasjonalisering kan gi opplæringen relevans og merverdi, både på individ og institusjonsnivå. Et tiltak har vært å arrangere seminar for rådgivere om mobilitet og utdanning. Seminaret var et samarbeid mellom de nordisk-baltiske Euroguidance-kontorene. Seminaret hadde totalt 60 deltakere, hvorav fem var fra Norge.

SIUs ECVET ekspertgruppe har også i 2016 utviklet maler for å avtale, vurdere, godkjenne og dokumentere læringsutbytte som tilegnes under et læringsopphold i utlandet som en del av utdanningsløpet. Dette er et arbeid som berører Erasmus+, ECVET og Europass-ordningene.

SIU har også tatt initiativ til debatt og møteplasser med relevante aktører, herunder blant andre Udir, NOKUT, Bufdir, NAV, ANSA, fylkeskommuner og skoler knyttet til nasjonale satsingsområder i 2016. Temaer har vært ny forskrift for underveisvurdering i opplæringsloven, etableringen av et nasjonalt system for godkjenning av utenlandske fagarbeidere i Norge og ny forskrift om Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring og henvisning til Det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring.

Mobilitetsprogrammet *Gjør det!*

Gjør det! er et mobilitetsprogram for fag- og yrkesopplæring rettet mot Tyskland. Totalt søkt beløp i 2016 var betydelig høyere enn rammen av tilgjengelige midler, men samtlige 21 prosjekt som søkte fikk støtte. Det kommer stadig nye søkere til ordningen. Søkere med vedvarende prosjekt forsøkes veiledet over i andre ordninger som Erasmus+ og Godkjenning av samarbeidsprogram. Det er også mulig å søke om midler til forberedende besøk gjennom Gjør det!. 17 institusjoner sendte inn søknad om dette, og 16 fikk støtte. Antallet tilsvarer tidligere år. Til statsbudsjettet 2018 spilte SIU inn et forslag om å utvide Gjør Det! For å dekke etterspørselen etter midler til praksismobilitet, samt for å legge bedre til rette for tettere samarbeid med tyske skoler og bedrifter.

Pestalozzi

Gjennom *Pestalozzi*-programmet tilbyr Europarådet kurs som tar utgangspunkt i Europarådets verdier og prinsipper. Både i de europeiske og det norske seminaret var det i 2016 et stort fokus på migrasjon og flyktnings situasjonen i Europa. En gjennomgående tematikk i seminarene har vært knyttet til å utvikle inkluderende og demokratiske læringsmiljø i en tid preget av endring og økende mangfold. SIU arbeider for å utnytte synergier mellom Pestalozzi og øvrige utdanningsprogrammer, blant annet hva gjelder rekruttering. Inkluderende undervisning er et målområde som er særlige fremhevet i Erasmus og Nordplus fremover, og SIU ser fra prosjektbeskrivelser at mange norske skoler i økende grad ønsker å utvikle sin kompetanse og samarbeide internasjonalt på feltet. SIU arbeider for å bistå skolene i å se muligheter på tvers av programmer, på bakgrunn av kunnskapen vi har om skolenes behov. Tallene fra 2016 viser en viss økning i norske søkere sammenliknet med året før, men det er fremdeles gjennomgående en utfordring å rekruttere norske søkere til programmet.

Tilskudd til studieopphold i utlandet

SIU overtok i 2015 ansvaret for en rekke tilskuddsordninger som skal bidra til at norske elever får opphold i utlandet for å bedre sin kunnskap om andre lands språk og kultur og for å øke forståelsen for egen og andres identitet. Ordningene gir også norske fransklærere mulighet for faglig og kulturell oppdatering, samt legger til rette for internasjonale mobilitetsordninger i fremmedspråkene fransk, tysk og spansk.

Siden 2015 har SIU lagt ned et betydelig arbeid i få oversikt over innhold og omfang i ordningene, og dette arbeidet har vært videreført i 2016. Blant annet har SIU hatt en grundig gjennomgang av ordningene med tanke på kvalitetssikring og effektiv forvaltning, og har også levert innspill til oppdaterte retningslinjer for ordningene. SIU erfarer også at det er potensiale for å øke søknadstallene samt sikre et større mangfold i søkermassen i forhold til kjønn, geografi og etnisitet i de ulike ordningene. I 2016 har SIU arbeidet spesielt med å nå fram til rådgivere i både grunn- og videregående skole, og i markedsføringen har SIU også henvendt seg til foreldrene til potensielle søkere.

Ordningene er:

- United World Colleges (UWC)
- 3-årig videregående skole i Frankrike (Lyceer)
- Støtte til studieopphold for lærere og franskklasser i Frankrike (Trollstipend)
- Støtte til studieopphold og sommerkurs i Tyskland
- Språkassistenter: europeiske lærere får korte opphold ved norske skoler
- Europeisk Ungdomsparlament

United World Colleges gir elever som er ferdig med første året på videregående mulighet for å ta en International Baccalaureat. Åtti norske elever går til enhver tid på 15 av de 17 skolene som finnes over hele verden. SIU mottok i 2016 123 søknader, noe som var en nedgang fra rekordåret før. Det var en fin oppgang i tallet på gutter som søkte ordningen. Alle plassene i ordningen ble tildelt og i år sendte Norge for første gang elever til Kina. Det har vært en vekst i tallet på UWC skoler det siste året og vi har ikke norske elever på alle disse selv om det hadde vært ønskelig. Det er svært høy gjennomføringsgrad av de norske elevene ved UWC-skolene.

Lycee – VGS i Frankrike: I 2016 mottok SIU 55 søknader om 3-årig videregående skole i Frankrike. Søkertallet fra jenter har vært relativt stabilt de siste årene, men for gutter varierer tallene mer. Det er til en hver tid ca. 60 elever i ordningen, fordelt på tre år. De fleste elevene fullfører alle tre årene i Frankrike. I 2016 rekrutterte SIU norske seksjonsledere til seksjonslederstillingene ved alle de tre skolene i Frankrike.

Trollstipend er en ordning hvor fransklærere kan få støtte til studieopphold i Frankrike, og franskklasser kan få støtte til studieopphold i Frankrike. I 2016 fikk totalt 11 lærere og 27 elevgrupper stipend for å gjennomføre reiser til Frankrike høsten 2016 eller våren 2017. Når det gjelder trollstipend for elevgrupper, er det en overvekt av søknader fra videregående skoler. Dette har følgelig også gitt utslag med tanke på fordeling av midler. SIU har derfor iverksatt tiltak blant annet for å oppnå en jevnere fordeling mellom ungdomsskoler og videregående skoler. Mange skoler søker også Trollstipend gjentatte ganger. For lærerstipend ser SIU en økning i antall søkere fra ungdomsskolen. I 2016 har SIU jobbet spesielt med å revidere retningslinjene for Trollstipend, med sikte på å sikre forutsigbarhet, forenkling og effektivisering, og likebehandling av søkere. I dette arbeidet tok SIU utgangspunkt i erfaringer fra Erasmus+. I 2017 vil SIU arbeide spesielt med å øke rekrutteringen til ordningen.

Sommerkurs i Tyskland: Norske elever kan søke om stipend for å delta på studieoppholdet «Internationales Preisträgerprogramm» eller sommerkurset «Deutschland Plus» i Tyskland. I 2016 mottok SIU 22 søknader fra 12 fylkeskommuner. Det ble totalt delt ut 5 stipend til «Internationales Preisträgerprogramm» og 12 stipend til programmet «Deutschland Plus». Det ble også ansatt en følgelærer fra Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Spåkassistenter bistår lærere i vertsskoler med fremmedspråkundervisning. I 2016 arbeidet SIU med å videreutvikle retningslinjer og søknadsprosedyrer som påser at rekrutteringen av vertsskoler er tilgjengelig, rettferdig og transparent. For første gang ble det i 2016 åpnet for at alle norske skoler kan søke om å bli vertsskole for assistenter, og SIU mottok totalt 38 søknader til 9 assistentplasser. I 2016 arbeidet SIU også for å utvide ordningen til også å gjelde tysk språk, i tillegg til spansk og fransk. Første utlysning for språkassistenter i tysk kom i januar 2017.

Sendelærere: Norske skoler kan få besøk av lærere fra Institut français, Goethe Institut og den spanske ambassaden i Berlin. Både ungdomsskoler og videregående skoler fikk besøk av sendelærere i 2016, og overnevnte partnerinstitusjoner har deltatt på utdanningsmesser og relevante språkkonferanser i Norge. SIU opplever imidlertid enkelte utfordringer knyttet til underforbruk av mulighetene som ligger i ordningen, og har derfor arbeidet spesielt for å informere om ordningene i relevante fora.

Europeisk Ungdomsparlament (EYP): I 2016 har SIU arbeidet med å kvalitetssikre ordningen samt få administrasjonen inn i vår ordinære forvaltningssystem. SIU har også levert innspill til oppdatering av retningslinjene for ordningen. I 2016 arrangerte EYP Norge en nasjonalesesjon og fire regionalesesjoner. Dette er en dobling av antall regionalesesjoner fra året før. SIU anser dette som en positiv utvikling, da regionalesesjonene fremstår som en viktig rekrutteringsarena og bidrar til at den generelle medlemsaktiviteten øker. EYP Norge sier selv at deltakelse i aktivitetene gir norske elever godt innblikk i organisasjonsarbeid og fungerer som en døråpner for norsk skoleungdom til Europa. Nasjonalesesjonen er den formelle arenaen for uttak av norske elever til internasjonale sesjoner.

EYP Norge fikk til sammen 33 søknader til 25 plasser på nasjonalesesjonen, og syv skoler deltok for første gang under sesjonen. Totalt var det 172 deltakere under sesjonen - fordelt på elever, følgelærere og ungdomsledere. SIU bidro i arbeidet med å videreutvikle evalueringsskjemaet for nasjonalesesjonen, med tanke på å styrke fokuset på Europeisk Ungdomsparlament som læringsprogram. At Europeisk Ungdomsparlament er et læringsprogram innebærer blant annet at lærere benytter programmets metodikk i undervisningssituasjoner hjemme. Programmet når dermed ut til langt flere elever enn fåtallet som plukkes ut til å delta i offisielle arrangementer.

100-års markering for VGS i Frankrike

Ordningen med norskseksjoner ved videregående skoler i Frankrike startet for første gang i Rouen i 1918, og dette skal markeres med en 100 års feiring i Rouen i september 2018. Forberedelsene til markeringen startet opp i 2016. SIU deltar i en arbeidsgruppe nedsatt av KD som skal utarbeide forslag til arrangementer og aktiviteter under jubileet, og deltar også i den lokale komiteen i Rouen. Det overordnede målet med de ulike aktivitetene er å bidra til promoteringen av fransk-norsk utdannings samarbeid, og bidra til økt rekruttering til ordningene i årene som kommer.

3.2.3 Andre programmer og ordninger: høyere utdanning

Felles utlysninger

For tredje år på rad la SIU i 2016 opp til felles utlysninger av programmer innen høyere utdanning med liknende innretning. Målet er effektivisering og samordning, og arbeidet omfatter blant annet felles utlysnings- og søknadsfrister, informasjonsmøter og webinarer, rekruttering og opplæring av eksterne evaluatorene, samt harmonisering av søknadsskjema, evalueringskriterier og kontrakter.

Det er utfordrende å samkjøre programmer med til dels ulike mål og ulik innretning. SIU mener likevel at gevinsten fra dette arbeidet er stor både fra et brukerperspektiv og med hensyn til intern kompetansebygging, effektivisering og kvalitetssikring av programforvaltningen. Resultatene fra de to foregående årene med felles utlysninger har blitt evaluert internt på SIU, og analysene fra dette arbeidet har blitt benyttet til å forbedre programdriften i 2016. Dette førte blant annet til at prosessene knyttet til rekruttering og opplæring av eksterne evaluatorene fikk et betydelig kvalitetsløft i fjor.

Utlysningen i 2016 var på om lag 300 millioner kroner og omfattet Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika, NORPART, UTFORSK, INTPART, Eurasiaprogrammet, Nordområdeprogrammet og Det nordisk-russiske samarbeidsprogrammet. Det kom inn over 600 søknader totalt til de ulike programmene, og det ble innvilget støtte til totalt 215 søknader (hvorav ca. 70 var søknader om prosjektetableringsstøtte).

SIU er generelt fornøyd med responsen på utlysningen. Måltall for antall søknader, som ble fastsatt i virksomhetsplanen for 2016, ble nådd med god margin for de fleste programmene. Eneste unntak var Det nordisk-russiske samarbeidsprogrammet og fellesutlysningen med CAPES (UTFORSK: Brasil), som opplevde en svak nedgang i antall søknader sammenlignet med tidligere år. UTFORSK og INTPART opplevde derimot markant økte søknadstall, med en økning på nesten 100 % for UTFORSK og nesten 50 % for INTPART. SIU tolker dette som en god indikator på økende interesse i UH-sektoren for å samarbeide med de seks landene som er omfattet av Panorama-strategien.

Økningen i søknadstallene bør ses i sammenheng med at SIU i fjor for første gang arrangerte felles informasjonsmøter for alle programmene innenfor høyere utdanning med søknadsfrist i 2016. Møtene ble arrangert ved universiteter i fire byer: Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. En viktig målsetning med dette var nå bedre ut til vitenskapelige ansatte. Evalueringen viste at ca. 1/3 av deltakerne på disse møtene var vitenskapelig ansatte, og at ca. 85 % av respondentene var fornøyd eller svært fornøyd med arrangementene.

UTFORSK

De viktigste virkemidlene SIU disponerer for å nå målene i Panorama-strategien er programmene UTFORSK og INTPART (resultatene for INTPART rapporteres av Forskningsrådet). SIU prioriterer å bruke så mye midler som mulig av den samlede bevilgningen i strategiperioden til konkurransebaserte utlysninger av midler som skal stimulere til institusjonelle samarbeid og mobilitet. Det tar tid å etablere gode institusjonelle samarbeid, og SIU velger derfor å lyse ut det meste av de tilgjengelige tilskuddsmidlene de to første årene av strategiperioden for å gi institusjonene lengst mulig tid til å oppnå gode resultater. SIU gjør departementet oppmerksom på at det dermed ikke vil være tilskuddsmidler av betydning å lyse ut under UTFORSK-paraplyen etter 2017, dersom programmet ikke tilføres nye midler.

I 2016 kom det inn totalt 110 søknader til UTFORSK, hvorav 50 var søknader om langvarige prosjekter og 60 var søknader om kortvarige prosjekter. Interessen var særlig stor for samarbeid med Sør-Afrika, Kina og Brasil. Det relativt store antallet søknader om mindre, toårige prosjekter tyder på at det også er et behov for denne typen stimuleringsmidler, kanskje særlig i en oppbyggingsfase.

I 2016 valgte SIU å sette av midler til en ny felles utlysning med CAPES, under UTFORSK-paraplyen, for å styrke samarbeidet med Brasil. Dette er den andre felles utlysningen med CAPES. Samarbeidet med CAPES fungerer godt, og det at vi får til felles utlysninger med Brasil, er et viktig signal til brasilianske institusjoner om å prioritere samarbeid med Norge. Som en oppfølging av delegasjonsreisen til Brasil høsten 2016, har CAPES foreslått en ny felles utlysning allerede i 2017, og SIU har valgt å prioritere midler til dette.

UTFORSK er innrettet slik at ulike målsettinger kan nås gjennom skreddersydde utlysninger. I 2017 vil noe av stimuleringsmidlene bli lyst ut som del av en pilotutlysning for etablering eller styrking av ordninger for praksisopphold i landene som er omfattet av Panorama-strategien, samt USA og Canada. Ordningen har fått tittelen InternAbroad, og er nærmere omtalt på side 40.

Den økte interessen for UTFORSK bør ses i sammenheng med at SIU i 2016 prioriterte å legge til rette for gode møteplasser for norske institusjoner og institusjoner i Panorama-landene. De ulike arrangementene, som er nærmere omtalt på side 42, ser ut til å ha resultert i flere søknader til UTFORSK i 2016. Arrangementene kan også forventes å ha en viss effekt frem mot neste søknadsrunde.

De 16 prosjektene i pilotfasen av UTFORSK ble avsluttet i 2016 og skal sluttrapportere til SIU i mars 2017. SIU skal gjennomføre en intern effektvurdering av disse prosjektene, som vil bli benyttet i forbindelse med videreutvikling av programmet.

Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika

Også Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika opplevde i 2016 en økning i antall søknader sammenlignet med utlysningene i perioden 2013-2015. Samtidig kom det inn færre søknader enn i toppåret 2012, som var sist programmet lyste ut midler til større, flerårige prosjekter. Det kan være flere grunner til dette, men en medvirkende årsak er trolig at USA er det desidert mest populære samarbeidslandet i INTPART, som hadde søknadsfrist omtrent samtidig.

Selv om INTPART og Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika har forskjellig innretning, har de delvis samme målgruppe. SIU mener at det er viktig å se disse programmene i sammenheng og vurdere hvordan de fremover kan utfylle hverandre på en best mulig måte. Vi vil derfor benytte resultatanalysene fra utlysningen i 2016 i forbindelse med fastsettelse av nye mål, planer og tiltak for den fortsatte satsingen på Nord-Amerika, i tråd med fleksibiliteten som departementet har gitt SIU til å justere mål og virkemidler dersom utviklingen tilsier det.

To nye tiltak for styrket samarbeid med USA og Canada er planlagt for 2017. Det ene innebærer at deler av KDs bevilgning til dette formålet vil bli lyst ut som del av den nevnte pilotutlysningen for etablering eller styrking av ordninger for praksisopphold. Rundt 75 % av søknadene til Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika i 2016 oppga offentlige og private virksomheter som partnere i prosjektet, og flere av de rundt 20 prosjektene som ble innvilget støtte inkluderer planer om praksisopphold. SIU ser likevel at det ligger et potensial i det å

utvikle mer bærekraftige strukturer og rutiner for ordninger for praksismobilitet til USA og Canada, og vi velger derfor å prioritere midler til denne pilotutlysningen i 2017.

Det andre nye tiltaket knyttet til satsingen på Nord-Amerika er også et tiltak for å få til økt kobling mellom utdanning, forskning og arbeids- og næringsliv gjennom internasjonal praksis. SIU inngikk i fjor en avtale med den canadiske organisasjonen Mitacs, som åpner for at norske studenter kan få forskningspraksis i bedrifter i Canada og at canadiske studenter kan få forskningspraksis i Norge. Ordningen er beskrevet i mer detalj på side 40.

NORPART

NORPART hadde første utlysning i 2016, med en tildeling på rundt 100 millioner kroner. Det kom inn 114 søknader, og 21 fikk støtte til femårige partnerskap som blant annet omfatter felles undervisning, utvikling og forbedring av pensum, felles sommerskoler og utvikling av nye emner og studieprogrammer. Gjensidig studentutveksling er et sentralt element i NORPART, med vekt på mobilitet til Norge. Det er ventet at rundt 600 studenter fra utviklingsland vil ta deler av master- eller ph.d.-graden sin i Norge gjennom prosjektene som støttes fra 2017. Noen av studentene vil avlegge graden sin ved et norsk universitet eller høyskole. I tillegg vil mange norske studenter få tilbud om studieopphold ved samarbeidsuniversiteter i utviklingsland. Samtidig vil programmet gi positiv effekt for langt flere studenter enn de som kan være mobile.

SIU la vekt på å ha god dialog med UH-sektoren om utviklingen av NORPART, og vi ser det store antallet innkomne søknader delvis som et resultat av dette. At det samtidig ble det lyst ut prosjektetableringsstøtte, for å legge til rette for at institusjoner i Norge og partnerlandene kunne møtes for å utforme gode prosjektsøknader, kan også ha hatt en positiv effekt på interessen for programmet. SIU mottok over 100 søknader om prosjektetableringsstøtte, hvorav rundt halvparten ble innvilget.

SIU vil bruke erfaringene fra søknadsrunden i 2016 og oppfølgingen av de innvilgede prosjektene til å justere innretningen på programmet frem mot neste utlysning, trolig i 2019. NORPART skal legge til rette for at antallet studenter fra utviklingsland som kommer til Norge, fortsatt vil være høyt i årene fremover.

Den norsk-russiske stipendordningen

Hittil har ikke den norsk-russiske stipendordningen ordningen vært benyttet fullt ut, men vi ser en økning i 2016, med tildeling av stipend til totalt 34 russiske studenter. SIU forventer at ordningen blir mer ettertraktet ettersom Kvoteordningen er under avvikling. Det er også, etter SIUs vurdering, positivt å beholde en mulighet for russiske studenter å studere i Norge. Dermed har vi foreslått noe økte midler til ordningen i vårt innspill til statsbudsjettet for 2018. Maksimalt forbruk under ordningen, slik den er innrettet i dag, vil være om lag 3,6 millioner per år.

Norgeskunnskap

I samarbeid med vertsinstitusjonene lyste SIU ut seks utenlandslektoratstillinger våren 2016, som alle ble besatt innen semesterstart i høst. I løpet av året har SIU fortsatt arbeidet med å standardisere betingelsene for utenlandslektorene. Som ledd i dette er alle personlige ytelser fra SIU nå skattepliktige, noe som har medført en økning av disse ytelsene på 30 %. Det er dermed ikke rom for å øke antall lektorater innenfor nåværende ramme. Totalt 16 utenlandske læresteder mottar per i dag støtte til en norskektor.

I tråd med tildelingsbrevet for 2016 har SIU fulgt opp Stortingets føringer for finansiering av en utenlandslektor på Island. Initiativet for å gjenopprette utenlandslektoratet ved Islands

universitet har foreløpig ikke latt seg gjennomføre pga. manglende finansieringsevne ved lærestedet. SIU viser til eget notat oversendt KD om denne prosessen.

Det ble også gjort noen mindre endringer i retningslinjene for institusjonsstøtteordningen (bok- og arrangementsstøtte) i løpet av fjoråret.

NORINGSA

Antall søknader til NORGINSA-programmet, det femårige tilrettelagte integrerte masterprogrammet i teknologi ved INSA i Toulouse, gikk noe ned i 2016. Dette er ikke overraskende ettersom det rundt søknadstidspunktet var mye oppmerksomhet rundt økende arbeidsledighet blant ingeniører i Norge, og antall søkere til flere ingeniørstudier i Norge gikk ned. Kandidatene som søkte seg inn på programmet var imidlertid svært godt kvalifiserte, og kullet på 18 studenter som startet høsten 2016 var større enn på mange år. SIU samarbeider godt med INSA, og i 2016 tilrettela vi for at INSA kunne besøke videregående skoler i Trøndelag for å presentere studieprogrammet for aktuelle elever. SIU arrangerte også en studietur til INSA for yrkes- og studieveiledere ved norske videregående skoler høsten 2016 for å markedsføre programmet.

College of Europe

I 2016 ble to norske studenter tatt opp ved College of Europe. Forrige gang norske studenter fikk opptak ved denne prestisjefylte institusjonen var i 2012. Opptakskravene er høye og kun fire norske studenter har fått tilbud om plass, og dermed også stipend fra SIU, i perioden 2011-2016. Studentene tas opp til ettårige mastergrader i Brugge i Belgia eller Natolin i Polen. I tillegg til lån og stipend fra Lånekassen, får studentene et særskilt stipend fra SIU på 55 000 kroner. Søknadsvurderingen foretas hovedsakelig av College of Europe, men SIU har tett dialog med opptakskontoret, og er disponibel for å kvalitetssikre norske studenters utdanningsbakgrunn. Støtten fra Lånekassen og stipendet fra SIU bidrar til at norske studenter med spesiell interesse for europakunnskap kan få en utdanning av høy kvalitet ved en av Europas mest anerkjente utdanningsinstitusjoner. SIU opplever at tilbudet er lite kjent i Norge, og vil prioritere å markedsføre det bedre i framtiden gjennom det nye nettstedet utdanningiverden.no. Samtidig er det viktig å være realistisk med tanke på at nåløyet for å komme inn er svært trangt, og at det særlig skorter på gode nok franskkunnskaper hos mange av de norske søkerne.

OFNEC

Office Franco-Norvégien d'Echanges et de Coopération (OFNEC) er det fransk-norske studiesenteret ved Université de Caen Normandie (UniCaen). SIUs ansvar her har primært vært rekruttering av studenter til årskurs i fransk samt ansettelse av og arbeidsgiveransvar for en norsk lektor som underviser ved årskurset. I 2016 har SIU deltatt i en arbeidsgruppe for å forenkle styringsstrukturen rundt senteret samt redusere kostnader etter at Universitetet i Oslo trakk seg ut av samarbeidet per 01.01.17. Resultatet av arbeidet er en forenklet struktur, der senteret ikke lenger har et styre (men er underlagt UniCaens internasjonale kontor, slik situasjonen de facto har vært i flere år). SIU vil fortsatt finansiere drift av senteret til beste for norske studenter, men avtalen med UniCaen vil måtte reforhandles i 2017 for å gjenspeile de endringene som er foretatt.

Fra og med høstsemesteret 2017 overtar NTNU det faglige ansvaret for årsstudiet i fransk, herunder ansettelse av og arbeidsgiveransvar for den norske lektoren. Samtidig overtar Universitetet i Bergen ansvaret for det forberedende språkkurset for Erasmus-studenter, som også OFNEC har tilbudt i en årrekke. Dette er en etterlengtet løsning, som betyr at SIU ikke lenger er involvert i den faglige virksomheten ved senteret, men at denne ivaretas fullt ut av

franskmiljøene ved NTNU, UiB og UniCaen. SIU vil fortsatt hjelpe til med å markedsføre tilbudene ved OFNEC.

Søkertallene til tilbudene ved OFNEC har tatt seg opp de senere årene. Selv om det var en nedgang i antall søkere til årsstudiet i 2016, er interessen stabilt høyere enn den var for en del år tilbake. SIU opplever klart at tilbudene ved OFNEC senker terskelen for norske studenter for å reise til Frankrike, og at de dermed bidrar godt til å fremme kunnskapssamarbeidet med ett av våre viktigste samarbeidsland i Europa.

3.2.4 Programmer og ordninger for andre oppdragsgivere

SIU forvalter en rekke programmer og ordninger for hele utdanningsløpet for andre oppdragsgivere enn KD. Dette gjelder tiltak som er administrert på vegne av Nordisk ministerråd (NMR), Utenriksdepartementet (UD) og Norad. Disse utgjør en betydelig del av SIUs oppdragsportefølje. Eksempelvis utgjorde UD-porteføljen nesten 15 prosent av SIUs totale budsjett i 2016, noe som er en svak økning fra 2015.

Norden

Det nordiske samarbeidet er en viktig pilar i internasjonalisering av utdanning. Selv om samarbeidet er velfungerende og bredt forankret, mener SIU at det er potensiale for å styrke det ytterligere. I tillegg til at de nordiske landene kan samarbeide innenfor rammen Erasmus+, administrerer SIU to ordninger som er direkte rettet mot Norden og som kan bidra til dette.

Norden 1: Nordplus

Nordplus er NMR sitt største utdanningsprogram innenfor livslang læring, og støtter utdanningssamarbeid i Norden og Baltikum. SIU administrerer Nordplus Horisontal, som er et tverrsektorielt program. I tillegg er SIU medadministrator for de øvrige sektorprogrammene under Nordplus-paraplyen (Nordplus Junior, Nordplus Høyere utdanning, Nordplus Voksen og Nordplus Nordiske språk). Årlig støttes rundt 400 samarbeidsprosjekter gjennom de ulike delprogrammene under Nordplus. Søknadstallene har vært stabile gjennom flere år, med en svak økning fra 2015 til 2016.

Norden 2: Nordisk-russisk samarbeidsprogram

SIU administrerer også Det nordisk-russiske samarbeidsprogrammet rettet mot høyere utdanning på vegne av NMR, og inngikk i januar 2016 en ny kontrakt for perioden 2016/17. Siden 2012 har programmet tildelt støtte til over 40 prosjekter og blant annet bidratt til at bilaterale samarbeidsrelasjoner mellom de ulike landene i Norden og Russland har fått en multilateral, nordisk-russisk dimensjon. Programperiodene er som regel korte, noe som gjør at mange av prosjektene har fokus på nettverksaktiviteter og kortere kurs, heller enn på å bygge mer omfattende institusjonelle samarbeid. SIU anbefaler at det fra norsk side arbeides for lengre programperioder for bedre måloppnåelse.

I januar overtok Norge formannskapet for det nordiske regjeringssamarbeidet. En av prioriteringene under dette formannskapet er bedre samhandling og ressursutnyttelse innen nordisk høyere utdanning. I forbindelse med dette vil SIU på Internasjonaliseringskonferansen 2017 arrangere en sesjon som vil ta for seg muligheter for og erfaringer med nordisk kunnskapssamarbeid.

SIU har et også bredt samarbeid med våre nordiske søsterkontor både innenfor rammen av Nordplus og Erasmus+, og det er møter på direktørnivå to ganger per år. Samarbeidet er veletablert, og særlig de senere årene har kontorene jobbet mer strategisk sammen, først og fremst innen Erasmus+, der man møtes i forkant av NA-møtene i Brussel for å gi innspill til justeringer og utvikling av programmet. SIU opplever tydelig at man lyttes til som en nordisk blokk.

Building Skills for Jobs

UD lanserte i fjor en bevilgning på 250-500 millioner kroner til et nytt program for å styrke fag- og yrkesopplæringen i utviklingsland. Norad fikk i oppdrag fra UD å samarbeide med SIU om å etablere en slik ordning. Programmet, som har fått navnet Building Skills for Jobs, skal bidra til at ungdom og unge voksne opparbeider seg ferdigheter som etterspørres i arbeidsmarkedet i utviklingsland eller som setter dem i stand til å skape sin egen arbeidsplass. Programmet ble lansert i september i fjor med en innledende utlysning på omkring 50 millioner kroner. Det kom inn rundt 50 søknader, og det ble søkt om nesten 600 millioner kroner totalt. 5 prosjekter ble tildelt støtte. Samtidig ble bedrifter, organisasjoner og utdanningsinstitusjoner invitert til å sende inn forslag til potensielle prosjekter i samsvar med programmets målsettinger. SIU mottok over 80 prosjektskisser som vil bli analysert og brukt i forbindelse med utformingen av det endelige programmet, med hovedutlysning i 2017. Utlysningene forvaltes av SIU i nært samarbeid med Norad.

Programmer administrert på vegne av UD – høyere utdanning

SIU forvalter seks programmer rettet mot høyere utdanning på vegne av UD (i tillegg til NORPART som finansieres av KD og UD). Fire av disse utfyller SIUs øvrige portefølje rettet mot prioriterte samarbeidsland på en god måte.

Russlandsprogrammet har løpt siden 1995 og avsluttet sin fjerde programperiode i 2016. En ekstern evaluering bekrefter at programmet i vesentlig grad har bidratt til økt institusjonelt samarbeid med Russland. Sammen med hovedlinjene i Panorama-strategien danner evalueringen et viktig grunnlag for videreutviklingen av programmet og arbeidet med å få på plass en ny programperiode. UD har tydelig signalisert at de ønsker å videreføre ordningen, men avtalen om en ny programperiode er forsinket grunnet endrede rutiner knyttet til tilskuddsforvaltning i UD. SIU forventer å kunne lyse ut nye midler i programmet våren 2017.

Indo-Norwegian Cooperation Programme (INCP) er et bilateralt finansiert program, som fra norsk side er finansiert av UD. INCP har tildelt støtte til 13 felles prosjekter innen høyere utdanning. Det bilaterale møtet mellom Norge og India i september 2016 konkluderte med at det skal arbeides frem mot en ny felles finansiert utlysning i 2019.

Nordområdeprogrammet er et partnerskapsprogram som skal bidra til økt kunnskap om nordområdene gjennom høyere utdanningsamarbeid mellom norske aktører og aktører i Canada, Japan, Kina, Russland, Sør-Korea og USA. Programmet finansierer totalt 52 prosjekter og skal evalueres eksternt i 2017. UD vil ta stilling til en eventuell videreføring i løpet av året.

Stipendprogram for studier i Nordområdene: Siden oppstarten i 2007 har ordningen finansiert 600 utvekslingsopphold i Norge, og den siste programperioden bidro til økt mobilitet av studenter fra blant annet Japan og Korea. SIU anbefalte å la ordningen fortsette inntil den i 2019 kan inkorporeres i Nordområdeprogrammet. Dette stilte seg positiv til, likevel ble ordningen avsluttet i 2016 på grunn av budsjettinnstramminger.

Eurasiaprogrammet startet sin andre femårige programperiode i 2015, og de to hovedutlysningene i 2015 og 2016 viser en vesentlig økning i interessen fra norske institusjoner til å samarbeide med land i Eurasia-regionen.

Students at Risk (StAR) er et pilotprogram som gir studentaktivister som blir hindret i å gjennomføre sin utdanning i hjemlandet støtte til å ta en full grad i Norge. 20 studenter er så langt tatt opp i ordningen, og et siste opptak gjennomføres i 2017. Ordningen skal evalueres i 2017 og UD vil ta stilling til en eventuell videreføring. Norske institusjoner og studentorganisasjoner støtter helhjertet opp om ordningen.

For søknadstall og tildelinger i UD-programmene i 2016 viser vi til tabell 11 i vedlegget. Mer informasjon om de ulike tiltakene, inkludert resultatanalyser, er tilgjengelig i årsrapportene som SIU leverer til UD og kan fremskaffes ved henvendelse til SIU.

3.2.5 Rådgivning og veiledning

God dialog med og kunnskap om sektorens behov er svært viktig for SIUs arbeid, blant annet når SIU arbeider for god deltakelse i programmer og ordninger innenfor hele utdanningsløpet. SIU er opptatt av å komme i kontakt med sektoren på fleksible og effektive måter, blant annet ved å ta i bruk nye teknologiske løsninger. Dette vektla SIU også i sitt arbeid i 2016.

Webinarer

I 2016 tok SIU for første gang i bruk webinar i informasjonsarbeidet og arrangerte totalt 15 webinarer. Målsetningen har vært å effektivisere programforvaltningen og nå bedre ut til målgrupper som er underrepresentert som brukere av ordningene vi administrerer. Webinar muliggjør nytenkning i informasjonsarbeidet og omdisponering av ressurser, og i 2016 prioriterte SIU blant annet mer målrettet veiledning mot skoler og skoleeiere med sikte på hvordan de kan involvere lokalt næringsliv i prosjektene, og sammen jobbe for regional utvikling. Videre ble det lagt vekt på å rekruttere grunnskoler og barnehager, som har vært lite representert i både mobilitetsprosjekter og strategiske partnerskap under Erasmus+.

Innføringen av webinar har også muliggjort mer direkte informasjonsvirksomhet rettet mot vitenskapelig ansatte i UH-sektoren og andre målgrupper som ikke har tid eller ressurser til å delta på informasjonsmøtene våre. Etter SIUs vurdering har dette vært et viktig og vellykket effektiviseringstiltak, og vi vil fortsette å bruke webinarer for å sikre god og bred deltakelse i programmene våre.

Informasjonsmøter

Innenfor grunnopplæringen arbeidet SIU i 2016 spesielt med en ny tilnærming for å informere og rekruttere målgrupper det erfaringsmessig har vært vanskelig å nå. Dette arbeidet omfattet blant annet hvem som har vært vertskap for møtene, hva SIU har vektlagt under selve informasjonsmøtene, samt oppfølging i etterkant av møtene. I 2016 var et utvalg på fem fylkeskommuner vertskap.

Under møtene valgte SIU å legge hovedvekten på den faglige og innholdsmessige delen av prosjektsamarbeid, og inviterte blant annet lokale mobilitetsprosjekter til å bidra med å dele erfaringer for å eksemplifisere mulighetene et slikt prosjekt kan gi. I etterkant av hvert informasjonsmøte har SIU arrangert webinar med en detaljert, teknisk veiledning for søkere. Deltakere som har svart på evalueringer i etterkant av informasjonsmøtene i 2016 har svært fornøyd både med informasjonsmøtene, og oppfølgingen med webinar i etterkant.

Tradisjonelt har informasjonsmøtene hatt god oppslutning fra videregående skoler, men å nå grunnskolene har vært mer utfordrende. SIU har derfor prioritert tettere oppfølging av grunnskolene i 2016. Blant annet har SIU tatt mer direkte kontakt på e-post og telefon til skoleeiere og enkeltskoler. Dette har resultert i en betydelig økning i antall deltakere på informasjonsmøter fra denne gruppen.

SIU vil fortsette å jobbe strukturert med å nå målgrupper med relativt sett få søkere til de ulike ordningene. SIU vil også bruke ressurser på videre kartlegging av faste møtesteder for ulike målgrupper, med målsetning om at SIU kan informere potensielle søker på deres hjemmearenaer. I 2017 planlegger SIU regionale møter med fokus på internasjonalisering som virkemiddel innen skoleutvikling, regionalutvikling og arbeidsliv. Gjennom relevante regionale prosjekteksempler og god forankring ønsker SIU å inspirere og motivere til økt deltakelse i alle deler av programmene.

STYRINGSPARAMETER 2

3.3 God deltakelse i programmer og prosjekter som kan medvirke til økt gjennomføring av videregående opplæring for elever og lærlinger og økt mestring av grunnleggende ferdigheter

SIU jobber bredt med å styrke deltakelsen i programmer og prosjekter innenfor videregående opplæring. Det er imidlertid krevende å vise en klar sammenheng mellom deltakelse i SIUs programmer og økt gjennomføring og mestring av grunnleggende ferdigheter. Vi er likevel overbevist om at deltakelse i partnerskap og mobilitet gjennom våre programmer kan bidra til økt kvalitet i utdanningen og styrket motivasjon hos både lærere og elever.

Økt gjennomføring er høyt prioritert i Erasmus+. I 2016, i likhet med foregående år, er dette tema for flere mobilitetsprosjekter og strategiske partnerskap. I perioden 2014-2016 er det totalt 122 mobilitetsprosjekt som har økt gjennomføring som en av målsettingene. 71 av disse prosjektene er direkte knyttet til fag- og yrkesopplæring. I samme periode har det vært 60 strategiske partnerskap knyttet til dette temaet.

Innenfor rammene av Erasmus+ arrangerte SIU i mai 2016 et tematisk seminar om økt gjennomføring sammen med de andre nordiske nasjonalkontorene. Her deltok 22 nordiske strategiske partnerskap med frafall som tema, og som fikk støtte i 2014 og 2015. Målet med seminaret var å utforske og identifisere god praksis fra strategiske partnerskap, og også se nærmere på merverdien av å arbeide med frafall i en internasjonal sammenheng. På seminaret deltok også forskere, representanter fra Europakommisjonens arbeidsgruppe om frafall og eksempler på god praksis, blant annet representert ved Karmøy kommunes prosjekt om frafall (RECIPE).

Å arrangere slike seminarer er viktig for å bygge kompetanse hos deltakerne i prosjekter og dermed å øke kvaliteten i prosjektet. Erfaringer fra seminaret er samlet i en egen seminarrapport og er også presentert for de andre europeiske nasjonalkontorene.

STYRINGSPARAMETER 3

3.4 Samspill mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon

I 2016 nådde SIU flere milepæler som vil bidra økt samspill mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon. Kunnskapskontoret i Brussel ble åpnet, to nye ordninger for praksismobilitet så dagens lys, SIU intensiverte samarbeidet med Forskningsrådet for å få norsk kunnskapssektor til å se nytten av europeisk samarbeid gjennom Erasmus+ og Horisont 2020 i bedre sammenheng, og vi så en økning i antall søknader som la opp til en form for samarbeid med virksomheter i privat eller offentlig sektor.

Videreutvikling av programmer

I tildelingsbrevet for 2016 ble SIU bedt om å vurdere hvordan muligheter for å trekke arbeids- og næringsliv inn i samarbeidsprosjekter bedre kan utnyttes innenfor den porteføljen som SIU forvalter. I 2016 ble denne koblingen tydeliggjort i utlysningene, noe som ser ut til å ha hatt positiv effekt. Over halvparten av søknadene til UTFORSK la opp til en form for samarbeid med virksomheter i privat eller offentlig sektor. Vi ser tilsvarende god respons i søknadene til INTPART, og over 70 % av søknadene til Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika inkluderte samarbeid med partnere fra arbeids- og næringsliv. SIU vil fremover fokusere på hvilke resultater prosjektene oppnår ved å koble på partnere fra arbeids- og næringsliv.

Pilotutlysning for tilrettelegging av praksis: InternAbroad

Med unntak av noen av de store profesjonsutdanningene, er praksis lite utbredt i norsk høyere utdanning. Internasjonal praksis er enda mindre brukt, og heller ikke i særlig grad en del av diskusjonen. Det finnes muligheter for praksismobilitet gjennom Erasmus+ og andre ordninger, men etter SIUs vurdering er en egen satsing på dette feltet nødvendig for å få fart og volum på internasjonal praksismobilitet. I SIUs innspill til statsbudsjettet for 2017 og 2018 har vi derfor foreslått å etablere en ordning der det utlyses konkurranseutsatte prosjektmidler til norske universiteter og høyskoler for å medfinansiere institusjonene i deres opprettelse av faste ordninger for praksismobilitet.

I påvente av eventuelle midler til en slik ordning vil SIU i 2017 bruke midler fra UTFORSK og Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika til en pilotutlysning. Dette er i tråd med fleksibiliteten som departementet har gitt SIU til å justere innretningen på de to aktuelle programmene, og det samsvarer med instruksene i tildelingsbrevet for 2016 om å vurdere hvordan muligheter for å trekke arbeids- og næringsliv inn i samarbeidsprosjekter bedre kan utnyttes innenfor den porteføljen som SIU forvalter.

SIU begynte arbeidet med å utvikle denne pilotutlysningen i 2016 i dialog med Innovasjon Norge (IN). Samtidig som vi lyser ut midler (300 000 per prosjekt) planlegger vi i samarbeid med IN å tilby en rådgivningspakke i form av workshops som vil styrke prosjektene og legge til rette for at de lærer av hverandre. Midlene skal brukes til å etablere faste ordninger for studiepoenggivende internasjonale praksisopphold integrert i studieplanene ved hjemmeinstitusjonen. Det forventes at ordninger som etableres i denne perioden er langsiktige og inngår i institusjonenes egen drift etter at prosjektet er avsluttet. Tiltaket har fått navnet InternAbroad og skal etter planen lanseres i mars 2017. Rammen for tilskudd vil være ca. 4 millioner kroner totalt.

Det er en viktig målsetting for SIU at ordninger som utvikles gjennom InternAbroad skal ha en overføringsverdi og stimulerings effekt som ikke utelukkende gjelder praksismobilitet til de åtte landene (USA, Canada, Brasil, Japan, Kina, India, Russland og Sør-Afrika) som i denne omgang er omfattet av tiltaket. Vi er særlig opptatt av å se dette i sammenheng med det pågående arbeidet med å øke praksismobiliteten gjennom Erasmus+, som fra og med 2018 trolig også vil omfatte praksismobilitet til land utenfor Europa.

Praksissamarbeid med Canada: Norway-Canada Globalink Partnership Award

Som nevnt i punkt 3.2.3, inngikk SIU i november 2016 en avtale med den canadiske organisasjonen Mitacs, som forvalter programmer på vegne av canadiske myndigheter. Canada er et foregangsland for internasjonalt praksissamarbeid, og avtalen åpner for at master- og ph.d.-studenter kan ha forskningspraksis i en bedrift i partnerlandet. Over tre år vil opptil 30 norske studenter få 4 til 6 måneders praksis i bedrifter i Canada. Samarbeidet er gjensidig og innebærer også at canadiske studenter vil få forskningspraksis i Norge.

Ordningen, som har fått navnet Norway-Canada Globalink Partnership Award, støttes økonomisk av Mitacs, SIU og deltakende bedrifter. SIU vil bidra med opptil 650 000 kroner per år over en treårsperiode. Studentene vil få 10 000 canadiske dollar i direkte stipend. I tillegg kan forskningsstipendet dekke ulike kostnader knyttet til praksisoppholdet. Avtalen er den første i sitt slag for Norge, og i Europa er det kun Frankrike og Tyskland som har tilsvarende avtaler med Canada.

Kunnskapskontoret i Brussel

I statsbudsjettet for 2016 var det satt av 5 millioner kroner over Forskningsrådets budsjett til etablering av et nytt kontor i Brussel for den norske kunnskapssektoren med deltakelse fra Forskningsrådet, SIU og Innovasjon Norge. Førstnevnte har vært representert i Brussel siden 2005, og det nye kontoret er lokalisert i samme lokaler.

I august 2016 startet en av SIUs seniorrådgivere sitt arbeid ved Kunnskapskontoret, og alle kontorets medarbeidere var på plass i løpet av september. De enkelte utsendingene er ansatt i og representerer sine respektive organisasjoner, men Forskningsrådet innehar den administrative ledelsen ved kontoret. Det er etablert en styringsgruppe i Norge med representanter for de tre organisasjonene.

En viktig målsetting med å etablere kontoret er å få til et bedre samspill mellom de tre organisasjonene i å fremme norsk deltakelse i EU-programmene. For SIU er det særlig viktig å bruke kontoret til å få frem synergiene mellom Erasmus+ og Horisont 2020. Kontoret arrangerer en konferanse om dette temaet for norsk UH-sektor i mai 2017, samt en sesjon om samme tema på Internasjonaliseringskonferansen i mars 2017.

Etableringen av kontoret bidrar også til at SIU og Norge kan få større gjennomslagskraft innenfor utdanningsområdet i EU, særlig når det gjelder utviklingen av Erasmus+ og eventuelle etterfølgere. Veldig mye av den praktiske politikktutviklingen i EU skjer gjennom mer eller mindre formaliserte nettverk og grupperinger. Tett og jevnlig kontakt med saksbehandlere i Europakommisjonen er viktig for å kunne få informasjon på et tidlig tidspunkt samt tilgang til nettverk. Flere av våre søsterkontorer har en tilstedeværelse i Brussel, og SIU vil nå lettere kunne samarbeide med disse om felles initiativ overfor kommisjonen der det er hensiktsmessig.

Bedre kobling mellom Erasmus+ og Horisont 2020

SIU har innledet samarbeid med Forskningsrådet for å få norsk kunnskapssektor til å se nytten av europeisk samarbeid gjennom Erasmus+ og Horisont 2020 i bedre sammenheng, og for å øke den norske andelen av uthentede midler fra de sentrale utlysningene.

I 2016 utarbeidet SIU og Forskningsrådet et notat som kartlegger koblinger mellom programmene. Erasmus+ og Horisont 2020 har delvis overlappende målgrupper, og begge vektlegger innovasjon og samarbeid med arbeids- og næringsliv og offentlig sektor. Krav til samfunnsrelevans, europeisk effekt og spredningsaktiviteter er også fremhevet i begge programmene. Eksempelvis vil utdanningssamarbeid gjennom Erasmus+ kunne resultere i, og styrke, en søknad til Horisont 2020, særlig der det er tilsvarende prioriteringer og krav til partnerskapene. Samtidig vil et prosjekt finansiert gjennom Horisont 2020 kunne oppnå bredere nedslagsfelt og effekt gjennom deltakelse i Erasmus+.

For å kunne veilede potensielle søkere, er det viktig at både SIU og Forskningsrådet kjenner begge programmene, og det nevnte notatet identifiserer konkrete tiltak som kan formalisere og styrke samarbeidet mellom SIU og Forskningsrådet på dette området. Noen av hovedtiltakene er å gi felles informasjon, utveksle erfaringer og analyser, og utforme felles politikkinnsspill. Gjennom å gi felles informasjon vil SIU og Forskningsrådet bedre kunne nå vitenskapelig ansatte og personer som jobber med fagstøtte innen både utdanning og forskning. Vellykket samarbeid mellom disse tre gruppene vil kunne gi bedre forståelse ute på institusjonene for samspillet og synergiene mellom Erasmus+ og Horisont 2020.

Å identifisere gode kandidater til å søke både Erasmus+ og Horisont 2020, og søkere som lykkes i begge programmene (beste praksis), er et annet viktig tiltak som SIU og Forskningsrådet vil samarbeide om.

Tiltak rettet mot Panorama-landene

Kobling mellom utdanning, forskning og arbeidsliv er grunnleggende i Panoramastrategien og først og fremst tilrettelegges det for dette gjennom UTFORSK og INTPART. For å få opp kunnskap om og interesse for å jobbe med denne koblingen med partnere i strategilandene har SIU i 2016 prioritert å legge til rette for gode møteplasser for norske institusjoner og institusjoner i Brasil, India, Japan, Russland og Sør-Afrika.

Gjennom arbeidsfellesskapet i Tokyo bidro SIU i 2016 til en vellykket *Science and Innovation Week*, der statssekretær Bjørn Haugstad deltok fra KD. Hovedmålet var å styrke samarbeidet innen arktisk og polar forskning, og det var også et mål å stimulere til økt utdanningssamarbeid. En sesjon var viet spesielt til dette temaet, og denne fikk gode tilbakemeldinger fra deltakerne både fra institusjoner og departement. Arbeidsfellesskapet bidrar også til helhetlig læring og nye initiativer, f. eks. arbeidet med pilottiltaket InternAbroad som er nærmere omtalt ovenfor. SIU ser stor nytte av å være representert i arbeidsfellesskapet i Tokyo, som er ytterligere styrket gjennom en SIU-finansiert praktikant. SIU arbeider for å få til tilsvarende løsninger i de strategilandene hvor vi ikke har noen form for stedlig representasjon som arbeider med utdanningssamarbeid.

Delegasjonsreisen til Brasil, ledet av kunnskapsministeren, og der en rekke norske institusjonsledere og faglig ansatte deltok, var også viktig med tanke på å stimulere til økt samarbeid innenfor utdannings, forskning og innovasjon. Tematisk fokus for besøket var fornybar energi og bevaring av biologisk mangfold, og til tross for noen kritiske røster i media hjemme i Norge, gav de norske institusjonene uttrykk for at reisen hadde vært nyttig med tanke på framtidig samarbeid med brasilianske institusjoner. SIU deltok videre i

planleggingen og gjennomføringen av den første *Norway – South Africa Science Week*, som i tråd med begge lands prioriteringer hadde havrom og blå økonomi som hovedtema.

SIU bidrog videre til planlegging og gjennomføring av en delegasjonsreise til Tomsk i Russland med fokus på realfag, et indisk-norsk seminar i forbindelse med det bilaterale møte med India som fant sted i Oslo i september, samt en mottakelse for norske og sør-afrikanske institusjoner på den årlige EAIE-konferansen. Arrangementene har bidratt til økt interesse for utdannings samarbeid med de aktuelle landene, noe vi blant annet ser på søknadstallene til UTFORSK som er omtalt på side 32.

SIU benyttet også disse arrangementene til å videreutvikle samarbeidet med både Forskningsrådet og Innovasjon Norge om å styrke koblinger mellom høyere utdanning, forskning og arbeids- og næringsliv i samarbeidet med prioriterte land.

SIU har prioritert å gjennomføre besøk til alle Panorama-landene i 2016 for å videreutvikle relasjoner til sentrale aktører, bygge kunnskap om utdannings systemer og besøke pågående prosjekter. Reisene ga nyttige innsikter for videre og intensivert arbeid mot Panorama-landene.

STYRINGSPARAMETER 4

3.5 Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland overfor utlandet

SIU har som mandat å profilere Norge som attraktivt samarbeids- og studieland internasjonalt. Dette innebærer både det institusjonelle perspektivet med utgangspunkt i utdannings samarbeid, og å markedsføre norsk utdanning generelt, institusjoner, fagmiljø og studieprogram overfor internasjonale studenter.

Det institusjonelle innebærer å legge til rette for at institusjonene kan etablere og utvikle langsiktige samarbeid med gode utenlandske institusjoner, som igjen bidrar til å tiltrekke seg gode internasjonale studenter. SIUs omfattende programportefølje bidrar i stor grad til dette og det brukes store ressurser på å skape møteplasser og legge til rette for gode samarbeid.

Study in Norway

Når det gjelder profileringsarbeidet rettet mot studenter så er dette gjort gjennom digitale kanaler knyttet til Study in Norway-konseptet. Disse kanalene bidrar med betydelig trafikk til institusjonenes websider og bidrar til å synliggjøre studietilbudet ved norske institusjoner. For eksempel så var Studyinnorway.no første møte med hva norsk utdanning kan tilby for hele 33 % av de internasjonale studenter tatt opp ved Universitetet i Tromsø.

Det er imidlertid enda større potensial for å profilere norske institusjoner og deres studietilbud gjennom de nasjonale kanalene. Det ble startet et arbeid i samarbeid med institusjonene for å utarbeide de gode budskapene og historiene knyttet til den faglige kvaliteten på norske institusjoner, fagmiljøer og studieprogrammer tilbudet i 2016 og dette vil fortsette i 2017.

I 2016 har det også vært lagt ned mye arbeid i å identifisere og koble profilering av utdanning tettere på relevante aktører som Utenriksdepartementet (som drifter

Norgesportalen), utenriksstasjonene (og deres nettsider) og Innovasjon Norge. Vi ser at SIU kan ha stor nytte av å koble oss tettere på disse.

Studentrekruttering påvirkes imidlertid av en rekke faktorer, m.a.:

- Institusjonene har fremdeles i varierende grad utviklet strategier og strukturer for rekruttering av internasjonale studenter.
- Rekruttering av internasjonale studenter er en del av den offentlige debatten og det er et økt fokus på innføring av studieavgifter.
- Land det er naturlig å sammenligne seg med har utviklet nasjonale strategier for rekruttering av internasjonale studenter, og framstår mer målrettet i sitt profileringsarbeid.
- Globale trender for studentmobilitet blir påvirket av viktige internasjonale hendelser, som kan bidra til at studentstrømmene går til andre land enn tidligere.

Med ny strategi som blant annet vektlegger at SIU skal fremme kunnskapsnasjonen Norge er det naturlig også å se på hvordan SIU best kan ivareta mandatet i fremtiden. Dette har i liten grad endret seg. Med en stor økning i programvirkemidler som gjør det mulig for institusjonene å inngå langt flere samarbeid med internasjonale partnere og ta imot flere studenter fra nasjonale satsingsland. Med nye og endrede politiske mål og strategier, og endrede behov hos institusjonene når det gjelder internasjonalt samarbeid og rekruttering av internasjonale studenter ønsker vi å se nærmere på hvordan SIU bør følge opp dette mandatet i framtiden. SIU vil i 2017 kartlegge om det er behov for en helhetlig strategiplan for rekruttering av internasjonale studenter til Norge.

Bidra til økt kunnskap til institusjonene

SIU har som mål å bidra til økt kunnskap hos institusjonene på temaer relatert til markedsføring av norsk utdanning og rekruttering av internasjonale studenter. Dette er områder som mange institusjoner viser økende interesse for. Også i 2016 hadde SIU en egen sesjon på Internasjonaliseringskonferansen som fokuserte på både strategiske og operative aspekter ved omdømmebygging og rekruttering av internasjonale studenter.

Undersøkelsen blant internasjonale studenter som SIU gjennomfører hvert annet år, første gang i 2008, er godt forankret blant institusjonene og gir nyttig innsikt i internasjonale studenters motivasjon for å velge Norge som studieland og institusjon som studiested, samt deres opplevelse av studieoppholdet. Hele 22 institusjoner deltok i undersøkelsen gjennomført våren 2016. Se mer informasjon om resultatene av årets undersøkelse på side 10.

Dette er både et verdifullt bidrag til det nasjonale profileringsarbeidet som SIU gjør og resultatene brukes i arbeidet med den nasjonale profileringen av Norge som studieland, til å justere og utvikle nye budskap brukt i de digitale kommunikasjonskanalene knyttet til StudyinNorway. Vi ser spesielt et potensiale for å synliggjøre kvaliteten i studietilbudene, og omdømmet til norske institusjoner, fagmiljøer og studieprogrammer. Målet er å finne bedre og mer effektive måter å samordne arbeidet med å profilere Norge som studieland på nasjonalt nivå med internasjonal markedsføring og rekruttering på institusjonsnivå.

Dette oppleves fra institusjonenes side som et svært nyttig innspill i deres arbeid med markedsføring og rekruttering av internasjonale studenter. Institusjonene som deltok i undersøkelsen får tilgang til data for egne studenter, samt tilpassede data de har behov for fra undersøkelsen. En rekke institusjoner har etterspurt det siste.

Møter med utvalgte institusjoner i forkant av denne undersøkelsen viser at det er stor interesse for denne undersøkelsen ved institusjonene, men at det også er et potensiale når

det gjelder å nå fram til flere målgrupper internt ved institusjonene. Årets rapport viste også at funnene fra undersøkelsen er relevante for både internasjonale kontor, kommunikasjon/marked og de faglige.

Denne undersøkelsen er et viktig grunnlag til SIUs og institusjonene sin kunnskap om internasjonale studenter, deres motivasjon for å velge Norge og deres betydning for å nå målet om å skape et internasjonalt læringsmiljø ved norske institusjoner. Med bakgrunn i årets undersøkelse har SIU bidratt inn i et prosjekt om internasjonal rekruttering ved Universitetet i Bergen og levert innspill til bruk i den offentlige debatten, både i eget mediearbeid, til departementet og til ledelsen ved flere institusjoner.

Øker kontakten med norske utestasjoner

SIU ønsker å fremstå mer helhetlig for uteapparatet, og satte i 2015 i gang et prosjekt med dette som mål. I løpet av 2016 er SIU klart blitt synligere for UD i sammenhenger der det er relevant å trekke inn utdanning. Eksempel på dette er direktørens deltakelse på møter for norske ambassadører i Europa, SIUs innspill til UD sine interne strategi for nærings- og innovasjonsfremme i Europa og UD-aspirantenes besøk til SIU. Prosjektet har ført til at vi har en god beredskap når det skal leveres bakgrunnsmateriale og talepunkt til disse og liknende arenaer. Dette ønsker vi å videreutvikle.

Vi ønsker å vise vår nytteverdi for utestasjonene, da vi er klar over at utdanning bare er ett av mange tema i en travel hverdag med små ressurser. For å få mer kunnskap om utestasjonenes behov for kunnskap om utdanningssektoren, gjennomførte vi våren 2016 en større kartlegging blant utestasjonene, samt blant KD sine utsendinger med ansvar for utdanning. Kunnskapen fra denne kartleggingen er et viktig grunnlag i utarbeiding av relevante tiltak.

Det er opprettet en ressurside for utestasjonene under studynorway.no, som ferdigstilles våren 2017. Målet er at siden skal fungere som en ressursbank og lette utestasjonenes arbeid med å profilere norsk utdanning.

SIU ønsker også i sterkere grad å komme med innspill til innhold i opplæring av UD-personell, i samarbeid med KD, og er i dialog med UD om dette. Vi ser at et godt og nært samarbeid med aktører som NFR og IN åpner dører for utdanningsfeltet på nye arenaer.

EAIE og NAFSA

Konferansene til European Association of International Education (EAIE) og Association of International Educators (NAFSA) er de mest etablerte internasjonale utdanningskonferansene der norske institusjoner deltar for å etablere kontakt med potensielt nye samarbeidspartnere, og ikke minst pleie forholdet til eksisterende partnere. På begge disse konferansene har SIU lagt til rette med en felles norsk stand under logoen Study in Norway, der de norske institusjonene er invitert til å delta; og med andre faglige arrangement og norske mottakelser på vegne av institusjonene.

På EAIE har det de siste årene blitt arrangert nettverksmøter i samarbeid med SIUs søsterorganisasjoner i utvalgte land for å øke kontakt og samarbeid med institusjoner fra disse landene. I 2016 inviterte SIU, sammen med vår sørafrikanske søsterorganisasjon International Education Association South Africa (IEASA), sørafrikanske og norske institusjoner til en mottakelse for å bli kjent med hverandres utdanningssystemer og møte hverandre for å diskutere muligheter for mer og flere samarbeid. Effekten av disse arrangementene er vanskelige å måle på kort sikt, men de er ett av flere bidrag til å bygge nettverk med institusjoner og aktører i prioriterte samarbeidsland.

På NAFSA ble det også i 2016 arrangert et frokostseminar som fokuserte på hvordan utvikle samarbeid mellom norske og nord-amerikanske partnere.

Å legge til rette for en norsk stand på EAIE og NAFSA er krevende, både økonomisk og kapasitetsmessig, så SIU er avhengig av full oppslutning fra institusjonenes side for at det også kan prioriteres i fremtiden. Både de faglige sidearrangementene og spesielt de norske mottakelsene blir framhevet som vel ansette og verdifulle nettverksarenaer for de institusjonene som deltar.

3.6 Hovedmål 3: SIU skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene, i samsvar med sitt samfunnsoppdrag

STYRINGSPARAMETER 1

3.6.1 Utvikling av SIU som lærende organisasjon

SIU skal fremstå som en moderne og tillitsbasert organisasjon med tydelig ledelse, mangfold i arbeidsstokken, og et arbeidsmiljø preget av respekt og åpenhet. SIU skal tiltrekke seg, utvikle og beholde medarbeidere med høy, relevant og mangfoldig kompetanse.

For å få en bedre oversikt over formalkompetansen i SIU gjennomførte vi i 2016 en kompetansekartlegging. SIU har en hovedvekt av medarbeidere som har sin utdanningsbakgrunn innen samfunnsvitenskapelige og humanistiske fag, i tillegg til utdanning innen økonomi. Kartleggingen er et viktig verktøy for å få en oversikt over kompetansen som SIU besitter, slik at vi kan benytte denne til det beste for organisasjonen. I tillegg er dette et viktig hjelpemiddel for å sikre riktig kompetanse i framtidige rekrutteringsprosesser.

SIU er en kompetanseorganisasjon, der menneskene er organisasjonens viktigste ressurs, medarbeiderutvikling som blant annet kompetanseutvikling er viktig for å kunne tiltrekke, utvikle og beholde medarbeidere. Gode medarbeidere bidrar til at organisasjonen oppnår sine mål, samtidig opplever medarbeiderne mestring og utvikling i sin rolle. I tillegg til kompetanseheving via SIU-skolen og studier med studiepoeng er kontakt med sektoren, institusjonsbesøk, utvikling av systemkompetanse og fagkompetanse, kurs og konferanser også viktige læringsarenaer. SIU prøver å tilrettelegge for hospitering, i 2016 har ansatte hospitert i Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet.

I 2016 har vi i *SIU-skolen*² hatt fokus på opplæring i nytt saks- og arkivsystem som ble innført våren 2016. I tillegg har det vært gjennomført e-læringskurs i informasjonssikkerhet, kurs i kommunikasjon på engelsk, bruk av SharePoint, førstehjelpskurs og introduksjonskurs

² SIU-skolen er SIUs kompetansehevingstiltak satt i system, som favner kompetansebehovet i organisasjonen på tvers av avdelinger og enheter

for nyansatte. Det har også blitt gjennomført ti samlinger innenfor rammen *Faglig forum*³. Her blir sentrale eksterne aktører invitert til å holde innlegg, noe som gir økt kunnskap og bevissthet om aktiviteter og aktuelle problemstillinger i sektoren. I tillegg deltar SIU-ansatte på relevante seminarer og konferanser for å sikre kontinuerlig kunnskap om og kontakt med fagfeltet. To ansatte har gjennomført kompetanseheving med studiepoeng på masternivå, i tillegg har vi ansatte som har gjennomført andre kurs med studiepoeng.

Lederutvikling er en kontinuerlig prosess, og i 2016 har vi hatt fokus på «enhetlig ledelse» i SIU. Vi har systematisk drøftet personaladministrative spørsmål, med mål om at disse skal praktiseres mest mulig likt i organisasjonen. Retningslinjer og regelverk er gjennomgått og lederne har hatt gode diskusjoner og erfaringsutvekslinger som har resultert i felles forståelse og praksis. Vi har tatt for oss ulike problemstillinger og vil fortsette med dette også i 2017.

Kommunikasjonsavdelingen ved SIU tar to ganger i året mot studenter som studerer ved UiB (praktisk informasjonsarbeid v/Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier).

STYRINGSPARAMETER 2

3.6.2 Styrke samhandling på tvers i organisasjonen

God intern samhandling er avgjørende for å sikre effektiv oppgaveløsning og optimalisere resultatoppnåelsen i SIUs arbeid. Det faktum at SIU i 2016 ble samlokalisert etter fem år på to adresser, har økt forutsetningene for å styrke samhandling mot felles mål.

Samhandling og nytenkning

SIU flyttet i september 2016 inn i nye lokaler. Flytteprosess var godt forberedt, og både vernetjenesten og tillitsvalgte var involvert over lang tid. Vi brukte også SIU-seminaret våren 2016 til å involvere alle ansatte til å være med å skape god kultur for arbeid i de nye lokalene. Mellomrom arkitekturpsykologi AS ble engasjert for å bistå oss i flytteforberedelsene, og å gjennomføre et personalseminar i juni 2016. I seminaret ble det satt av god tid til å diskutere kultur, samhandling og ønsket utvikling. Resultatene fra seminaret viser at organisasjonen ønsker å utvikle seg i retning av mer samhandling, nytenkning og iverksetting. Dette harmonerer godt med retningen i SIUs nye strategi.

HMS og arbeidsmiljø

Vi har fulgt opp medarbeiderundersøkelsen fra 2015 og skal våren 2017 gjennomføre en ny undersøkelse.

Det ble gjennomført en vernerunde i november 2016 med fokus på ergonomi i de nye lokalene. I forkant av vernerunden ble alle ansatte tilbudt undervisning i ergonomi og forebygging av muskel- og skjelettplager. I tillegg til ergonomiundervisning, fikk alle ansatte tilbud om individuell veiledning og tilpasning av egen arbeidsplass.

De årlige medarbeidersamtalene i SIU ble i 2016 gjennomført i mai-juni. Medarbeidersamtalene danner blant annet grunnlag for målrettet kompetanseheving, og resultatet av disse kobles også til kurs via SIU-skolen.

³ SIUs arena for intern faglig kompetanseheving relatert til internasjonalisering av utdanning

I 2016 har vi innført nytt saks- og arkivsystem, og det er gjennomført opplæring for hele organisasjonen. Det nye arkivsystemet Public 360 er rolletilpasset og betydelig mer brukervennlig enn tidligere system. Dette gir en kvalitetsheving og effektivisering av saksbehandling og samhandling i organisasjonen.

STYRINGSPARAMETER 3

3.6.3 Profesjonalisere SIU som oppdragsorganisasjon

SIU arbeider kontinuerlig med å forbedre og effektivisere programforvaltningen, både med tanke på å effektivisere forvaltningen av tilskuddsmidler fra KD, og for å profesjonalisere tilskuddsforvaltningen for andre oppdragsgivere. I 2016 ble rutiner for opprettelse av programstyrer, bruk av eksterne eksperter og dokumenter tilknyttet utlysning av midler særlig løftet. SIUs forvaltning av Erasmus+ blir revidert årlig, disse evalueringene gir verdifulle tilbakemeldinger som tas med i det videre kvalitetsarbeidet for hele SIU.

Omlegging av tidligere Servicedesk-løsning til felles Serviceportal for service og support er startet i 2016. Systemløsningen vil bli satt i produksjon i første kvartal 2017.

Utarbeidelse av rammeverk for prosjektarbeid i SIU ble ikke gjennomført som planlagt, da det var nødvendig å omprioritere ressurser i forbindelse med forberedelser og gjennomføring av flytting til nye lokaler. Arbeidet vil bli gjenopptatt i 2017.

SIU utlyste våren 2016 anbud på en toårig rammeavtale for utrednings- og analyseoppgaver. Hensikten er å rigge organisasjonen slik at vi kan ta oppdrag og gjennomføre ulike typer prosjekter på kort varsel. Konkurranses grunnlaget vektla kompetanse, kapasitet og fleksibilitet, og SIU mottok seks tilbud. Etter vurderingen basert på de fastsatte kriteriene vant byrået Ideas2Evidence konkurransen, og kontrakt ble undertegnet i august.

Arbeidet med implementering av nytt verktøy for organisering og gjennomføring av konferanser og seminarer er i gang som planlagt. Superbrukere fra avdelingene har fått opplæring og det er utviklet et malverk etter SIUs profil. IKG16 ble brukt som pilot på systemet.

STYRINGSPARAMETER 4

3.6.4 Sykefravær

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sykefravær	1,7%	3,7%	6,3%	7,4%	6,2%	5,5%	4,2%	4,0%	4,0%

Sykefraværet i 2016 var 4,0 %, og SIU har da nådd målsettingen om et sykefravær på under 5 %. Dette viser at arbeidet vi har lagt ned i forebygging og tilrettelegging har gitt resultater over tid. Vi har benyttet bedriftshelsetjenesten i fraværsoppfølgingen og i andre personalsaker.

SIU er IA-bedrift og vi har som målsetting til enhver tid å ha en til to personer i arbeidspraksisplass. Vi har ved utgangen av 2016 en person i arbeidspraksisplass, samt tre medarbeidere på ulike lønnstilskuddsordninger.

STYRINGSPARAMETER 5

3.6.5 Langsiktig økonomisk planlegging

I 2016 har SIU fortsatt arbeidet med å sikre god kvalitet på anskaffelsesområdet. Planlagte anskaffelser i henhold til anskaffelsesplan for 2016 er stort sett gjennomført som forutsatt. I forbindelse med flytting til nye lokaler var det behov for flere anskaffelser til møbler og IKT-utstyr.

Mange av anskaffelsene er gjort gjennom bruk av UNINETTs rammeavtaler, sammen med innkjøpskontoret ved Universitetet i Bergen og gjennom Statsbygg sin rammeavtale.

SIU har i 2016 utarbeidet langtidsbudsjett 2016-2019 for faste kostnader (inkludert behov for investeringer) og lønn og sosiale kostnader. Langtidsbudsjett på programmer og prosjekter er startet og vil bli utarbeidet i løpet av våren 2017.

3.7 Midler over andre kapitler

3.7.1 Oppfølging av Panorama-strategien

SIU fikk tildelt totalt 22 746 000 kroner til oppfølging av Panorama-strategien (21,2 mill. over kap. 281 post 01 og 1,2 mill. over kap. 288 post 21, samt 140 000 kroner i et supplerende tildelingsbrev for delegasjonsreise til Brasil). Midlene er brukt/forpliktet til UTFORSK-programmet, stipendprogrammet for russiske studenter til Norge, SIUs deltakelse i arbeidsfellesskapet i Tokyo, samt diverse nettverksarrangementer.

UTFORSK

I 2016 tildelte SIU om lag 50 millioner kroner til institusjonelt samarbeid fordelt på ettårige (stipend til russiske studenter), toårige (UTFORSK og UTFORSK: Brasil) og fireårige tiltak (UTFORSK). Tildelingene er basert på en stabil finansiering av UTFORSK i årene som kommer.

Tildelingene i UTFORSK er nærmere omtalt under punkt 3.2.3. Prosjektene ble tildelt sent i 2016. Med unntak av første utbetaling til prosjekter i UTFORSK: Brasil på ca. 1 million kroner, skjer derfor utbetalingene først i 2017. Tilskuddsmidler som er lyst ut og tildelt i 2016 og som utbetales i 2017 er på 14,3 millioner kroner. Overførte midler på disse kapitalpostene fra 2015 til 2016 ble utbetalt som siste tilskudd til prosjektene i pilotfasen av UTFORSK, som ble avsluttet i 2016.

Den norsk-russiske stipendordningen

Under den bilaterale avtalen med Russland har Norge forpliktet seg til å finansiere 30 studieopphold i Norge hvert år. Oppholdene kan være på inntil ett studieår og stipendet tilsvarer Lånekassens satser. I 2016 ble det utbetalt totalt 1,88 millioner kroner i stipender til russiske studenter. Ordningen er kort omtalt under punkt 3.2.3.

For mer informasjon om oppfølging av Panorama-strategien se kapitlene 3.2.3, 3.4 og 3.5.

3.7.2 Partnerskapsprogram for samarbeid med land i sør

NORPART, som er nærmere omtalt under punkt 3.2.3, hadde sin første utlysning i 2016. SIU tildelte om lag 97 millioner til 21 femårige prosjekter i denne utlysningen. Dermed har SIU forpliktet midler som kommer fra KD de nærmeste årene. For de fleste tildelte prosjekter som fikk tildeling i 2016 starter utbetalingene i 2017.

3.7.3 Styrking av kunnskapsgrunnlaget om bilateralt samarbeid

SIU ble i supplerende tildelingsbrev av 17.12.2015 tildelt 1 million kroner over kap. 288 post 21 for å styrke kunnskapsgrunnlaget om bilateralt høyere utdanningssamarbeid. Midlene har blitt brukt til å styrke innsatsen knyttet til arrangementer, nettverksbygging og konkrete utredningsprosjekter knyttet til de prioriterte samarbeidslandene. NIFU ble engasjert for å gjøre en avgrenset del av kartleggingsstudien av bilateralt utdannings-, forsknings- og næringslivssamarbeid mellom Norge og India, mens hoveddelen av arbeidet er gjort internt på SIU. Rapporten basert på kartleggingen blir publisert i 2017. 100 000 kroner er overført, for å dekke et hospiteringsopphold ved ambassaden i Tokyo som ble gjennomført i januar/februar 2017.

Arrangementer og nettverksbygging som omtales her er omtalt på s. 42, mens de aktuelle utredningsprosjektene er beskrevet i kapittel 3.1.1.

3.7.4 Nasjonal rapport til midtveisevaluering av Erasmus+

SIU ble i supplerende tildelingsbrev av 14.09.2016 tildelt 500 000 kroner over kap. 258 post 01 for å finansiere en nasjonal rapport i forbindelse med midtveisevalueringen av Erasmus+. Beløpet ble i sin helhet brukt til kjøp av tjenester fra konsulentbyrå (ideas2evidence) under rammeavtalen om utrednings- og analyseoppgaver. I tillegg bidrog SIU med et begrenset beløp fra eget budsjett knyttet til administrasjonen av Erasmus+.

Arbeidet med midtveisevalueringen er omtalt under punkt 3.2.1. Rapporten ble levert KD innen fristen 1. mars 2017.

3.7.5 ReferNet

I 2016 ble SIU tildelt 800 000 kroner over kap.226 post 21 til ReferNet, nettverket for fag- og yrkesopplæring i EU, Island og Norge.

Arbeidet med ReferNet er omtalt på side 28.

3.7.6 Midler over kap. 225 post 72 og kap. 225 post 73

SIU ble i tildelingsbrevet for 2016 tildelt midler:

- 6,29 millioner kroner til Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner
- 14,153 millioner kroner til Tilskudd til studieopphold i utlandet

Midlene tildelt over kap. 225 post 72 foreldes mellom forskjellige ordninger, blant andre Norges bidrag til EUs utviklings- og informasjonssenter for yrkesopplæringen, Cedefop, hvor kostnader knyttet til nasjonal ekspert var på 1,3 millioner kroner og årlig kontingent på 3,9 millioner kroner, og kontingenten til Det Europeiske språkrådet i Graz på 494 000 kroner. Kostnader knyttet til Det europeiske ungdomsparlamentet (EUP) var i 2016 på 595 000

kroner. EUP fikk i 2016 en økt ramme knyttet til deres forberedende arbeid som arrangør av en større internasjonal sesjon i 2017 i Norge. I 2016 ble hele tildelingen på kap.225 post 72 benyttet.

Midlene tildelt over kap.225 post 73 fordeles mellom flere ordninger som støtter opp under målet med å gi norsk ungdom muligheten til å gjennomføre studieopphold i utlandet av varierende varighet, eller å møte språk og kultur fra et annet land i klasserommet i Norge. Franske lycéer og Trollstipend er ordninger som hører til under dette kapitlet og posten, og kostnadene i 2016 var hhv 5,8 og 4 millioner kroner. Trollstipend fikk i 2016 en økt ramme i forbindelse med omlegging av utbetalingsrutiner. Videre var kostnadene i 2016 til UWC på 2,8 millioner kroner, Tyske stipend 98 000 kroner og Internasjonale mobilitetsordninger på kr 1,4 millioner kroner. Midlene er benyttet til tilskudd (UWC), stipend til elever og lærere, samt til å dekke kostnader til nødvendige oppgaver for gjennomføringen av ordningene. I 2016 ble hele tildelingen på kap.225 post 73 benyttet.

Resultatene for de ulike ordningene er omtalt under punkt 3.2.2.

3.7.7 Samlokalisering

SIU ble i tildelingsbrevet for 2016 tildelt 5,1 millioner kroner til kostnader i forbindelse med samlokalisering. Midlene ble tildelt over kap. 281 post 01. SIU flyttet inn i nye lokaler i Bergen sentrum i september 2016, der hele SIU ble samlokalisert. Midlene gikk inn som en del av totalbudsjettet for flytting på 9,9 millioner kroner i 2016, og ble brukt til blant annet nytt IKT-utstyr og infrastruktur, samt øvrig utstyr og inventar.

4 Styling og kontroll i virksomheten

4.1 Overordnet vurdering

Systemer, rutiner og tiltak for intern kontroll

SIU har etablerte systemer, rutiner og tiltak for internkontroll og har et styrings-/kvalitetssystem som omfatter alle deler av virksomheten, og som bidrar til å sikre god internkontroll og kvalitet på arbeidet i SIU, stimulere til kontinuerlig forbedring samt bidra til felles rutiner og arbeidsprosesser. Systemet er forankret i SIUs vedtekter og strategi, og i god forvaltningspraksis. Systemet er utarbeidet i samsvar med krav og internasjonale standarder som er tilpasset SIUs virksomhet, og omfatter prosesser som har innvirkning på styring, kontroll og kvalitet, og bygger på Reglement for / Bestemmelser om økonomistyring i staten samt NS-EN ISO 9001:2008.

SIU ble første gang ISO-sertifisert i 2009, og ble re-sertifisert for tre nye år høsten 2015.

Intern kontroll og eventuelle avvik

SIU har et styrings-/kvalitetssystem som omfatter egen avviksmodul med prosedyrer og verktøy for registrering og oppfølging av avvik. Det er etablert interne policy og prosedyrer for periodiske oppfølginger av virksomheten. Det er systematisk oppfølging av status på intern kontroll gjennom fastsatte periodiske oppfølginger, samt gjennom ledelsens årlige gjennomgang.

Om mål- og resultatstyring

Som en del av statsforvaltningen har SIU mål- og resultatstyring som hovedprinsipp for virksomhetsstyringen og det er etablerte policy og prosedyrer som skal sikre måloppnåelse innenfor kategoriene effektiv drift, etterlevelse av lover og regler samt pålitelighet i rapporteringen. Det er etablert retningslinjer for arbeidsdeling og prosedyre for behandling av irregulære forhold og habilitet.

SIU har etablerte styringsprosesser som skal sikre sammenheng mellom de ulike styringsnivåene i virksomheten med best mulig ressursfordeling/-bruk. Det er etablert egne virksomhetsplaner på avdelingsnivå som beskriver aktivitet, fremdrift, risiko, økonomi, fullmakter, og det er stilt krav til styring og kontroll. Virksomhetsplanene danner grunnlaget for rapportering fra SIUs avdelinger/enheter fire ganger pr. år.

Oppfølging av Riksrevisjonen

Det foreligger ingen merknader fra Riksrevisjonen.

Vurdering av kapasitet og kompetanse

Det gjennomføres årlig en rekke eksterne revisjoner av SIU, og det er et krav fra Europakommisjonen om å gjennomføre interne revisjoner. SIU har ekstern leverandør av interne revisjoner hvor de ulike revisjonsområdene prioriteres i henhold til risikovurdering. Det gjennomføres også interne kvalitetsrevisjoner med interne ressurser.

I 2016 ble administrasjonen styrket med fagkompetanse på revisjon av kvalitetssystemer og prosesser. SIU vurderer derfor å ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å gjennomføre den administrative forvaltningen med tilstrekkelig kvalitet, selv om sårbarhet på enkelte områder gjør at vi vil vurdere enkelte kompenserende tiltak (ref risikovurdering).

4.2 Tiltak for avbyråkratisering og effektivisering

Som et ledd i arbeidet med å effektivisere virksomheten har SIU gjennomført en rekke tiltak både i 2015/2016 og som gir positive gevinster i 2016. De fleste tiltakene gir en positiv økonomisk effekt på driftsbudsjettene. Tiltak knyttet til nye lokaler og fasiliteter for samhandling internt/eksternt, samt strømlinjeforming av interne styringsprosesser er vanskelig å tallfeste men har gitt positive effekter også i form av økt produktivitet og kvalitet.

De mest vesentlige tiltakene som har gitt gevinster for 2016 er:

Tabell 4. Tiltak for avbyråkratisering og effektivisering

Tiltak 2015/2016	Gevinst 2016
Elektronisk reiseregning og utleggsrefusjon	Frigjorte ressurser på administrative oppgaver har styrket arbeidet knyttet til kjernevirksomheten.
Elektronisk kurs og konferansesystem	Frigjorte ressurser på administrative oppgaver har styrket arbeidet knyttet til kjernevirksomheten
Webinar, streaming, videomøter og Skype for Business	Reduserte kostnader knyttet til reiser, seminarer, møter, kurs, reisetid mm.
Arealeffektive kontorlokaler	Større møter gjennomføres i egne lokaler med innsparte administrative kostnader knyttet til leie av lokaler og ressursbruk (forflytning av personale)
Strømlinjeforming av styringsprosesser	I 2016 ble det innført prosedyrer som skal sikre bedre knytning mellom ulike nivåer i arbeidet med plan, budsjett og oppfølgingsprosesser for å gi et mer pålitelig og transparent beslutningsgrunnlag Frigjorte ressurser på administrative oppgaver har styrket arbeidet knyttet til kjernevirksomheten
Nytt saks- og arkivsystem	Bedre måloppnåelse knyttet til etterlevelse av lover og regler Frigjorte ressurser på administrative oppgaver har styrket arbeidet knyttet til kjernevirksomheten

En del av tiltakene som er iverksatt i løpet av 2016 antas først å få full effekt fra 2017.

4.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

SIU har i 2016 hatt økt fokus på sikkerhet og beredskap, ikke minst i forbindelse med flytting til nye lokaler.

Det er i 2016 gjort ROS vurdering for IKT infrastruktur med hensyn på alder på infrastruktur, driftsstabilitet og tilgjengelighet for informasjonssystemene. ROS vurdering ble også gjennomført i forkant av flytting av IKT infrastruktur til nytt kontorsted. Resultat fra vurderingene avdekket behov for utskifting og oppgradering av ytelse for SIU sin serverplattform. Arbeidet med utskifting ble utført høsten 2016 etter flytting til nytt kontorsted.

Det ble i 2016 gjennomført krise- og beredskapsøvelse der øvelsen var rettet mot mistanke om utro tjener og underslag i egen virksomhet. Kunnskaps CIM ble benyttet under øvelsen. Det er også gjennomført mindre øvelser i form av trening i bruk av varslingssystemet i CIM verktøyet.

Tiltak for informasjonssikkerhet

Sikkerhetsløsninger for nettverksovervåking med automatisk varsling av feilsituasjoner er satt i drift og antivirusløsning er oppgradert. I første kvartal 2017 vil skybasert løsning for bedre spamfiltrering bli tatt i bruk.

Flerfaktorautentisering til bruk ved fjerntilgang mot SIU sine informasjonssystemer er installert. Løsningen settes i drift etter opplæring i løpet av første kvartal 2017.

Sikkerhetsløsning for sikker epost på mobiltelefoner er valgt og vil bli levert som tjeneste tilknyttet abonnement for mobiltelefoni. Systemløsningen settes i drift etter opplæring i første kvartal 2017.

Ekstern lagring av sikkerhetskopier av produksjonsdata er etablert.

Fra KMDs Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen - 2015-2017:

Tiltaksområde 1: Styring og kontroll

SIU har i 2016 deltatt i Difi sitt kursopplegg for pilotering av styringssystem for informasjonssikkerhet. Det er startet prosesser for implementering av styringssystemet der også Difi har bidratt inn med foredrag for ledergruppen i SIU slik at dette styringssystemet også blir en del av virksomhetsstyringen.

Tiltaksområde 2: Sikkerhet i digitale systemer og tjenester

SIU har benyttet ekstern spisskompetanse for å kontrollere, detektere og analysere ulike typer nettverkstrafikk inn og ut av informasjonssystemene. Påfølgende risikovurdering av måleresultatene har resultert i iverksetting av tiltak for å styrke motstand mot eksterne trusler og for å redusere sårbarhet.

Tiltaksområde 3: Digital beredskap

SIU har i 2016 avholdt øvelse innen IKT området for å teste digital beredskap der uønsket hendelse var knyttet til bortfall av strømforsyning i serverrom. Øvelsen ga nyttig informasjon og avdekket behov for å oppdatere nødrutiner for avstenging av serverplattform. Resultat fra øvelsen avdekket også behov for utskifting av nødstrømanlegget.

Tiltaksområde 4: Nasjonale komponenter

SIU har i 2016 ikke hatt aktiviteter knyttet opp mot bruk og utnyttelse av nasjonale felleskomponenter.

Tiltaksområde 5: Kunnskap, kompetanse og kultur

SIU har i 2016 også deltatt i Difi sitt arbeid gjennom NIFS gruppen. Et resultat fra dette arbeidet har vært utvikling av 2 moduler med e-læringskurs innenfor informasjonssikkerhet. Systemløsning for e-læringskurs er anskaffet og første del av kurs i informasjonssikkerhet er gjennomført.

4.4 Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

4.4.1 Midlertidighet og rekruttering

Tabell 5. Utlyste stillinger 2016

Stillingskategori	Antall stillinger	Antall søkere			Antall innkalt til intervju			Antall nytilsatte	
		K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M
Administrative stillinger	7	338	139	477	34	19	53	5	2
Saksbehandlere/fagstillinger	13	281	122	403	49	16	65	10	3

Det har i 2016 vært gjennomført 15 rekrutteringsprosesser i SIU. Dette innbefatter både fast ansatte, vikariater og engasjement (medregnet nasjonale eksperter og seksjonsledere ved franske videregående skoler). Vi har gjennomført fellesutlysninger der det har vært formålstjenlig for å effektivisere prosessene. Det er en stor søkermasse til stillingene innen programadministrasjon, kommunikasjon og utredning og analyse. Søkerne til disse stillingene er godt kvalifisert og tilfredsstillende kravene. SIU sees på som en attraktiv arbeidsplass for kandidater med høyere utdanning i Bergen.

Når det gjelder administrative stillinger innen fagfeltene økonomi, IKT, arkiv og personal, ser vi at vi tiltrekker oss flere kvalifiserte søkere enn tidligere. Blant søkerne til ledige stillinger er det stor overvekt av kvinner. SIU har stor overvekt av kvinner og vi har derfor i våre rekrutteringsprosesser fokus på kjønnsbalansen ved valg av nye medarbeidere, samt at vi har vi fokus på mangfold og det å være en inkluderende organisasjon.

I søkermassen til alle utlyste stillinger i SIU er det flere søkere med minoritetsbakgrunn. Vi er opptatt av mangfold i rekrutteringen og har derfor et stort fokus på dette området i rekrutteringsprosessen. Vi opplever likevel at søkere med minoritetsbakgrunn i mange tilfeller ikke oppfyller kravene til stillingene. I 2016 har vi syv ansatte (6 % av alle ansatte i SIU) som kommer inn under definisjonen av personer med minoritetsbakgrunn.

Vi har fått opplysninger om at kandidater som har søkt stilling i SIU har nedsatt funksjonsevne. En prioritert del av SIUs IA-arbeid er å tilpasse arbeidet i forhold til funksjonsevne for alle ansatte. Vi har i dag to faste ansatte med redusert funksjonsevne, i tillegg til en person som er midlertidig ansatt på tiltak gjennom NAV. Utover dette er målsettingen å ha personer i arbeidspraksis, og ved årsskiftet har vi en person i slik praksis.

De fleste som rekrutteres til SIU kommer fra øvrige deler av utdanningssektoren, men vi har de siste årene rekruttert flere enn tidligere fra det private næringsliv.

Vi har i 2016 hatt færre rekrutteringsprosesser enn i 2015. Vi er til dels en oppdragsfinansiert organisasjon, og omfanget av arbeidsoppgaver varierer derfor noe. Dette gjør at vi hele tiden må ha fokus på ressursene i organisasjonen og planlegge fremover i forhold til behov. Vi har arbeidet aktivt for å redusere antall midlertidig ansatte i SIU, men vi

har også et stort vikarbehov pga. yngre medarbeidere som går ut i foreldrepermisjon. I 2016 har vi hatt syv ansatte i foreldrepermisjon, og dette medfører tilsvarende bruk av vikarer. Pr. 1. oktober 2016 har SIU syv ansatte i vikariater (6 %) og fire ansatte (3,5 %) i engasjement/midlertidige tilsetninger. Når det gjelder midlertidige stillinger (vikariat og engasjement) er kjønnsfordeling fire menn og syv kvinner. Den totale bruken av midlertidig tilsetning utgjør til sammen 9,5 % av alle ansatte med arbeidssted i Bergen.

Det har i 2016 vært rekruttert til tre ledige stillinger som nasjonale eksperter i Brussel, disse rekrutteringsprosessene har vært gjennomført i samarbeid med Kunnskapsdepartementet. Disse prosessene har vært ressurskrevende, da det oppstod utfordringer i og under flere av tilsettingsprosessene.

Gjennomsnittsalderen blant ansatte i SIU er 43 år. Vi har det siste året rekruttert flere ansatte som er eldre enn gjennomsnittsalderen til de som har sluttet i SIU.

4.4.2 Rapportering på likestilling

Tabell 6. Tilstandsrapport kjønn 2016, tall pr. 01.10.2016

	Årsverk			Faste stillinger			Midlertidig/vikarer			Gjennomsnittslønn i kr.		
	M	K	totalt	M	K	totalt	M	K	totalt	M	K	totalt
Totalt i virksomheten (alle)	29,3	73,5	102,8	26	66,7	92,7	3,3	6,8	10,1	551.419	526.985	534.158
Herav administrative stillinger*	9,3	23,8	33,1	8	22,8	30,8	1,3	2	3,3	550.511	508.692	520.097
Herav ass. Direktør / avdelingsdirektør	2	6	8	2	6	8	0	0	0	788.100	737.600	750.225
Herav mellomlederstillinger	1	1	2	1	2	2	0	0	0	671.600	609.700	640.650
Saksbehandlere program/utredere/kommunikasjon	16	42,7	58,7	14	37,9	51,9	2	4,8	6,8	554.060	523.378	532.271
I tillegg:												
Nasjonale eksperter	3	2	5	0	0	0	3	2	5	751.067	662.633	706.850
Høyskolelektorer	0	1	1		0	0	0	1	1		486.100	

Tabellen viser at snittlønnen for menn ligger over snittlønnen for kvinner. En av grunnene til lavere snittlønn for kvinner er at det har vært rekruttert flere kvinner enn menn den siste tiden, og de fleste av disse har vært relativt nyutdannet med kort arbeidspraksis og dermed et lavere lønnsnivå.

SIU har minimal bruk av overtid, men med en hektisk arbeidshverdag blir fleksitidens rammer benyttet.

SIU har tre kvinner og en mann ansatt i deltidsstilling i tillegg til to ansatte som tar ut delvis AFP.

Kvinneandelen i SIU pr 1.10.16 er 71 % (her ikke nasjonale eksperter og høyskolelektor medregnet). Kvinneandelen i ledergruppen (med direktør) er 57 %.

4.4.3 Antall lærlinger i statsforvaltningen

SIU har siden 2013 vært godkjent som lærebedrift, og første lærling innen IKT-servicefaget bestod fagprøven i desember 2015. Første lærling innen kontor- og administrasjonsfag bestod fagprøven høsten 2016. SIU har tatt inn to nye lærlinger høsten 2016, en innen IKT-servicefag og en innen kontor- og administrasjonsfag.

Lærlinger 2014	Lærlinger 2015	Lærlinger 2016
2 lærlinger	2 lærlinger	2 lærlinger

4.5 Brukerorientering

Som et ledd i å forbedre våre tjenester har SIU gjennomført en brukerkartlegging som har undersøkt hva vårt publikum synes om våre nettsider. Det ble gjort i form av telefonintervju med personer som på et eller annet vis er i kontakt med SIU (20 personer); enten gjennom tildeling av støtte i et av våre utdanningsprogram, eller ved at de bruker informasjon fra SIU i sin egen virksomhet (f.eks. tall og statistikk om mobilitet). Spørsmålene handlet om hvilke brukeroppgaver publikum hadde og om hvorvidt de fikk løst dem på en tilfredsstillende måte.

Det kom mange gode innspill i intervjurunden. Flere av respondentene oppga at de stort sett var fornøyd med SIU sine nettsider og at de synes at organiseringen av informasjonen var tilfredsstillende. De uttrykte at spesielt forsiden med sine handlingsdrivende knapper («Søk midler», «Delta på arrangement», «Send inn rapport») var veldig brukervennlige. Men noen respondenter – spesielt de som ikke kjenner SIU godt - oppga at informasjonstilfanget på sidene er enormt og kan oppleves som vanskelig å finne frem i. Et annet moment som kom frem er at SIU i stor grad benytter interne betegnelser på ordninger – såkalt «stammespråk» - og kan med fordel tilpasse ordlyden til et mer generelt publikum.

I forlengelsen av telefonintervjuer av brukere ble det også lagt ut en online test av et forslag til en enklere informasjonsstruktur (hovedmeny og oppsett). Denne testen ble distribuert til brukere som kjenner SIU, men også til respondenter som ikke kjenner SIU så godt – men de fleste innenfor utdanningssektoren (50 personer). Resultatene fra online-undersøkelsen viser at forslaget til ny menystruktur ikke fungerte optimalt og at den må revideres og forbedres før det gjøres endringer i hovedmenyen på våre nåværende nettsider.

Utover i 2017 vil vi se mer grundig på svarene som er kommet inn og samkjøre med interne vurderinger som er gjort. Det er planlagt et større prosjekt som skal ta utgangspunkt i brukerkartleggingen for å utvikle og deretter implementere en mer brukervennlig innholdsstruktur, slik at SIU sine ordninger og øvrige tjenester blir lettere tilgjengelig for de ulike brukergruppene.

5 Vurdering av framtidsutsikter

Vi opplever at internasjonalisering blir stadig mer vesentlig i en verden i politisk endring og som preges av økt nasjonalisme, terror og flyktningestrømmer. I et slikt klima blir utdannings samarbeid enda viktigere for å fremme verdier som frihet, toleranse, dialog og medborgerskap.

Relasjonene til noen av våre prioriterte samarbeidsland er i endring. Forholdet mellom Norge og Kina er normalisert, noe som åpner for mer samarbeid enn før. Det politiske forholdet til Russland har derimot blitt mer anstrengt de seinere årene, og signaler fra den nye politiske ledelsen i USA kan tyde på at internasjonalt samarbeid nedprioriteres. Dermed er det desto viktigere at Norge satser videre for å opprettholde og videreutvikle sterke samarbeidsrelasjoner innen utdanning og forskning med naboer både i øst og vest.

Europa er og blir vårt viktigste samarbeidsområde. I 2016 har vi opplevd en økt interesse for å delta i EU-programmene i Norge, særlig gledelig er det at studentmobiliteten i Erasmus+ har gått markant opp. Samtidig ser vi at Europa er i endring og EU-samarbeidet blir utfordret. Konsekvensene av Brexit er uklare både for britene og andre. Tidlig avklaring om mulighetene fremover er viktig og må kommuniseres tydelig til norske aktører. For Norge og SIU blir det viktig å arbeide aktivt for å bidra til at utdanningsprogrammene i neste fase innrettes på en fleksibel måte som kan bidra til å møte de utfordringene Europa står overfor. Dette gjør vi blant annet gjennom å følge opp midtveisevalueringen til Erasmus+.

Internasjonalt samarbeid er en forutsetning for den globale kunnskapsutviklingen og for å sikre omstilling i norsk arbeidsliv og kvalitet i norsk utdanning. Det er i dag store variasjoner i graden av internasjonalisering, og det er viktig å styrke internasjonaliseringen innenfor de områdene av utdanningssektoren der dette foreløpig er lite utviklet. Internasjonalisering er også et viktig virkemiddel for å gjøre de beste enda bedre.

Regjeringen har nylig lagt fram retningsgivende dokument som sikter mot å styrke kvaliteten både i grunnopplæring, fagskoler, høyere utdanning og i kompetansepolitikken. Sammen med globale utdanningsmål fastsatt i FNs bærekraftsagenda, europeisk utdanningspolitikk uttrykt m.a. i New Skills Agenda for Europe, legger disse grunnlag og rammer for SIUs arbeid med å oppfylle visjonen om internasjonalisering for alle.

Innenfor høyere utdanning er institusjonslandskapet fortsatt i endring, med flere nye fusjoner fra januar 2017. En viktig målsetting med sammenslåingene er å skape sterke og robuste fagmiljø som også blir mer internasjonalt konkurransedyktige. I SIUs arbeid overfor institusjonene, særlig i dialogen med ledelsen, blir det viktig å undersøke hvordan dette potensialet kan tas ut. Den pågående prosessen for organisering av kunnskapssektoren (som omfatter underliggende etater) vil også ha betydning for SIUs arbeid i 2017.

Ny strategi 2017-2021

SIU har utarbeidet en strategi for perioden 2017-2021: Internasjonalisering for alle. Visjonen er at alle som er involvert i utdanning og opplæring skal kunne ta del i et internasjonalt læringsmiljø.

SIU skal være en pådriver for internasjonalisering på alle nivå av norsk utdanning. Vi skal bidra til at flere reiser ut, men også til at internasjonalisering blir en naturlig del av læringsmiljøene her hjemme. SIU skal også fremme kunnskapsnasjonen Norge ved å styrke

norsk utdannings omdømme i utlandet, og bidra til rekruttering av studenter og samarbeidspartnere.

SIUs rolle

SIU har en nasjonal rolle som pådriver for internasjonalisering i hele utdanningssektoren og forvalter og utvikler et mangfoldig virkemiddelapparat. Norske utdanningsinstitusjoner kan ta i bruk ulike virkemidler i arbeidet med internasjonalisering. Erasmus+ er det største utdanningsprogrammet for samarbeid i Europa og det er høye forventninger til norsk deltakelse i programmet. Stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning Kultur for kvalitet, setter et mål om 20 % utveksling innen 2020 og 50 % på lengre sikt, innenfor høyere utdanning. Det er en prioritert oppgave for SIU å bidra til å nå disse målene.

Panoramastrategien følges videre opp i 2017, med både UTFORSK og INTPART som sentrale virkemidler. Samarbeidsprogrammet med land i sør, NORPART, har hatt sin første tildelingsrunde og prosjektene starter opp i 2017.

Programmet for kapasitetsbygging for fag- og yrkesopplæring for land i sør, Building Skills for Jobs, er i pilotfasen. SIU jobber tett med UD og Norad for videre utvikling av programmet.

Samhandling og synlighet

SIUs nye strategi vektlegger samarbeid med andre aktører både nasjonalt og internasjonalt. I 2016 ble Kunnskapskontoret i Brussel opprettet, og i 2017 vil SIU jobbe videre for å styrke samarbeidet med Forskningsrådet og Innovasjon Norge, både i Brussel og på andre arenaer. Samarbeidet med utestasjonene, særlig i prioriterte land, vil også videreføres. SIU har i 2016 ledet en arbeidsgruppe med formål å bedre samordningen av offentlig informasjon om studier i utlandet, og dette samarbeidet vil fortsette i 2017.

SIU legger til rette for faglig utvikling og kunnskapsoverføring i utdanningssektoren, og de store internasjonaliseringskonferansene innen grunnutdanningen og høyere utdanning videreføres i 2017. Vi arrangerer også frokostseminarer og webinarer både til resultatformidling og for å informere om programmene våre.

Det ble tatt et stort skritt videre i tilgjengeliggjøring av data fra SIUs arbeid da prosjektkatalogen på nett ble nylansert høsten 2016. En bredere statistikk-løsning blir ferdigstilt våren 2017.

I 2016 flyttet SIU inn i nye lokaler, og arbeidet med å utnytte og forsterke intern samhandling vil fortsette i 2017.

Sikkerhet og beredskap

I 2016 innførte SIU Kunnskap-CIM som beredskapssystem. Arbeidet med å styrke sikkerhet og beredskap fortsetter og det skal gjennomføres flere øvelser i 2017.

Videreutvikling av ledelsessystemet for kvalitet får høy prioritet i 2017 og sees i sammenheng med effektivisering og digitalisering.

5.1 Virksomhetsplanen for 2017

Virksomhetsplanen (VPL) for 2017 gir en oversikt over SIUs planer for året. I tillegg til VPL foreligger følgende dokumenter for virksomhetsstyring i SIU:

- Strategi for 2017–2021
- SIUs vedtekter
- Prop. 1 S 2016–2017
- Tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet (KD) med målstruktur for 2017
- Avtaler med oppdragsgivere
- VPL for avdelinger i SIU

SIUs VPL for 2017 legger til grunn organisasjonens egen tolkning av de overordnede målene og styringsparameterne gitt av KD, og definerer tiltak innenfor disse. Hver avdeling har sin egen virksomhetsplan som er knyttet opp mot organisasjonens mål og planer.

Virksomhetsplanen ble vedtatt av SIUs styre i februar 2017.

5.2 Hovedmål 1: SIU skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutvikling i norsk utdanning

5.2.1 Kunnskapsbaserte innspill til politikkutforming

I 2016 spilte SIU inn til flere politiske meldinger for å bidra til økt internasjonalisering og styrket kvalitetsutvikling; Fag- fordypning og forståelse, Fagfolk for fremtiden, Kultur for kvalitet og i forbindelse med omleggingen av lærerutdanningen. I 2017 er fokus på hvordan SIU best kan bidra til mer og bedre internasjonalisering gjennom disse politiske satsingene. Videre vil SIU utvikle eller justere virkemidler som bidrar til regjeringens ambisjoner for økt kvalitet i utdanningen.

Prioriteringer for 2017

- Påvirke videreutviklingen av EU-programmene etter 2020, blant annet gjennom arbeidet med nasjonal rapport for Erasmus+ i tilknytning til midtveisevaluering av programmet
- Øke og synliggjøre internasjonalisering i læreplanene for grunnopplæringen i nært samarbeid med Utdanningsdirektoratet
- Gjennomføre en kartlegging av status for internasjonalisering innen fagskolene og foreslå nye tiltak for å styrke internasjonalisering i fagskolene
- Styrke sammenhengen mellom internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning i samarbeid med utdanningssektoren og NOKUT
- Øke internasjonaliseringen i lærerutdanningene gjennom kunnskapsformidling og rådgivning til utdanningsinstitusjonene
- Analysere effekter og resultater av programmer og ordninger forvaltet av SIU som innspill til utvikling og justering av nye og eksisterende virkemidler

5.2.2 Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering

En av SIUs kjerneoppgaver er å formidle ny kunnskap om internasjonalisering til myndighetene og den norske utdanningssektoren. Arbeidet tar mange former; gjennom arrangementer, publikasjoner, samarbeidstiltak og som kommunikasjon gjennom SIUs digitale kanaler.

SIU skal være en synlig aktør på feltet, og også bidra med kunnskap til offentlig debatt.

SIU har et mangfold av målgrupper, og et systematisk arbeid for å kartlegge brukernes behov er en forutsetning for at SIU skal nå ut med sitt budskap.

I 2017 skal SIU prioritere

- Bidra til økt ut-mobilitet av norske elever, lærlinger, studenter og ansatte. SIU skal ta en sterkere rådgiverrolle overfor sektoren og blant annet presentere verktøy for at institusjonene skal nå målene for mobilitet
- Vi skal lansere en brukervennlig nettløsning for formidling av data og statistikk om internasjonalisering av utdanning til myndigheter og utdanningssektor og andre brukere
- SIU vil revidere kommunikasjonsstrategien, og den nye strategien vil legge føringer for hvilke tiltak som skal prioriteres i denne strategiperioden.
- Vi skal bygge kompetanse, skape møteplasser og synliggjøre internasjonalisering ved å arrangere internasjonaliseringskonferansene for grunnopplæring og høyere utdanning
- Vi skal synliggjøre SIUs analysearbeid blant annet gjennom to frokostseminarer
- Vi skal utarbeide en handlingsplan for mediearbeid for å gjøre kunnskap om internasjonalisering og utdanning mer synlig i offentligheten
- Vi skal starte et arbeid med å oppgradere siu.no slik med sikte på økt tilgjengelighet og brukervennlighet for brukerne

5.3 Hovedmål 2: SIU skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører

5.3.1 Effektiv forvaltning av programmer og ordninger

SIU skal utvikle og forvalte ordninger som bidrar til at internasjonalisering omfatter alle som er under utdanning og opplæring og til at internasjonalisering bidrar til kvalitetsutvikling i norsk utdanning. SIU skal sikre god deltakelse i program og ordninger. SIU skal også videreutvikle ordningene for bedre måloppnåelse og initiere nye etter behov. SIU skal sikre god informasjon til elever, lærlinger og studenter om utdanning i utlandet slik at disse i økende grad velger et utenlandsopphold og får godt utbytte av oppholdene. SIU skal følge god forvaltningskikk og etablert praksis i sin programforvaltning.

Prioriteringer for 2017:

- Øke deltakelsen fra barnehager og grunnskoler i SIUs programmer
- Arbeide for å sikre finansiering til videreføring av programmer som nærmer seg avslutning, som det norsk-indiske samarbeidsprogrammet, nordområdeprogrammet og Students at Risk
- Iverksette ny fase for EØS-utdanningsprogram
- Utvikle og forvalte Building Skills for Jobs
- Utvide samarbeidet med samordning av informasjon med relevante aktører (som ANSA og Lånekassen) til også å gjelde elever/lærlinger og utvekslingsstudenter for å øke andelen som tar en utdanning i utlandet
- Følge opp KDs handlingsplan for Tyskland, bl. a. ved å utvikle ordningen med tyske språkassistenter, gjennomføre konferanse innen fag- og yrkesopplæring sammen med representanter fra tysk næringsliv, felles sidearrangement på EAIE og Tysklandssesjon på Erasmus-seminaret

5.3.2 God deltakelse i programmer og prosjekter som kan medvirke til økt gjennomføring av videregående opplæring og økt mestring av grunnleggende ferdigheter

Mobilitet og prosjektsamarbeid er kjerneaktivitetene i de aller fleste av SIUs program og ordninger og prioriteringene i de ulike programmene sammenfaller i stor grad med nasjonale satsinger. Det er viktig at skoleledelse og rådgivere ser hvordan virkemidlene kan støtte opp om de nasjonale satsingene som blant annet økt gjennomføring og mestring av grunnleggende ferdigheter. I 2017 vil vi legge vekt på å formidle hvordan deltakelse bidrar til å nå målene for nasjonale satsinger. Rådgivere er en viktig informasjonskilde for elever og lærlinger. Gode verktøy, oppdatert informasjon og kunnskap om verdien av internasjonal mobilitet er nødvendig for at rådgiverne skal være en ressurs i dette arbeidet.

Prioriteringer for 2017:

- Organisere et tematisk seminar knyttet til skoleledelse
- Kartlegge behovet for informasjon til rådgivere for å styrke deres veiledning om internasjonal mobilitet

5.3.3 Styrket flerkulturell kompetanse med sikte på vellykket integrering

Dette er et nytt styringsparameter i 2017. Arbeidet med det flerkulturelle Norge er et felt der mange aktører spiller ulike roller. SIU vil være i dialog med relevante aktører for å definere vår rolle i dette landskapet.

Prioriteringer for 2017:

- Utvikle samarbeidsrelasjoner og planer for dette arbeidet
- Formidle erfaringer fra Erasmus+-prosjekter med denne tematikken
- Arrangere et nordisk seminar med fokus på sosial inkludering og flerkulturell kompetanse

5.3.4 Samspill mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon

Internasjonalt utdanningssamarbeid skal kobles til forskning, innovasjon og praksisopplæring. SIUs informasjonsarbeid og programmer skal ivareta gode koblinger mellom utdanning, forskning og/eller arbeids- og næringsliv. SIU vil videreutvikle virkemidler for økt arbeidslivsrelevans og intensivere samarbeide med sentrale aktører som Innovasjon Norge og Forskningsrådet. Samspillet i kunnskapstrianglet skal styrkes gjennom SIUs deltakelse i arbeidsfellesskapet ved Kunnskapskontoret i Brussel.

Prioriteringer for 2017:

- Bidra til å nå målene i Erasmus + strategien, særlig fokus i 2017 på økt utmobilitet inkludert praksismobilitet, midtveisevaluering og økt deltakelse i sentraliserte tiltak
- Bidra til å nå målene i Panoramastrategien; nye utlysninger i UTFORSK, INTPART og Russlandsprogrammet, følge opp delegasjonsreisen til Brasil og nye muligheter i forhold til Kina
- Videreføre Nord-Amerika satsingen med nye utlysninger, fokus på mobilitet og samarbeid med sentrale nord-amerikanske aktører
- Gjøre utdanningen mer arbeidslivsrelevante ved å utlyse midler til praksismobilitet
- Styrke koblingen mellom utdanning, forskning og innovasjon gjennom de etablerte arbeidsfellesskapene i Brussel og Tokyo og for ytterligere ett prioritert land
- Øke deltakelsen fra arbeids- og næringsliv gjennom målrettet informasjonsarbeid

5.3.5 Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland

SIU skal samarbeide med norske utdanningsinstitusjoner, myndigheter og andre relevante aktører om å styrke norsk utdannings omdømme i utlandet, og bidra til rekruttering av studenter og samarbeidspartnere.

Prioriteringer for 2017:

- Kartlegge om det er behov for helhetlig strategiplan for rekruttering av internasjonale studenter
- Ta en tydeligere rådgivende rolle ovenfor institusjonene i arbeidet med å promotere Norge som studieland. Vi ser et potensiale i å fremheve de faglige kvalitetene ved norsk utdanning i våre digitale kanaler, i samarbeid med institusjonene
- Drifte og videreutvikle Studyinnorway.no som den viktigste profileringskanalen vår
- Opprette en «ressurspool» med medlemmer fra institusjonene til bruk både strategiske og mer operasjonelle profileringsaker
- Tilrettelegge for norske institusjoners deltakelse på nettverksarenaer som EAIE og NAFSA for å støtte institusjonene i arbeidet med å profilere norsk utdanning.
- Styrke kontakten med utestasjonene både gjennom å tilby relevant kunnskap og informasjonsmaterieil, og gjennom strategisk samarbeid med andre aktører.

5.4 Hovedmål 3: SIU skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene, i samsvar med sitt samfunnsoppdrag

5.4.1 SIU skal ha en fremtidsrettet og effektiv organisasjon

SIU arbeider kontinuerlig med å forenkle og effektivisere arbeidsmetoder og beslutningsprosesser og arbeider systematisk med digitalisering av arbeidsprosesser og verktøy. SIU har fokus på å tydeliggjøre ansvar og myndighet internt i organisasjonen, samt å foreta tydelige valg og prioriteringer, strømlinjeformet og gjennomføre effektive styringsprosesser og ha oversikt over langsiktige økonomiske bindinger. SIU skal styrke samarbeidet på tvers i organisasjonen for å utnytte den samlede kompetansen effektivt og målrettet.

Prioriteringer for 2017:

- Oppdatere dokumenter og prosesser i ledelsessystemet
- Gjennomføring av gevinstrealiseringsplan for effektiviseringstiltak
- Definere og iverksette konkrete samarbeid på tvers i programforvaltningen

5.4.2 SIU skal være en attraktiv og profesjonell arbeidsgiver som tiltrekker seg, utvikler og beholder medarbeidere med høy kompetanse

SIU skal stå for en moderne og tillitsbasert organisasjonskultur med tydelig ledelse, mangfold i arbeidsstokken og et arbeidsmiljø preget av respekt og åpenhet. SIU arbeider for å redusere sykefraværet og bruk av midlertidige stillinger, videreføre antall lærlinger og øke antall praksisstudenter og hospiteringsopphold. SIU skal ha en kompetent arbeidsstokk som gjenspeiler mangfoldet i samfunnet

Prioriteringer for 2017:

- Gjennomføre månedlige samlinger for å sikre enhetlig ledelse
- Sykefravær på under 5 %
- Videreføre to læreplaner
- Tilrettelegge og gjennomføre hospiteringsopphold nasjonalt eller internasjonalt
- Videreføre SIU-skolen og implementere e-læring
- Gjennomføre og følge opp medarbeiderundersøkelse
- Gjennomføre medietreningskurs for ledere

5.4.3 SIU skal styrke sikkerhets- og beredskapskulturen

Det skal arbeides for å videreutvikle en kultur for sikkerhet i SIU. SIU skal gi alle ansatte den informasjonen, opplæringen og treningen de trenger for å ivareta sikkerheten.

Prioriteringer for 2017:

- Prioritere tiltak som kan hindre uautorisert tilgang til datasystemer samt skader på ansatte og bygningsmessig-/teknisk infrastruktur
- Gjennomføre kurs om informasjonssikkerhet
- Gjennomføre krise- og brannøvelser
- Gjennomføre førstehjelpskurs for ansatte
- Trene beredskapsgruppen og nøkkelpersonell i bruk av Kunnskaps-CIM

5.4.4 SIU skal styrke sin miljøprofil med tanke på bærekraft

SIU skal gi informasjon og opplæring slik at den enkelte ansatte blir kjent med sitt miljøansvar, innarbeide miljømål i virksomhetsplaner og sikre god internkontroll med hensyn til miljø

Prioriteringer for 2017:

- Gi ansatte miljøopplæring tilpasset sine arbeidsoppgaver
- Miljøvekting ved anbud (anskaffelser med stor miljøbelastning)

Se neste side for overordnet risikovurdering.

5.5 Overordnet risikovurdering 2017

Risikostyring er en integrert del av virksomhetsstyringen i SIU og rutiner for dette er dokumentert i egen prosedyre i SIUs styrings-/kvalitetssystem. Linjeorganisasjonen gjennomfører risikovurdering i forbindelse med planleggingsprosesser, og rapporterer på utvikling gjennom året.

Nedenfor følger en overordnet vurdering av de mest vesentligste risikoene for 2017 og som kan påvirke SIUs evne til å nå fastsatte mål og resultater. For 2017 har SIU vurdert at risikoene hovedsakelig er knyttet til effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene under hovedmål 3. Men risikoene representerer også en trussel for manglende måloppnåelse innenfor hovedmål 2 og 3. De risikoreduserende tiltakene er innarbeidet i planer på ulike nivåer i organisasjonen og blir fulgt opp i henhold til etablerte styringsprosesser/-aktiviteter.

Risiko	Risikoreduserende tiltak
Sårbarhet knyttet til spesifikk kompetanse	Vurdere rekruttering ved evt. ledighet Vurdere å etablere avtaler med eksterne leverandører av fagspesifikk kompetanse, f. eks. juridisk og digital kompetanse
Mangelfull og feil prioritering av arbeidsoppgaver	Tydelige arbeidsplaner, involvere interne aktører på tvers av avdelinger i prioriteringsdiskusjoner Analysere trender og framtidige behov for kunnskap Videreutvikle langsiktige planer
For liten effektivitet i arbeidsprosesser	Implementere digitalt samhandlingsverktøy som understøtter rollebaserte arbeidsflater
Mangelfullt system for å måle og følge opp ressursutnyttelse og produktivitet	Utarbeide gevinstrealiseringsplan for effektiviseringstiltak, implementere gevinstrealiseringsprosessen i linjeorganisasjonen, og følge opp planen i de periodiske rapporteringene Vurdere systemstøtte for planlegging og måling av ressursutnyttelse
Systemstøtte i tilskudds-forvaltningen tar ikke ut hele potensialet for digitalisering av tjenester og arbeidsprosesser	Evaluere/kartlegge prosesser i tilskuddsforvaltningen <i>(bla. hvilke prosesser som gjenstår å digitalisere, om det er forhold i interne rutiner/prosesser som kan justeres for å tilrettelegge for økt automatisering for brukere og i saksbehandlingen etc.)</i> Sårbarhetsanalyse av systemstøtte (Espresso) i tilskuddsforvaltning <i>(bla. valgt teknologi, datamodell, design, utviklerkapasitet, forvalterkapasitet, og om verktøy understøtter alle arbeidsprosesser i søknadsbehandling etc.)</i>

6 Årsregnskap

I tillegg til resultatregnskapet nedenfor, vedlegges følgende dokumenter:

- Signerte ledelseskommmentarer til regnskapet
- Prinsippnote SRS, balanse, kontantstrømoppstilling, bevilgningsoppstilling og notene 1-32 vedlegges i et samlet dokument

6.1 Resultatregnskap

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning. Org.nr:986339523

Tall i 1000 kroner

	Note	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	90 370	88 901	RE.1
Inntekt fra gebyrer	1			RE.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	20 908	17 448	RE.3
Salgs- og leieinntekter	1	1 152	903	RE.5
Andre driftsinntekter	1	6	0	RE.6
<i>Sum driftsinntekter</i>		112 436	<i>107 251</i>	RE.7
Driftskostnader				
Lønnskostnader	2	77 484	71 897	RE.8
Varekostnader				RE.9
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5			RE.11
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	2 013	2 381	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5			RE.13
Andre driftskostnader	3	39 809	34 799	RE.10
<i>Sum driftskostnader</i>		119 306	<i>109 076</i>	RE.14
Driftsresultat		-6 870	-1 825	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6	0	32	RE.16
Finanskostnader	6	-1 299	157	RE.17
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		1 299	<i>-126</i>	RE.18
Resultat av periodens aktiviteter		-5 571	-1 951	RE.21

	Note	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Avregninger og disponeringer				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7			RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	5 571	2 064	RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)	8		-114	RE.26
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		5 571	1 951	RE.24
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten*				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	88 816	76 941	RE.32
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	88 816	76 941	RE.33
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0	RE.34

*Kommentar til omklassifisering på "tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten"

SIU har ved tidligere rapporteringer inkludert tilskuddsforvaltning utenom staten, primært for EU og Nordisk Ministerråd, på disse linjene. Disse tilskuddsmidlene skal ikke inkluderes her og på tilhørende note 10 "Tilskuddsforvaltning". I stedet synliggjøres midlene nå i note 20 "Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere". Endringen er gjort i IB (regnskapsperiode 0) i regnskapet og tilsvarende er sammenligningstallene per 31.12.15 omklassifisert og endret ovenfor, i tilhørende note 10 og note 20. Per 31.12.15 utgjør endringen - 145,597 mill.kr . Dette utgjøres av 128,7 mill.kr fra EU, 16,9 mill.kr fra NMR og 0,1 mill.kr fra andre (HEC Pakistan).

Se tabell nedenfor for endringer.

Tabell over endringer i "Utbetalinger av tilskudd til andre" og "Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning"

	31.12.2015
Før endring	222 538
Etter endring	76 941
Endring	-145 597

7 Vedlegg

7.1 Statistikk over programaktiviteten

Tabell 1. Søknader til Erasmus+ mobilitet (tildeling i parentes)

År	Aktivitet	Voksen- opplærg, ansatt	Mobilitet i Europa Høyere utdanning, Student	Mobilitet i Europa Høyere utdanning, ansatt	Global mobilitet Høyere utdanning	Skole, ansatt	Fag- og yrkes- opplæring, elev/lærling	Fag- og yrkes- opplæring, ansatt
2014	Antall søknader	7 (6)	48 (48)	48 (48)	-	59 (47)	74 (53)	
	Tildelt beløp (Euro)	84005	4 731 400	714 000	-	530 800	3 367 102	
	Antall deltakende norske organisasjoner	7	48	48	-	47	53	
	Antall mobiliteter	58	2060	843	-	275	810	314
2015	Antall søknader	8 (6)	48 (48)	48 (48)	27 (18)	42 (33)	60 (57)	
	Tildelt beløp (Euro)	83 070	4 657 631	708 000	1 160 144	587 020	3 494 468	
	Antall deltakende norske organisasjoner	7	46	46	14	59	57	
	Antall mobiliteter	55	2140	885	304	297	997	169
2016	Antall søknader	11 (6)	40 (40)	40 (40)	29 (16)	40 (29)	69 (60)	
	Tildelt beløp (Euro)	84 005	5 345 000	511 200	1 400 201	588 932	3 490 930	
	Antall deltakende norske organisasjoner	6	39	38	15	65	60	
	Antall mobiliteter	57	2419	639	400	320	942	271

Tabell 2. Søknader til Erasmus+ strategiske partnerskap (tildeling i parentes)

År	Aktivitet	Voksen- opplæring strategiske partnerskap	Høyere utdanning strategiske partnerskap	Skole strategiske Partnerskap	Skole skole- partnerskap	Fag- og yrkes-opplæring strategiske partnerskap
2014	Antall søknader	5 (2)	17 (5)	6 (3)	29 (6)	13 (6)
	Tildelt beløp (Euro)	559 184	1 588 345	516 903	984 177	1 059 192
2015	Antall søknader	7 (2)	17 (6)	4 (2)	31 (14)	9 (4)
	Tildelt beløp (Euro)	504 388	1 564 972	344 902	1 299 580	1 041 009
2016	Antall søknader	7 (4)	14 (4)	9 (4)	24 (13)	9 (4)
	Tildelt beløp (Euro)	613 615	1 190 099	715 114	1 024 156	1 145 624

Tabell 3. Erasmus+ regional fordeling

Fylkesvis fordeling av Erasmus+ tildeling 2014 – 2016 innen Grunnpoplæringen. Kun koordinerende institusjon, samt partnere i skolepartnerskap.

Fylke	Tildeling Euro 2014	Tildeling Euro 2015	Tildeling Euro 2016	Gjennomsnittlig tildeling 2014-2016	Euro per capita* gjennomsnitt 2014-2016
Akershus	484 546	772 402	365 023	540 657	0,91
Aust-Agder	36 340	333 223	11 802	127 122	1,10
Buskerud	89 191	339 998	42 300	157 163	0,57
Finnmark	87 730	0	0	29 243	0,39
Hedmark	149 777	199 140	202 005	183 641	0,94
Hordaland	719 317	853 910	728 894	767 374	1,49
Møre og Romsdal	366 301	486 141	434 168	428 870	1,62
Nordland	393 469	391 801	259 628	348 299	1,44
Nord-Trøndelag	764 063	315 711	510 102	529 959	3,89
Oppland	255 168	480 507	611 436	449 037	2,38
Oslo	516 298	650 831	1 235 077	800 735	1,22
Rogaland	718 164	749 971	478 657	648 931	1,38
Sogn og Fjordane	238 016	193 604	209 954	213 858	1,95
Sør-Trøndelag	1 587 123	887 223	955 538	1 143 295	3,65
Telemark	98 279	45 757	389 614	177 883	1,03
Troms	59 482	271 442	143 424	158 116	0,96
Vest-Agder	38 943	16 239	189 529	81 570	0,45
Vestfold	235 599	403 737	444 536	361 291	1,47
Østfold	43 940	3 230	326 820	124 663	0,43
Totalt	6 881 746	7 394 867	7 538 507	7 271 707	1,43

* Basert på innbyggertall 2016.

Tabell 4. Søknader til Erasmus+ sentraliserte tiltak

Tiltak	Aktivitet	2014	2015	2016
Sektorallianser	Antall søknader med norsk deltakelse	0	1	0
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	1
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	1
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	0	1	0
Kunnskapsallianser	Antall søknader med norsk deltakelse	0	0	2
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	0
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	0
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	0	0	0
Kapasitetsbygging	Antall søknader med norsk deltakelse	0	6	20
	Antall søknader med norsk koordinator	0	1	2
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	1	2
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	0	2	7

Fellesgrader	Antall søknader med norsk deltakelse	0	0	6
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	0
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	0
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	2	1	3
Jean Monnet	Antall søknader med norsk deltakelse	0	0	0
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	1
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	0
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	0	0	0
Idrett samarbeidsprosjekt	Antall søknader med norsk deltakelse	14	14	16
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	0
	Antall søknader med norsk koordinator som fikk tilslag	0	0	0
	Antall norske partnere i prosjekt som fikk tilslag	3	6	7

Tabell 5. Søknader til andre KD-finansierte programmer innen grunnopplæringen (tildeling i parentes)

Program	2012	2013	2014	2015	2016
Gjør det!					
- Søkte mobiliteter	247 (174)	165 (101)	154 (154)	200 (187)	210 (147)
Pestalozzi-programmet					
- Norske søkere til seminar i Europa	19 (7)	8 (2)	1 (1)	2 (1)	5 (5)
- Europeiske søkere til seminar i Norge	73 (15)	77 (15)	29 (15)	36 (15)	74 (15)
- Norske søkere til seminar i Norge	4 (4)	5 (5)	6 (6)	5 (5)	3 (3)

Tabell 6. Søknader på tilskudd til i studieopphold i utlandet, språkassistenter og reiselektorer (tildeling i parentes)

Program	2012	2013	2014	2015	2016
United World Colleges	-	-	-	156 (40)	123 (40)
Franske Lyceer	-	-	-	62 (22)	55 (21)
Tyske stipend*					
Elever	-	-	-	17 (23)	17 (22)
Lærere	-	-	-	1 (3)	1 (2)
Trollstipend					
Stipend elevgrupper	-	-	-	30 (19)	34 (27)
Individuelt stipend lærere	-	-	-	31 (23)	16 (11)
Språkassistenter					
Fransk	-	-	-	-	12 (5)
Spansk	-	-	-	-	26 (4)
Reiselektorer	-	-	-	-	-

*Antall mottatte søknader fra fylkeskommuner til SIU.

Tabell 7. Deltakelse på arrangementer i regi av Europeisk Ungdomsparlament Norge

Aktivitet	2012	2013	2014	2015	2016
Nasjonalsesjon i Norge					
Antall deltakende skoler	-	-	-	33	25
Antall deltakende elever	-	-	-	97	100
Internasjonale sesjoner*					
Antall deltakende skoler	-	-	-	6	5
Antall deltakende elever	-	-	-	19	20
Regionalsesjon i Norge					
Antall deltakende skoler	-	-	-	11	27
Antall deltakende elever	-	-	-	77	187

* Programmet følger skoleåret, noe som betyr at enkelte delegasjoner deltar på internasjonale sesjoner påfølgende kalenderår.

Tabell 8. Antall genererte Europass CV, fagbeskrivelse, vitnemål og mobilitetsdokument

Dokument	2012	2013	2014	2015	2016
CV	9294	10539	11560	14527	*20156
Fagbeskrivelse	10310	16408	11314	10387	10192
Vitnemålstillegg	31647	40435	37258	46392	38420
Mobilitetsdokument	311	687	675	986	1179

*Fra og med 2016 føres statistikk på CVer utfylt av individer som er bosatte i Norge. Tidligere ble det regnet ut fra antall utfylte CVer på norsk.

Tabell 9. Søknader til andre KD-finansierte ordninger innen høyere utdanning (tildeling i parentes)

Program	2012	2013	2014	2015	2016
UTFORSK					
• langvarige prosjekter	-	39 (8)	-	-	50 (20)
• kortvarige prosjekter	-	-	28(8)	-	60 (18)
• fellesutlysning med CAPES (Brasil)	-	22 (8)	-	7 (4)	15 (5)
INTPART					
• langvarige prosjekter	-	-	-	47 (19)	69 (20)
Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika					
• langvarige prosjekter	58 (12)	-	-	-	37 (14)
• kortvarige prosjekter	85 (20)	41 (14)	37 (12)	29 (12)	43 (7)
Samarbeid med Kina					
• kortvarige prosjekter	20 (8)	-	-	-	-
Internasjonale fellesgrader					
• prosjekter	16 (3)	5 (3)	6 (3)	-	-
• forberedende besøk	-	3	1 (1)	-	-
Norgeskunnskap					
• mobilitetsstipend	79 (48)	68 (39)	27 (17)	18 (14)	20 (14)
• institusjonsstøtte	72 (67)	64 (62)	76 (68)	59 (59)	-
• bokstøtte	-	-	-	-	30 (30)
NORPART					
• langvarige prosjekter	-	-	-	-	114 (21)
• prosjektetableringsstøtte	-	-	-	-	114 (52)

Tabell 10. Intensivkurs og årskurs i Caen (OFNEC)

	2012	2013	2014	2015	2016
Intensivkurs					
• søkere	32	24	25	31	24
• innvilgede søknader	32	24	25	26	24
• studenter som begynte	17	15	21	20	23
Årskurs					
• søkere	28	24	39	31	20
• innvilgede søknader	28	23	26	30	20
• studenter som begynte	20	18	28	21	15

Tabell 11. Søknader til programmer med andre oppdragsgivere enn KD (tildeling i parentes)

Program (oppdragsgiver)	2012	2013	2014	2015	2016
Building Skills for Jobs (Norad)					48 (5)
Russlandsprogrammet (UD)					
• langvarige prosjekter	27 (8)	12 (6)	-	-	-
• kortvarige prosjekter	25 (14)	9 (7)	22 (9)	26 (13)	-
Eurasiaprogrammet (UD)					
• langvarige prosjekter	11 (6)	-	-	37 (13)	28 (12)
• kortvarige prosjekter	18 (11)	20 (11)	24 (16)	-	14 (8)
• prosjektetableringsstøtte	7 (7)	-	-	17 (15)	24 (16)
Nordområdeprogrammet (UD)					
• langvarige prosjekter	-	17 (5)	19 (8)	24 (13)	-
• kortvarige prosjekter	-	24 (8)	9 (5)	9 (4)	27 (8)
• prosjektetableringsstøtte	-	1 (0)	5 (5)	5 (4)	-
Indiaprogrammet (UD)					
• langvarige prosjekter	-	-	37 (15)	-	-
• prosjektetableringsstøtte	-	-	12 (8)	-	-
Nordisk-russisk samarbeid (NMR)					
• kortvarige prosjekter	22 (8)	22 (8)	-	16 (10)	14 (14)
Nordplus (NMR)					
• prosjekter (alle delprogrammer)	703 (400)	628 (385)	645 (395)	605 (411)	654 (395)
Students at Risk (UD)					
• studenter som er tatt opp	-	-	-	9	11

7.2 Økonomivedlegg

Se de neste sidene for vedlegg «Signerte ledelseskomentarer», «Noter til regnskapet 2016» og «Kontrollskjemaer vedr. forvaltning av tilskuddsordninger».

Ledelseskommentarer til regnskap for årsregnskapet 2016

Kort beskrivelse av SIUs formål

Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) er organisert som et forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet (KD). SIU er Norges kompetansesenter for internasjonalisering av utdanning, som i nært samspill med myndigheter, utdanningsinstitusjoner og andre relevante aktører bidrar til å styrke kvaliteten i norsk utdanning. Senteret skal være en viktig partner, pådriver og premissleverandør for norske myndigheter, utdanningsinstitusjoner og andre relevante aktører. SIU skal gjennom sine kjerneaktiviteter legge til rette for å oppfylle rollen som kompetansesenter.

Som kompetansesenter skal SIU (strategi 2012-2016)

- bidra med analyse, utredning og rådgivning på hele utdanningsfeltet
- være det naturlige førstevalget som programkontor
- styrke profileringen av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland
- være en framtidsrettet og attraktiv kunnskapsorganisasjon
- drive prosessorientert, effektiv og profesjonell forvaltning og administrasjon

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i samsvar med reglene, og opplysning om revisor

Det bekreftes at SIUs regnskap for årsoppgjøret 2016 er avlagt i samsvar med det statlige økonomireglementet, rundskriv fra Finansdepartementet og i henhold til reglene i de statlige regnskapsstandardene (SRS). SIU er nettobudsjettet og har unntak fra bruttoprinsippet og kontantprinsippet. SIU blir revidert av Riksrevisjonen.

Ledelseskommentarene er satt opp i henhold til de påkrevde obligatoriske elementene som er gitt av Kunnskapsdepartementet i brev 16. mars 2016, 30. august 2016 og 15. desember 2016.

SIUs drift i perioden

For budsjettammen til SIU for 2016 er det skjedd noen endringer fra 2015. Midler fra kvoteordningen har blitt omfordelt til den nye PANORAMA-strategien (UTFORSK m.m.) og nytt partnerskapsprogram for samarbeid med land i sør (NORPART). Midlene for samarbeid med Nord-Amerika er også blitt en del av SIUs grunnbevilgning fra 2016.

I januar 2016 ble rapporten «Kunnskapssektoren sett utenfra» presentert av et tomannsutvalg ledet av Svein Gjedrem. Organiseringsprosjektet, som er den direkte oppfølgingen av rapporten, har medført mye arbeid for SIU gjennom året. SIUs styreleder og direktør har deltatt på en rekke møter i departementet, SIU har hatt besøk av departementsråd i KD to ganger, og styret har tatt initiativ til møter med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet. I tillegg har administrasjonen levert på bestillingene som har kommet fra organiseringsprosjektet, og SIU har gitt skriftlige innspill til hvert nytt notat fra

prosjektet. Denne prosessen har naturlig nok satt et visst preg på arbeidshverdagen for SIUs ansatte. Ledelsen har lagt vekt på å orientere de ansatte om utviklingen i prosjektet, både gjennom tillitsmannsapparatet og i allmøter.

Erasmus+ er det største og mest omfattende programmet SIU forvalter. Tildeling for alle desentraliserte tiltak er gjennomført for 2016, og vi ser en generell positiv utvikling for deltakelsen i programmet. Innen høyere utdanning økte mobiliteten av studenter fra Norge til Europa gjennom Erasmus+ med 17,5 % fra 2014/2015 til 2015/2016. Også innenfor grunnopplæringen viste søknadstallene for 2016 en økning i aktivitetsnivået sammenlignet med tidligere år i denne programperioden og det søkes om langt flere midler enn budsjettet for 2016 gir rom for. Dette bidrar til økt aktivitet og bruk av Erasmus+. Dette er i tråd med målene som Kunnskapsdepartementet har for norsk deltakelse i programmet. En rekke informasjonstiltak har vært gjennomført i perioden og arbeidet med analyser av effekter og resultater knyttet til programmet fortsetter. For å bidra til økt norsk deltakelse i de sentraliserte tiltakene i Erasmus+, har SIU også i 2016 lyst ut midler til prosjektetablering. SIU fikk i 2016 i oppdrag å utarbeide en nasjonal rapport om den norske deltakelsen i Erasmus+ som innspill til Europakommisjonens midtveisevaluering av programmet. Rapporten forventes ferdigstilt i mars 2017.

Oppfølging av regjeringens strategi for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika (2016-2020), Panorama, er en viktig prioritering for SIU. SIU og Forskningsrådet har lyktes i å vekke stor interesse for programmene UTFORSK og INTPART, som til sammen mottok nesten 200 søknader gjennom ulike utlysninger i 2016. Ved forrige UTFORSK-utlysning (i 2014) kom det inn i underkant av 30 søknader, mens det i 2016 kom inn totalt 125 søknader, noe SIU tolker som en god indikator på økende interesse i sektoren for å samarbeide med de seks aktuelle landene. SIU har samarbeidet tett og godt med Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd i planleggingen og gjennomføringen av arrangementer på politisk og administrativt nivå med strategilandene.

SIU lanserte i mars de første utlysningene av midler i Norsk partnerskapsprogram for globalt akademisk samarbeid (NORPART). Interessen for utlysningene har vært stor. SIU mottok i april 114 søknader om prosjektetableringsstøtte og tildelte midler til 52 prosjekt. Det kom også inn 114 søknader om støtte til femårige samarbeidsprosjekt og 21 prosjekter har fått tildelt støtte.

SIU skal forvalte det nye programmet «Building Skills for Jobs» i nært samarbeid med Norad. Programmet er finansiert av Utenriksdepartementet. Programmets mål er å styrke fag- og yrkesopplæringen i utviklingsland, og å gi ungdom kvalifikasjoner som gjør dem attraktive i arbeidsmarkedet eller setter dem i stand til å skape sin egen arbeidsplass. Høsten 2016 ble det foretatt en innledende utlysning av prosjektmidler. SIU mottok 48 søknader, og både Norad og SIU har vært involvert i behandlingen av søknadene. Tildeling vil bli gjort i januar 2017. Samtidig ble det foretatt en skisseutlysning, som skal gi innspill til videre utvikling av programmet fram mot hovedutlysning i 2017. SIU mottok hele 83 skisser, noe som viser at det er stor interesse for programmet blant målgruppene.

I august 2016 etablerte SIU sammen med Forskningsrådet og Innovasjon Norge i Kunnskapskontoret (NorCore) i Brussel for å styrke tilstedeværelse og gjennomslag i europeiske programmer.

SIU arrangerte Internasjonaliseringskonferansen IK16 i Stavanger i mars med om lag 400 deltakere og Internasjonaliseringskonferansen for grunnopplæringen, IKG 16 i Bergen i november med 280 deltakere.

I 2016 er det utgitt seks rapporter i SIUs rapportserie. Blant disse er det to store spørreundersøkelser, en blant VG2-elever som er på utveksling i utlandet, og en blant internasjonale studenter i Norge. Begge rapportene har fått god mediedekning. SIU presenterte sistnevnte rapport på vårt første frokostmøte i Oslo i november 2016. Rapportene bidrar til å øke kunnskapsgrunnet for internasjonalisering, og de gir innspill til SIUs forvaltningsoppgaver og profileringsmandat.

I begynnelsen av september flyttet SIU til nye lokaler i Bergen sentrum hvor hele SIU nå er samlokalisert, og flyttingen gikk som planlagt. Som en del av risikoreduserende tiltak i forbindelse med flyttingen ble IKT infrastruktur og IT personell flyttet til nye lokaler 14 dager før resten av organisasjonen.

Videre har det både i planlegging og gjennomføring av flytteprosessen vært høy grad av involvering av ansatte i forhold til utforming av den enkeltes arbeidsplass og fellesarealer. Etter flyttingen har det vært HMS runder med den enkelte ansatt, og nødvendige tilpasninger er gjort. Det er også gjennomført øvelser knyttet til beredskap, krisehåndtering og brann i nye lokaler og første e-læringskurs innen informasjonssikkerhet for alle ansatte.

Vesentlige endringer i resultat- og balanseposter

Resultatposter

Inntekter

Inntektene var 5,2 millioner kroner høyere enn for 2015. Dette skyldes hovedsakelig økning i inntekter på bevilgning fra KD med 5,4 millioner kroner.

Utviklingen i forholdet mellom inntektskategoriene (bevilgningsprosent)

Tall i hele tusen og %

	2016	%	2015	%	2014	%
TOTALT	112 436		107 251		100 663	
Inntekt fra bevilgninger	90 370	80 %	88 901	83 %	82 556	82 %
Inntekter fra andre	22 066	20 %	18 350	17 %	18 107	18 %

Kostnader

Lønnskostnadene har økt med 8 % sammenlignet med samme periode i fjor, mens driftskostnadene har økt med 12 % i samme periode. Lønnsandelen av totale driftskostnader er på litt lavere enn i fjor og andelen er på 65 %. Økt satsing på Panorama i 2016 har ført til økt ressursbruk på SIU. Økning i driftskostnader knyttet til belastning på organisasjonen av dette er på 0,7 millioner kroner i 2016.

Utviklingen i forholdet mellom kostnadskategoriene

Tall i hele tusen og %

	2016	%	2015	%	2014	%
TOTALT	119 306		109 076		99 429	
Lønn	77 484	65 %	71 897	66 %	68 695	69 %
Drift (inkl. avskrivninger)	41 822	35 %	37 179	34 %	30 734	31 %

Finansinntekter og finanskostnader

Netto finansinntekter/-kostnader er redusert fra 0,1 millioner kroner i 2015 til -1,3 millioner kroner per 2016. Dette på grunn av det ikke skal være valutatap/-gevinst på tilskuddsmidler mot EU eller NMR. Tilsvarende valutatap fra 2014 er korrigert nå i 2016.

Resultater

Resultatet av ordinære aktiviteter for 2016 er på - 5,6 millioner kroner. Avklaring rundt valutatap på 3,5 millioner førte til overførte midler fra 2015. Størrelsen på overførte midler ved slutten av 2016 er redusert med årets underskudd. Se også kommentar under utvikling i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet.

Utviklingen i resultatet de siste årene (overforbruk/underforbruk)

Tall i hele tusen

	2016	2015	2014	2013
TOTALT	- 5 571	- 1 951	- 160	4 725

Tilskuddsforvaltningen

Fra og med 2016, er det kun utbetalingen av tilskuddsmidler fra staten (KD, U D og Norad) som synliggjøres i resultatarket og i note 10. Utbetalingen av tilskuddsmidler fra andre (EU og NMR) synliggjøres nå i regnskapet gjennom note 20. Sammenligningstall per 31.12.15 er tilsvarende endret i regnskapet.

Utbetalinger av tilskuddsmidler fra staten er totalt på 88,8 millioner kroner. Sammenlignet med 2015 er dette 11,9 millioner kroner høyere. Dette skyldes både høyere utbetaling av tilskudd fra KD og at tilbakebetaling av tilskudd fra Norad har økt.

Utbetalinger av tilskuddsmidler fra EU og NMR er økt med 2,7 millioner kroner i 2015 til 148,3 millioner kroner. Økningen skyldes økt ramme fra EU.

Balansen

Avsetning til bevilgningsfinansiert aktivitet er samlet 11,6 millioner kroner mot 17,2 millioner kroner ved utgangen av 2015. Se kommentar under resultat og utvikling i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet.

Varige driftsmidler er økt med 3,4 millioner kroner til 8,1 millioner kroner i forhold til 2015. Dette skyldes høyere investeringer på grunn av flytting til nye lokaler i 2016.

Bankinnskudd er økt med 39 millioner kroner til 240 millioner fra årsslutt. Dette skyldes blant annet at det er mottatt tilskuddsmidler som vil bli utbetalt i senere perioder. Tilsvarende er det en økning i annen kortsiktig gjeld for gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning.

Vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

Inntekt fra bevilgning er på 90,4 millioner kroner noe som er 5,1 millioner kroner lavere enn budsjettet. Avviket skyldes hovedsakelig lavere kostnader enn budsjettet på investeringer og på bidrags- og samfinansierte prosjekter. Sistnevnte gir lavere inntekter ved motsatt sammenstilling.

Lønn og sosiale kostnader, inklusive honorar, er 2,5 millioner kroner lavere enn budsjettet. Grunnene er hovedsakelig sykemeldinger og periodevis ledige stillinger. Ledighet i stillinger i løpet av året har også ført til økt bukt av midler på vikarer.

Andre driftskostnader er 10 millioner kroner lavere enn budsjettet. Av dette avviket gjelder 7,4 millioner kroner kap. 280 post 50. Avviket mot budsjettet skyldes hovedsakelig mindre forbruk på kjøp av tjenester (4,2 millioner kroner), kurs og seminar (1,5 millioner kroner), reiser (1 millioner kroner) og tiltak som måtte utsettes pga. flytting (1,5 millioner).

Når det gjelder tilskuddsforvaltning, er regnskapet 45 millioner kroner mindre enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig at utbetaling av tilskuddsmidler fra KD og UD skjer noe senere enn opprinnelig planlagt og blir utbetalt i 2017. Noe av avviket skyldes også tilbakebetaling av ubrukte tilskuddsmidler, deriblant på Norad.

Det er et avvik på avregning i statlig og bidragsfinansiert aktivitet mellom regnskap og periodisert budsjett. Dette skyldes avvikene som er kommentert over.

Utviklingen i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Overførte midler knyttet til bevilgningsfinansiert virksomhet per 31.12.16 utgjør 11,6 millioner kroner mot 17,2 millioner kroner ved årsslutt 2015.

Som tabellen nedenfor viser er 6,5 millioner kroner av de ubrukte midlene grunnbevilgning fra KD på kap. 280 post 50. Av disse gjelder 1,5 millioner kroner i planlagt aktivitet som skjer i 2017. Videre er det ubrukte midler på 1,5 millioner kroner i tiltak som måtte utsettes pga. flytting. De resterende 3,5 millioner kroner er midler som koer fra avklaring i valutaspørsmål. Dette har SIU har satt av for å dekke økte kostnader knyttet til nye lokaler samt re-investering i mobiltelefoner og bærbare PC'er i 2017 og 2018.

Når det gjelder bevilgning fra KD på andre kapitler og poster, har SIU mindre ubrukte midler vedrørende de nasjonale ekspertene i EU og nasjonal ekspert Cedefop. Dette er hovedgrunnen til reduksjonen i ubrukte midler på 1,1 millioner kroner på andre kap/post.

På strategiske formål reduseres avsetning på dataprojektet og SIU som kompetansesenter med til sammen 1,5 millioner kroner. Derimot er det gitt økte midler over kap281 p01 til PANORAMA- strategien og NORPART noe som øker avsetningen på 0,9 millioner kroner. Reduksjonen i avsetningen på strategiske midler på 0,6 millioner kroner gjelder disse prosjektene.

Når det gjelder prosjekter fra UD/Norad skyldes nedgangen i ubrukte midler på ca. 1,3 millioner kroner til 1 millioner kroner, hovedsakelig prosjekter fra UD.

Framdriften vil bli nøye fulgt opp av styret og ledelsen i 2016 gjennom faste rapporteringspunkt.

Utviklingen i overførte midler for bevilgning

Tabell i hele tusen og %

	31.12.2016	%	31.12.2015	%	31.12.2014	%
TOTALT	11 648		17 206		19 281	
Bevilgning KD 280/50	6 456	54 %	8 848	51 %	8 356	43 %
Bevilgning KD andre kap/post (øremerkede prosj.)	889	8 %	2 023	12 %	1 756	9 %
Strategiske formal	3 381	29 %	4 005	23 %	4 154	22 %
Bevilgningsprosjekter (UD og Norad)	1 022	9 %	2 330	14 %	5 015	26 %

Utviklingen i overførte midler for bidragsprosjekter

Tabell i hele tusen og %

	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Bidragsprosjekter (andre oppdragsgivere)	2 128	2 134	436

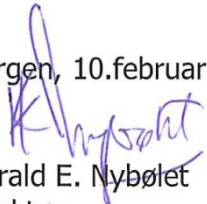
Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

Omlegging av internettforbindelse til ny kontorlokasjon er gjennomført i forbindelse med flytting. Ved ny kontorlokasjon i Fortunen 1 er det etablert og satt i drift ny serverplattform i nytt serverrom, nytt trådløst nettverk og ny løsning for videokonferanse i møterom. Det er også satt i drift ny terminalløsning for registrering av besøkende, adgangskontroll med definerte indre og ytre soner og personlige adgangskort med ansattbilde og ansattnummer.

For 2017 er det planlagt oppgradering av kontorstøtteverktøyet MS Office og basis programvare på SIU PC som ansatte benytter. Serviceportal vil bli satt i drift for å forenkle oppfølging av service og brukerstøttebehov i organisasjonen. Det siktes videre mot å få på plass rollebasert arbeidsflate på PC for alle ansatte.

I forbindelse med flytting til nye lokaler ble de fleste møbler tatt med fra de gamle lokasjonene. Det måtte imidlertid foretas suppleringskjøp av møbler der de gamle møblene ikke passet inn i de nye lokalene.

Bergen, 10.februar 2017

Harald E. Nybølet
direktør

SIU sitt styre:

Marianne Synnes

Pål Andreas Pedersen

Helle Otte

Christine Adriane Svendsrud

Anne Kloster Holst

Astrid Sund

Are Turmo

Balanse

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Tall i 1000 kroner

	Note	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5			AII.01
Maskiner og transportmidler	5			AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	8 117	4 694	AII.03
Anlegg under utførelse	5			AII.04
Infrastruktureiendeler	5			AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		8 117	4 694	AII.1
Sum anleggsmidler		8 117	4 694	AIV.1
B. Omløpsmidler				
II Fordringer				
Kundefordringer	13	6 909	5 644	BII.1
Andre fordringer	14	3 603	2 984	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16			BII.3
<i>Sum fordringer</i>		10 512	8 628	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	119 468	95 900	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	120 360	94 349	BIV.2
Kontanter og lignende	17			BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		239 828	190 249	BIV.4
Sum omløpsmidler		250 340	198 877	BIV.5
Sum eiendeler		258 457	203 570	BV.1

Balanse

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Tall i 1000 kroner

	Note	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Virksomhetskapi tal				
Innskutt virksomhetskapi tal	8			CI.01
Opptjent virksomhetskapi tal	8	0	114	CI.03
Sum virksomhetskapi tal		0	114	CI.1
II Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)				CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	11 648	17 206	CII.02
<i>Sum avregninger</i>		11 648	17 206	CII.1
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	8 117	4 694	CIII.01
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		8 117	4 694	CIII.1
Sum statens kapital		19 765	22 013	SK.1
D. Gjeld				
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		6 528	4 333	DIII.1
Skyldig skattetrekk		3 232	2 494	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		2 978	2 497	DIII.3
Avsatte feriepenger		6 338	5 737	DIII.4
Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15	2 128	2 134	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16			DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	217 487	164 362	DIII.6
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		238 691	181 557	DIII.7
Sum gjeld		238 691	181 557	DV.1
Sum statens kapital og gjeld		258 457	203 570	SKG.1

Prinsippnote - SRS

Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren. Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departement er med mindre annet ikke er særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer er presentert i regnskapet i den perioden bevilgningen eller tilskuddet er mottatt. Bevilgninger og tilskudd som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregning med statskassen i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd som gjelder vedkommende regnskapsperiode som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger og tilskudd fra statlige virksomheter som uttrykkelig er forutsatt benyttet i senere perioder, er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapsital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapsital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på estimater utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verddivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske

miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapi tal

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapi tal innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapi tal ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømmoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2016 for nettbudsjetterte virksomheter

Del I

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet						
Konto	Tekst	Note	31.12.2016	31.12.2015	Endring	Referanse
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	119 468	95 900	23 568	BRII.011
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0	BRII.012
640205	Tøyenfondet ³⁾		0	0	0	BRII.013
640206	Observatoriefondet ³⁾		0	0	0	BRII.014
6402xx/8102xx	Gaver og gavestyrkerkinger		0	0	0	BRII.015

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾				Regnskap
Oppgjørskonto i Norges Bank				31.12.2016
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	Note			
Endringer i perioden (+/-)	17		95 900	BRII.001
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17		23 568	BRII.002
			119 468	BRII.1

Del III

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev					Samlet
					utbetaling
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	0	BRIII.011
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0	BRIII.012
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0	BRIII.013
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	81 114	BRIII.014
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	0	BRIII.015
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	35 406	BRIII.016
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	0	BRIII.017
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler				116 520	BRIII.01
258	Tiltak for livslang læring	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	500	BRIII.021
252	EUs utdannings- og ungdomsopplæringsprogram	70	Driftstilskudd	11 000	BRIII.021
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringsprogram	21	Spesielle driftsutgifter	800	BRIII.021
288	Internasjonale samarbeidsprogram	21	Spesielle driftsutgifter	1 340	BRIII.021
225	Tiltak i grunnopplæringsprogram	72	Tilskudd til internasjonale utdanning og org	6 290	BRIII.021
225	Tiltak i grunnopplæringsprogram	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	14 153	BRIII.021
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				34 083	BRIII.02
Sum utbetalinger i alt				150 603	BRIII.1

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

3) Gjelder bare Universitetet i Oslo

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av utdanning

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Belop i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015	Budsjett 2017	Referanse
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>				
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)				N1.1
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	89 020	83 587	84 264	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-5 623	-1 242	-1 297	N1.3
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.4
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	2 013	2 381	2 200	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	1	0	0	N1.6
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0	N1.7
- periodens tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	0	0	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	85 411	84 725	85 167	N1.10

Tilskudd og overføringer fra andre departement

Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	3 835	3 038	3 363	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.15
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0	N1.16
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	1 125	1 137	1 500	N1.18
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	4 960	4 175	4 863	N1.19

1) Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.

Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	90 370	88 901	90 031	N1.20
---	---------------	---------------	---------------	--------------

Gebyrer og lisenser^{1) 2)}

Gebyrer	0	0	0	N1.661
Lisenser	0	0	0	N1.662
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0	N1.66

1) Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrene eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. 2) Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkrevingsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkrevingsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.

Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	0	0	0	N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	0	0	0	N1.21A
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	0	0	0	N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	0	0	0	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	1 240	0	3 550	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.23A
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	0	0	0	N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	1 240	0	3 550	N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0	N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	1 240	0	3 550	N1.31

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leieinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.

2) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾

Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.22B
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	0	0	0	N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0	N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	0	0	0	N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	0	0	0	N1.32D
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	0	0	0	N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	0	0	0	N1.32F

Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0 N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	0 N1.35B
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0 N1.35A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0 N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	12 592	12 001	13 377 N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0 N1.36B
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0 N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	12 592	12 001	13 377 N1.36C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere ¹⁾	7 076	5 446	5 490 N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	19 668	17 448	18 867 N1.38

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.

2) Gjelder tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i F-07/2013.

<i>Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger¹⁾</i>			
Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	0	0	0 N1.40
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0	0 N1.41
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	0	0	0 N1.42
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	0	0	0 N1.43

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	20 908	17 448	22 417 N1.44
---	---------------	---------------	---------------------

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter

<i>Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾</i>			
Statlige etater	0	0	0 N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0 N1.50
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0 N1.51
Næringsliv/privat	0	0	0 N1.52
Andre	0	-5	0 N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	0	-5	0 N1.55

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

<i>Andre salgs- og leieinntekter</i>			
Andre salgs- og leieinntekter 1 - kurs og konferanser	1 105	884	1 394 N1.56
Andre salgs- og leieinntekter 2	47	24	0 N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0 N1.57
Sum andre salgs- og leieinntekter	1 152	908	1 394 N1.59

Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	1 152	903	1 394 N1.60
---	--------------	------------	--------------------

<i>Andre driftsinntekter</i>			
Gaver som skal inntektsføres	0	0	0 N1.61
Øvrige andre inntekter 1	0	0	0 N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0 N1.62
Øvrige andre inntekter ¹⁾	0	0	0 N1.63
Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0 N1.65

<i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv.¹⁾</i>			
Salg av eiendom	0	0	0 N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	6	0	0 N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0 N1.47
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	6	0	0 N1.48

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell omerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

Sum driftsinntekter	112 436	107 251	113 842 N1.67
----------------------------	----------------	----------------	----------------------

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

DEL I

<i>Beløp i 1000 kroner</i>	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Lønninger	56 750	52 971	N2.1
Feriepenger	6 472	5 973	N2.2
Arbeidsgiveravgift	9 318	8 575	N2.3
Pensjonskostnader ¹⁾	6 763	6 317	N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-2 941	-3 225	N2.5
Andre ytelser	1 122	1 286	N2.6
Sum lønnskostnader	77 484	71 897	N2.7

Antall årsverk: 106 98 N2.8

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)		
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)		
Administrerende direktør	1 174 155	9 306

Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte
Styremedlemmer fra egen institusjon	120 000	
Eksterne styremedlemmer	60 000	
Styremedlemmer valgt av studentene	60 000	
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon		8 000
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer		8 000
Varamedlemmer for studenter		8 000

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2016. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for regnskapsåret 2016. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte.

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Husleie	6 582	5 235	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	997	0	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	1 845	1 636	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	18	3	N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	871	665	N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler	0	0	N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 225	896	N3.7
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	12 412	10 600	N3.8
Reiser og diett	7 536	6 923	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	8 324	8 840	N3.10
Sum andre driftskostnader	39 809	34 799	N3.11

1) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Annonser og kunngjøringer	339	483
Konferanse-, seminar- og kursutgifter	4 026	3 828
Markedstiltak, representasjon og bevertning på møter	1 093	1 730
Trykksaker/trykningsutgifter	466	556
Andre driftskostnader	2 400	2 244
Sum øvrige driftskostnader*	8 324	8 840

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Note 5 Varige driftsmidler

Tall i 1000 kroner

	Tomter		Drifts- bygninger		Øvrige bygninger		Anlegg under utførelse		Infrastruktur- eiendeler		Maskiner, transportmidle r		Annet inventar og utstyr		Sum		Referanse	
Anskaffelseskost 31.12.2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15 286	0	15 286	15 286	N5.1		
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2016 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20		
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2016 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20A		
+ andre tilganger pr. 31.12.2016 (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 623	0	5 623	5 623	N5.21		
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-436	0	-436	-436	N5.3		
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.4		
Anskaffelseskost 31.12.2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20 474	0	20 474	20 474	N5.5		
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2015 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.6		
- nedskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.7		
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2015 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-10 593	0	-10 593	-10 593	N5.8		
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2 013	0	-2 013	-2 013	N5.9		
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2016 (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	249	0	249	249	N5.10		
Balansført verdi 31.12.2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8 117	0	8 117	8 117	N5.11		

Avskrivningssatser (levetider)

Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert	20-60 år dekomponert	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært

Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:

Vederlag ved avhending av anleggsmidler

- bokført verdi av avhendte anleggsmidler (-)

Regnskapsmessig gevinst/tap

0	0	0	0	0	0	6	6
0	0	0	0	0	0	-7	-7
0	0	0	0	0	0	-1	-1

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015 Referanse
Finansinntekter		
Renteinntekter	0	0 N6.1
Agio gevinst	0	32 N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0 N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0 N6.2B
Annen finansinntekt	0	0 N6.3
Sum finansinntekter	0	32 N6.4

Finanskostnader

Rentekostnad	4	1 N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	N6.6
Agio tap	-1 302	156 N6.7
Annen finanskostnad	0	0 N6.8
Sum finanskostnader	-1 299	157 N6.9

Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..

Mottatt utbytte fra selskap X	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Y	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap Z	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra andre selskap ²⁾	0	0 N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0 N6.11

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

	31.12.2016	31.12.2015	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	0	0	0
Balanseført verdi varige driftsmidler	8 117	4 694	6 405
Sum	8 117	4 694	6 405

Antall måneder på rapporteringstidspunktet: (må fylles ut)

12

Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2016:

6 405

Fastsatt rente for år 2016:

1,15 %

Beregnet rentekostnad på investert kapital³⁾:

74

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)

Belop i 1000 kroner

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarende resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Innskutt og bunden virksomhetskaper 31.12.2016	0 N8I.sum
<i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i>	
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2016	114 N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	-114 N8II.012
Overført fra periodens resultat	0 N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	0 N8II.014
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2016	0 N8II.1
Sum virksomhetskaper 31.12.2016	0 N8I.total

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Note 10 Tilskuddsforvaltning

Gjelder forvaltning av tilskudd bevilget over postene 70-85 i statsbudsjettet

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Norad	-1 274	-6 421	N10.01
Utenriksdepartementet	42 654	41 051	N10.01
KD*	47 436	42 311	N10.01
Andre tilskudd	0	0	N10.02
Sum tilskuddsforvaltning	88 816	76 941	N10.1

Kommentar til omklassifisering på noten:

Se kommentar

nederst i resultatarket. Sammenligningstallene per 31.12.15 er tilsvarende endret slik at utbetalinger av tilskuddsmidler fra EU, NMR og andre nå vises i note 20. Per 31.12.15 utgjør endringen - 145,597 mill.kr .Dette utgjøres av 128,7 mill.kr fra EU, 16,9 mill.kr fra NMR og 0,1 mill.kr fra andre (HEC Pakistan).

KD *: Nord-Amerika, Gjør Det!, Utv.og etablering av int. fellesgrader, Norgeskunnskap, Samarbeid med Russland, Pestalozzi, Caen, Brasil, UTFORSK, Franske lyceer, Trollstipend, UWC, EUP, Tiltr. For deltakelse i Erasmus+ innen voksenoppl. feltet, Fremmedspråkassistenter, Det europ.språkrådet i Graz, Sendelærere, Erasmus+ såkornsmidler, Tyske stipend, Nasjonal ekspert Cedefop, College of Europe og NORPART.

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning**Note 13 Kundefordringer***Tall i 1000 kroner*

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Kundefordringer til pålydende	6 909	5 644	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	0	0	N13.2
Sum kundefordringer	6 909	5 644	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer*Tall i 1000 kroner*

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Forskuddsbetalt lønn	0	3	N14.1
Reiseforskudd	63	14	N14.2
Personallån	172	274	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalte kostnader	3 422	2 681	N14.5
Andre fordringer	-54	11	N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum	3 603	2 984	N14.8

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Tall i 1000 kroner

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2016	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2015	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Utsatt virksomhet</i>					
Bevilgning til adm, fra KD på kap 280/post 50	6 456	114	8 848	-2 392	N15I.011
Bevilgning til adm fra KD på andre kap/post	889	0	2 023	-1 135	N15I.011
Prioritert oppgave 3	0	0	0	0	N15I.011
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.012
SUM utsatt virksomhet	7 344	114	10 871	-3 527	N15I.1
<i>Strategiske formål</i>					
Dataprojektet	686	0	1 354	-668	N15I.021
SIU som kompetansesenter II - styrke kunnskapsgrunlaget	291	0	1 142	-851	N15I.021
PANORAMA	2 404	0	1 509	895	N15I.021
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.022
SUM strategiske formål	3 381	0	4 005	-624	N15I.2
Sum Kunnskapsdepartementet	10 726	114	14 876	-4 150	N15I.KD
Andre departementer					
<i>Utsatt virksomhet</i>					
	1 022	0	2 330	-1 307	N15I.051
<i>Strategiske formål</i>					
	0	0	0	0	N15I.052
<i>Storre investeringer</i>					
	0	0	0	0	N15I.053
<i>Andre avsetninger</i>					
	0	0	0	0	N15I.054
Sum andre departementer	1 022	0	2 330	-1 307	N15I.5
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	11 748	114	17 206	-5 458	N15I.5A
Direkte posterte statsinterne feriepengeforpliktelser, inkl. arbeidsgiveravgift (underkonto 2168)	-100		0	-100	N15I.FPF
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	11 648	114	17 206	-5 558	N15I.10
Korreksjon for feriepengeforpliktelser				100	N15I.10A
Tilført fra annen opptjent virksomhetskapskapital, se note 8				-114	N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				-5 571	N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver:⁴⁾

	Avsetning pr. 31.12.2016		Avsetning pr. 31.12.2015	Endring i perioden	Referanse
Norges forskningsråd					
INTPART	5		0	5	N15II.031
Tiltak/oppgave/formål	0		0	0	N15II.031
Tiltak/oppgave/formål ⁶⁾	0		0	0	N15II.031
Sum Norges forskningsråd	5		0	5	N15II.3
Andre bidragsytere¹⁾					
Kommunale og fylkeskommunale etater	0		0	0	N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	0		0	0	N15II.051B
Næringsliv og private bidragsytere	0		0	0	N15II.051C
Øvrige andre bidragsytere	2 017		1 792	225	N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	0		0	0	N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	107		342	-235	N15II.051F
Sum andre bidrag¹⁾	2 123		2 134	-11	N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer²⁾					
	0		0	0	N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	2 123		2 134	-11	N15II.5
Sum ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag	2 128		2 134	-6	N15II.BB
Sum ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver mv	2 128		2 134	-6	N15II.BBG

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem ³⁾	119 468	95 900	N17.1
Øvrige bankkonti i Norges Bank ^{1) 3)}	-	-	N17.2A
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank ¹⁾	120 360	94 349	N17.2B
Håndkasser og andre kontantbeholdninger ¹⁾	-	-	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	239 828	190 249	N17.4

1) * Øvrige bankkonti utenom Norges Bank:	31.12.2016	31.12.2015
Konto 1920 Eurokonto	19 740	36 163
Konto 1921 Eurokonto-bolognaekspert	-	17
Konto 1922 Eurokonto-NMR	9 876	12 611
Konto 1923 Erasmus +	90 744	45 559
Sum	120 360	94 349

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Skyldig lønn	1 579	1 638	N18.1
Skyldige reiseutgifter	0	0	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	2 677	2 485	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	0	-30	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v ²⁾	,	0	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - UD	27 918	32 556	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - Norad	25 436	10 286	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - EU-kommisjonen	99 486	77 945	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - NMR	19 793	13 305	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - KD **	40 598	26 178	N18.6
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - Andre ***	0	0	N18.6
Sum	217 487	164 362	N18.7

KD **: Nord-Amerika, Gjør Det!, Utv.og etablering av int. fellesgrader, Norgeskunnskap, Samarbeid med Russland, Pestalozzi, Caen, Brasil, UTFORSK, Franske lyceer, Trollstipend, UWC, EUP, Tiltr. For deltakelse i Erasmus+ innen voksenoppl. feltet, Fremmedspråkassistenter, Det europ.språkrådet i Graz, Sendelærere, Erasmus+ såkornsmidler, Tyske stipend, Nasjonal ekspert Cedefop, Mastergradsprogram med Frankrike og NORPART.

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Note 20 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere

Tall i 1000 kroner

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
EU-kommisjonen	131 880	128 696	N20.01
Nordisk Ministerråd	16 418	16 856	N20.01
Andre*	0	46	N20.01
Andre videreformidlinger	0	0	N20.02
Sum videreformidlinger	148 298	145 597	N20.1

Merknad: Noten kan tas i bruk av de institusjoner som ønsker å spesifisere videreformidlinger

Kommentar til noten: Se kommentar nederst i resultatarket og i note 10. Utbetalinger av tilskuddsmidler fra EU, NMR og andre vises nå i denne noten. Sammenligningstall per 31.12.15 er tilsvarende flyttet fra note 10.

Andre*: HEC-pakistan

Virksomhet: Senter for Internasjonalisering av Utdanning

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Tall i 1000 kroner

	Budsjett pr: 31.12.2016	Regnskap pr: 31.12.2016	Avvik budsjett/ regnskap pr: 31.12.2016	Regnskap pr: 31.12.2015
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	95 474	90 370	5 104	88 901
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	19 880	20 908	-1 028	17 448
Salgs- og leieinntekter	1 054	1 152	-98	903
Andre driftsinntekter	0	6	-6	0
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>116 408</i>	<i>112 436</i>	<i>3 972</i>	<i>107 251</i>
Driftskostnader				
Lønn og sosiale kostnader	79 975	77 484	2 491	71 897
Varekostnader	0	0	0	0
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	0	0	0	0
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	2 100	2 013	87	2 381
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0
Andre driftskostnader	49 815	39 809	10 007	34 799
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>131 891</i>	<i>119 306</i>	<i>12 584</i>	<i>109 076</i>
Driftsresultat	-15 482	-6 870	-8 612	-1 825
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	0	0	0	32
Finanskostnader	-1 265	-1 299	33	157
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>1 265</i>	<i>1 299</i>	<i>-33</i>	<i>-126</i>
Resultat av periodens aktiviteter	-14 217	-5 571	-8 645	-1 951
Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	14 217	5 571	8 645	2 064
Tilført annen opptjent virksomhetskaptal	0	0	0	-114
<i>Sum avregninger</i>	<i>14 217</i>	<i>5 571</i>	<i>8 645</i>	<i>2 064</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	133 770	88 816	44 955	76 941
Utbetalinger av tilskudd til andre	133 770	88 816	44 955	76 941
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Virksomhet: Senter for internasjonalisering av utdanning

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet

Tall i 1000 kroner

Indikator	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	<i>12 592</i>	<i>12 001</i>	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	1 240	0	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	<i>1 240</i>	<i>0</i>	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	0	0	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	0	0	N32.12
- oppdragsinntekter	0	-5	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	<i>0</i>	<i>-5</i>	N32.1